

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W GDAŃSKU**

Gdańsk, dnia 12.07.2021 r.

RDOŚ-Gd-WOO.420.75.2020.KSZ.24
zpo

DECYZJA

Na podstawie art. 75 ust. 1 pkt 1) lit. s), w zw. z art. 75 ust. 5, art. 71 ust. 2 pkt 1, art. 82 ust. 1 pkt 2, art. 82 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.), § 2 ust. 1 pkt 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839), oraz art.104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 735),

po rozpatrzeniu wniosku (bez numeru) z dnia 11.12.2020 r., Inwestora: PERN S.A. z siedzibą w Płocku, działającego poprzez pełnomocnika Panią Magdalenę Kiejzik-Głowińską, o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn.: „**Budowa rurociągu ropy naftowej Gdańsk - Płock wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi**” - tzw. II nitka Rurociągu Pomorskiego, wraz z uzupełnieniami i wyjaśnieniami z dnia 14.12.2020 r., 16.12.2020 r., 05.02.2021 r., 10.02.2021 r., 12.02.2021 r., 18.03.2021 r., 29.03.2021 r., 07.07.2021 r., 09.07.2021 r.

działając oparciu o:

- 1) raport o oddziaływaniu na środowisko ww. przedsięwzięcia, opracowany przez zespół autorów z EKO-KONSULT Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku, pod kierownictwem p. Magdaleny Kiejzik - Głowińskiej, Gdańsk, grudzień 2020 r. (zwany dalej raportem ooś);
- 2) uzupełnienia ww. raportu ooś;
- 3) opinię Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku, znak ONS.9022.7.1.2021.WR z dnia 24.02.2021 r., (data wpływu 25.02.2021 r.);
- 4) uzgodnienie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, znak GD.RZŚ.435.436.2020.MBC.4 z dnia 08.03.2021 r., (data wpływu 11.03.2021 r.);
- 5) uzgodnienie Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni, znak INZ.8103.117.2.2020.AD z dnia 05.03.2021 r., (data wpływu 16.03.2021 r.);
- 6) opinię Komendanta Wojskowego Ośrodka Medycyny Prewencyjnej w Bydgoszczy, znak 348/21, (data wpływu 10.03.2021 r.);
- 7) uzgodnienie Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, znak DZP-WP.6205.2.2021.MO.4 z dnia 17.03.2021 r. (data wpływu 18.03.2021 r.), sprostowane postanowieniem znak DZP-WP.6205.2.2021.MO.5 z dnia 12.07.2021 r.;

w porozumieniu z:

- 8) Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Bydgoszczy – postanowienie uzgadniające warunki realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia znak WOO.4221.209.2020.ADS.2 z dnia 17.03.2021 r. (data wpływu 17.03.2021 r.);

- 9) Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie – postanowienie określające środowiskowe uwarunkowania realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia, znak WOOS-II.420.138.2020.MC.3 z dnia 23.04.2021 r., (data wpływu 23.04.2021 r.);

po przeprowadzeniu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

ORZEKAM

I. Określić dla przedsięwzięcia pn.:

„Budowa rurociągu ropy naftowej Gdańsk - Płock wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi” - tzw. II nitka Rurociągu Pomorskiego, realizowanego na działkach wymienionych w załączniku nr 2 do niniejszej decyzji

następujące środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia:

1. Rodzaj i miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Przedmiotowe przedsięwzięcie stanowi jedno z zadań włączonych do programu działań dla poprawy bezpieczeństwa paliwowego Rzeczypospolitej Polskiej w sektorze naftowym, Realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia określonego jako „Wybudowanie drugiej nitki rurociągu Pomorskiego (Płock-Gdańsk)” została wskazana jako istotna i niezbędna dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej.

Przedsięwzięcie będzie realizowane w oparciu o zapisy ustawy z dnia 22 lutego 2019 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w sektorze naftowym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2309) tzw. specustawa naftowa, która weszła w życie w kwietniu 2019 r. W wykazie strategicznych inwestycji stanowiących załącznik nr 1 do ustawy, planowane przedsięwzięcie ma pierwszą pozycję.

Planowane przedsięwzięcie polega na wybudowaniu rurociągu ropy naftowej między Bazą w Miszewku Strzałkowskim, a Bazą w Gdańsku, w sąsiedztwie istniejącego Rurociągu Pomorskiego wraz z towarzyszącą infrastrukturą – tzw. II nitka Rurociągu Pomorskiego. Rewersyjnym rurociągiem przesyłana będzie ropa naftowa. Początek rurociągu przesyłowego znajduje się w obrębie komory przyjęcia i nadania na terenie Bazy Miszewko Strzałkowskie, a koniec w obrębie komory przyjęcia i nadania na terenie Bazy Gdańsk.

Elementy infrastruktury technicznej służące do obsługi rurociągu zostaną zlokalizowane na istniejących obiektach I nitki tj. bazach, stacjach pomp i stacjach zasuw, które w tym celu podlegać będą rozbudowie oraz na dwóch nowych stacjach zasuw SZ11A (Stacja Zasuwna Jarzębina) oraz SZ12A (Stacja Zasuwna Polskie Gronowo), które powstaną w rejonie przekroczenia rzeki Wisły, w innym miejscu niż istniejący rurociąg.

Podstawowe parametry charakterystyczne planowanego rurociągu to:

- średnica nominalna rurociągu - DN800,
- czas pracy - 8 000 h/rok,
- maksymalne ciśnienie robocze - 5,4MPa,
- średnia przepustowość – ok. 25 mln Mg/rok,
- długość – ok. 241 km.

Planowane przedsięwzięcie dotyczy budowy rurociągu przesyłowego oraz obiektów z nim związanych i obejmuje:

- budowę ok. 241 km rurociągu,
- rozbudowę 17 istniejących stacji zasuw,
- budowę 2 nowych stacji zasuw (w miejscu przejścia II nitki RP przez dolinę Wisły, w innym miejscu niż istniejący rurociąg) wraz z dojazdami i doprowadzeniem energii,
- rozbudowę 5 obiektów technologicznych (Baza Miszewko Strzałkowskie, Baza Gdańsk, Stacja Pomp Rypin, Stacja Pomp Łasin, Stacja Pomp Pelplin),
- budowę systemu ochrony katodowej,
- budowę nowej linii światłowodowej,

- linie oraz obiekty i urządzenia systemu łączności i nadzoru rurociągu.

Projektowana II nitka rurociągu wraz z projektowaną infrastrukturą umożliwią:

- pracę II nitki Rurociągu Pomorskiego niezależnie od pracy I nitki,
- jednoczesną pracę w różnych kierunkach obu nitek Rurociągu Pomorskiego,
- niezależne tłoczenie I i II nitką różnych gatunków ropy,
- możliwość przepięcia pomiędzy obiema nitkami RP w istniejących Stacjach Pomp,
- przesył ropy przez „połączone nitki”.

Głównym parametrem charakteryzującym rurociąg przesyłowy jest jego przepustowość, która może znacząco się wahać w zależności od aktualnych potrzeb. Przepustowość II nitki jest nieznacznie wyższa od przepustowości I nitki. Minimalną przepustowość dla II nitki określono jako ok. 9,8 mln Mg/rok, a maksymalną jako 29,5 mln Mg/rok.

Funkcjonowanie rurociągu wymagać będzie rozbudowy obiektów towarzyszących: baz, stacji pomp i stacji zasuw Rurociągu Pomorskiego. Obiekty na trasie planowanego rurociągu wymieniono w poniższej tabeli nr 1., pogrubiono nowo projektowane stacje zasuw w związku przejściem rurociągu przez Wisłę w innym miejscu, niż istniejący Rurociąg Pomorski.

Tabela nr 1. Zestawienie obiektów do rozbudowy i/lub nowoprojektowanych na trasie II nitki RP (źródło raport oos)

Obiekt	Oznaczenie	Województwo	Powiat	Gmina
Baza Miszewko Strzałkowskie	BMS	mazowieckie	płocki	Słupno
Stacja Zasuw Kolonia Przybyszewo (Gozdowo)	SZ1	mazowieckie	sierpecki	Gozdowo
Stacja Zasuw Kwaśno	SZ2	mazowieckie	sierpecki	Sierpc
Stacja Zasuw Sułocin Tow.	SZ3	mazowieckie	sierpecki	Sierpc
Stacja Zasuw Puszcza Rządowa	SZ4	kuj.-pom.	rypiński	Rypin
Stacja Pomp Rypin	SC-2	kuj.-pom.	rypiński	Rypin
Stacja Zasuw Gorczenica	SZ5	kuj.-pom.	brodnicki	Brodnica
Stacja Zasuw Mszano	SZ6	kuj.-pom.	brodnicki	Brodnica
Stacja Zasuw Nowa Wieś	SZ7	kuj.-pom.	brodnicki	Jabłonowo Pom.
Stacja Pomp Łasin	SP-2	kuj.-pom.	grudziądzki	Łasin
Stacja Zasuw Czarne Dolne	SZ9	pomorskie	kwidzyński	Gardeja
Stacja Zasuw Tychnowy	SZ10	pomorskie	kwidzyński	Kwidzyn
Stacja Zasuw Jarzębina	SZ11A	pomorskie	tczewski	Gniew
Stacja Zasuw Polskie Gronowo	SZ12A	pomorskie	tczewski	Pelplin
Stacja Pomp Pelplin	SP-1	pomorskie	tczewski	Tczew
Stacja Zasuw Rajkowy	SZ13	pomorskie	gdański	Pszczółki
Stacja Zasuw Rokitki	SZ14	pomorskie	gdański	Suchy Dąb
Stacja Zasuw Kolnik	SZ15	pomorskie	gdański	Cedry Wielkie
Stacja Zasuw Krzywe Koło	SZ16	pomorskie	gdański	Pruszcz Gdański
Stacja Zasuw Trutnowy	SZ17	pomorskie	Gdańsk	Gdańsk
Stacja Zasuw Bogatka	SZ18	pomorskie	Gdańsk	Gdańsk
Stacja Zasuw Gdańsk	SZ19	pomorskie	Gdańsk	Gdańsk
Baza Gdańsk	BG	pomorskie	Gdańsk	Gdańsk

Planowany rurociąg o średnicy DN800 i długości około 241 km w części liniowej realizowany będzie jako rurociąg podziemny. Wymagane minimalne przykrycie rurociągu będzie wynosiło: 1,0 m na gruntach rolnych; 1,1 m na bagnach i gruntach torfowych podlegających wysuszeniu; 0,6 m na gruntach skalistych i bagnach, na których nie ma przejazdu dla samochodów i sprzętu rolniczego.

Na terenach rolnych na których prowadzone będą zabiegi głęboszowania projektuje się zwiększone przykrycie ropociągu wynoszące minimum 1,6 m. Obszary, na których prowadzone może być głęboszowanie to tereny rolne na ciężkich glebach typu mady, które występują w delcie Wisły: są to gminy: Pruszcz Gdański, Cedry Wielkie, Suchy Dąb, Gniew (krótki odcinek między skarpą pradoliny Wisły a wałem wiślanym), Ryjewo (od wału do Podzamcza). Na terenach zmeliorowanych minimalne przykrycie ropociągu wynosiło będzie 1,6 m.

Wszystkie przerwane, w ramach prowadzonych wykopów, drenarskie rurociągi zostaną odbudowane i przywrócone do stanu poprzedniego. Wykop zostanie mechanicznie zasypany, za wyjątkiem miejsc skrzyżowań rurociągu z drenami, gdzie, po uprzednim ułożeniu drenów, zostanie zasypany ręcznie. Na terenach zdrenowanych minimalna głębokość przykrycia rurociągu wynosić będzie 1,6 m od górnej krawędzi rurociągu.

Rury osłonowe na ropociągu zostaną zastosowane w miejscach: na skrzyżowaniach ropociągu z drogami krajowymi; na skrzyżowaniach ropociągu z siecią ciepłowniczą; na skrzyżowaniach ropociągu z torami kolejowymi; na odcinkach, gdzie będzie to wymagane uzgodnieniami z zarządcami innej infrastruktury; w miejscach, gdzie będzie to uzasadnione aspektami technicznymi, takimi jak np. trudne warunki geotechniczne.

Planowane jest zastosowanie stalowych rur osłonowych.

Budowa rurociągu będzie wiązała się z czasowym zajęciem terenu pod pas budowlano – montażowy o szerokości 22 m z lokalnymi poszerzeniami i zawężeniami (np. na terenach leśnych pas zawężony zostanie do 18 m) oraz otwarciem i utrzymaniem wykopu pod rurociąg, o głębokości około 2-3 m i szerokości ok. 4-6 m.

Pas budowlano - montażowy obejmuje teren niezbędny do realizacji prac budowlanych, w tym do wykonania i odwodnienia wykopu, odkładu urobku, wyłożenia rur oraz przejazdu sprzętu budowlanego. Roboty polegające na odwodnieniu wykopu budowlanego będą mieściły się w zakresie pasa budowlano – montażowego, podobnie jak organizacja placów maszynowych i montażowych pod przejścia bezwykopowe.

W fazie budowy konieczne będzie, na wybranych odcinkach, ułożenie tymczasowych dróg dojazdowych do placu budowy oraz zajęcie terenu w sąsiedztwie budowy na place składowe. Jak podano w przedłożonym raporcie ooś, wskazanie miejsc organizacji placów składowych i zapleczy budowy nie jest możliwe na obecnym etapie, ponieważ będzie to w gestii wykonawcy robót. Można jednak założyć, że jako bazy składowe i zaplecza budowy wykorzystane zostaną tereny utwardzone w sąsiedztwie trasy rurociągu, z wyłączeniem terenów zalewowych i cennych przyrodniczo.

Trasa planowanego przedsięwzięcia poprowadzona została w bliskiej odległości (około 5 m) od istniejącej I nitki Rurociągu Pomorskiego (łączącego Płock z Gdańskiem), z lokalnymi odejściami w miejscach, gdzie w wyniku postępującego zainwestowania terenów rolnych, nie było to możliwe. Budowa II nitki Rurociągu Pomorskiego o długości ok. 241 km i średnicy 800 mm będzie przechodziła przez teren 3 województw, 9 powiatów i 27 gmin (tabela nr 2):

- województwo mazowieckie – ok. 53 km,
- województwo kujawsko-pomorskie – ok. 82 km,
- województwo pomorskie – ok. 106 km.

Ponadto rurociąg będzie przebiegał przez tereny:

- 7 nadleśnictw,
- 2 RZGW Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie w Warszawie i Gdańsku,
- tereny zamknięte PKP,
- tereny wojskowe (poligon na terenie gminy Brodnica),
- morskie wody wewnętrzne (Martwa Wisła).

Tabela nr 2. Trasa II nitki Rurociągu Pomorskiego w podziale na gminy, powiaty i województwa (źródło raport ooś)

Lp	Gmina	Powiat
województwo mazowieckie		
1	Słupno	płocki
2	Radzanowo	płocki
3	Bielsk	płocki
4	Gozdowo	sierpecki

Lp	Gmina	Powiat
5	Mochowo	sierpecki
6	Sierpc	sierpecki
7	Szczutowo	sierpecki
województwo kujawsko-pomorskie		
8	Rogowo	rypiński
9	Rypin	rypiński
10	Osiek	brodnicki
11	Brodnica Wiejska	brodnicki
12	Bobrowo	brodnicki
13	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki
14	Świecie nad Osą	grudziądzki
15	Łasin	grudziądzki
województwo pomorskie		
16	Gardeja	kwidzyński
17	Kwidzyn	kwidzyński
18	Ryjewo	kwidzyński
19	Gniew	tczewski
20	Pelplin	tczewski
21	Subkowy	tczewski
22	Tczew	tczewski
23	Pszczółki	gdański
24	Suchy Dąb	gdański
25	Cedry Wielkie	gdański
26	Pruszcz Gdański	gdański
27	Gdańsk	miasto Gdańsk

Wykaz działek, na których zrealizowane zostanie przedmiotowe przedsięwzięcie i na które będzie oddziaływać oraz mapa określająca rodzaj i miejsce realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia, w skali zapewniającej czytelność przedstawionych danych, z zaznaczonym przewidywanym terenem, na którym przedsięwzięcie będzie realizowane, stanowią odpowiednio Załącznik nr 2 i Załącznik nr 3 do niniejszej decyzji.

Planowany rurociąg przecinać będzie łącznie ok. 594 drogi, z których ok. 136 przekroczonych zostanie metodą bezwykopową, w tym:

- woj. mazowieckie – ok. 145 dróg, z czego ok. 46 metodą bezwykopową,
- woj. kujawsko-pomorskie – ok. 210 dróg, z czego ok. 45 metodą bezwykopową,
- woj. pomorskie – ok. 239 dróg, z czego ok. 45 metodą bezwykopową.

W przypadku skrzyżowań z utwardzonymi drogami o szutrowej bądź żwirowej nawierzchni stosowany będzie przekop otwarty. Natomiast w przypadku skrzyżowań z drogami utwardzonymi o asfaltowej nawierzchni przekop będzie wykonywany metodą hydrauliczną (przeciskiem) lub metodą przewiertu.

Planowany rurociąg będzie przecinać 14 linii kolejowych, w tym:

- woj. mazowieckie – 2 linie metodą bezwykopową,
- woj. kujawsko-pomorskie – 5 linii metodą bezwykopową,
- woj. pomorskie – 7 linii, metodą bezwykopową.

Po zakończeniu prac, teren skrzyżowań zostanie uporządkowany oraz doprowadzony do stanu umożliwiającego korzystanie z nieruchomości w zgodzie z jego przeznaczeniem.

Planowany rurociąg będzie przecinać ok. 399 linii elektroenergetycznych, z czego ok. 287 to linie napowietrzne, a ok. 112 podziemne.

- woj. mazowieckie – ok. 103 linie,
- woj. kujawsko-pomorskie – ok. 112 linii,

- woj. pomorskie – ok. 184 linie.

Linie będą w większości przypadków przekraczane otwartym wykopem, a częściowo bezwykopowo.

Trasa II nitki RP będzie przecinać 46 cieków z czego wszystkie duże i średnie cieki metodą bezwykopową, w tym:

- woj. mazowieckie: Skrwa, Dopływ spod piastowa (Struga), Gozdawnica,
- woj. kujawsko-pomorskie: Drwęca, Rypienica, Osa,
- woj. pomorskie: Wisła, Liwa, Motława, Kanał Wielki, Martwa Wisła.

Na trasie rurociągu wytypowano odcinki newralgiczne, o znaczącym stopniu trudności technicznej. Wytypowano przekroczenia o długości powyżej 100 m, w których występują skomplikowane warunki geologiczne, środowiskowe lub/i występują w rejonie intensywnej zabudowy.

Tabela nr 3. Zestawienie odcinków II nitki RP przekraczanych bezwykopowo (źródło raport ooś)

Lp.	Przekroczenie	Km trasy II RP	Dł. przekroczenia [m]	Szacowane min. zagłębienie [m]	Województwo	Zabudowa mieszkaniowa/przemysłowa ¹
1	Skrwa	40,8	ok. 100	2	mazowieckie	nie
2	Drwęca	88,5	ok. 176	2	kuj.-pom.	nie
3	Wisła	173,6	ok. 810	8	pomorskie	tak
4	Tory kolejowe PKP	213,8	ok. 153	2	pomorskie	nie
5	Martwa Wisła	241,0	ok. 198	3	pomorskie	tak

¹- przyjęto, że bliska zabudowa to 50 m od osi planowanego rurociągu

Przekroczenie Skrwy i osuwiska

- **Województwo: mazowieckie**
- Przybliżony kilometr II nitki RP – ok. 40,8;
- Planowana metoda przekroczenia – metoda bezwykopowa – przewiert;
- Długość przekroczenia wynosiła będzie około 100 m;
- Minimalne zagłębienie rury osłonowej pod dnem cieku wynosić będzie min. 2 m;
- Do projektu przewiertu zakłada się wykonanie dwóch komór (nadawczej i odbiorczej), komory zostaną zlokalizowane poza działkami wodnymi.

Przekroczenie Drwęcy

- **Województwo: kujawsko-pomorskie**
- Przybliżony kilometr II nitki RP – ok. 88,5;
- Planowana metoda przekroczenia – metoda bezwykopowa – przewiert;
- Długość przekroczenia wynosiła będzie około 176 m;
- Minimalne zagłębienie rury osłonowej pod dnem cieku wynosić będzie min. 2 m;
- Do projektu przewiertu zakłada się wykonanie dwóch komór (nadawczej i odbiorczej), komory zostaną zlokalizowane poza działkami wodnymi.

Przekroczenie Wisły

- **Województwo: pomorskie**
- Przybliżony kilometr II nitki RP – ok. 173,6;
- Planowana metoda przekroczenia – przewiert sterowany;
- Długość przekroczenia wynosiła będzie około 810 m;
- Wymagane niezbędne przykrycie rury przewodowej w miejscu przekroczenia: ok. 8 m.
- Do projektu przewiertu zakłada się wykonanie dwóch komór (nadawczej i odbiorczej).

Przekroczenie torów PKP linii kolejowej nr 9 relacji Warszawa - Gdańsk

- **Województwo: pomorskie**
- Przybliżony kilometr II nitki RP – ok. 213,8;
- Planowana metoda przekroczenia: metoda bezwykopowa – przewiert;
- Długość przekroczenia: ok. 153 m;
- Minimalne zagłębienie rury osłonowej pod torami PKP wynosić będzie 2 m;
- Do projektu przewiertu zakłada się wykonanie dwóch komór (nadawczej i odbiorczej), komory zostaną zlokalizowane poza terenem kolejowym.

Przekroczenie Martwej Wisły

- **Województwo: pomorskie**
- Przybliżony kilometr II nitki RP – ok. 241,0;
- Rekomendowana metoda przekroczenia: metoda bezwykopowa – przewiert sterowany;
- Długość przekroczenia: ok. 198 m;
- Wymagane niezbędne przykrycie rury przewodowej w miejscu przekroczenia: ok. 3 m;
- Do projektu przewiertu zakłada się wykonanie dwóch komór (nadawczej i odbiorczej).

W przypadku wystąpienia kolizji wysokościowej projektowanego ropociągu oraz zbieraczy drenarskich wykonana zostanie przebudowa zbieraczy. Odtworzeniu poddane będą wszystkie urządzenia, które ulegną uszkodzeniu, w tym drenáže, sączki, studnie oraz wyloty drenarskie. W przypadku, gdy na trasie rurociągu zlokalizowana zostanie istniejąca studnia drenarska będzie ona odbudowana, poza strefę bezpieczeństwa, z doprowadzeniem do niej przewodów drenarskich z zachowaniem właściwych spadków i głębokości. Kolidujące z trasą naftociągu wyloty drenarskie będą odtworzone, w miarę możliwości poza strefą bezpieczeństwa.

W przypadku rowów melioracyjnych po zakończeniu robót montażowych, związanych z wykonaniem połączeń i izolacji rurociągu naftowego, zostaną one bezzwłocznie odtworzone, ze zwróceniem szczególnej uwagi na parametry hydrauliczne. Po zakończeniu robót w obszarze pasa montażowego rowy będą odmulone.

W przypadku usytuowania na trasie projektowanego ropociągu istniejących sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, kolidujących lub znajdujących się w znacznym zbliżeniu do projektowanego rurociągu ropy naftowej, przewidziano przekładki i przebudowy istniejących sieci uzbrojenia terenu wraz z zabudowanym na nich wyposażeniem, mające na celu dostosowanie istniejących przewodów sieci wodociągowej i kanalizacyjnej do potrzeb wynikających z budowy rurociągu ropy naftowej relacji Gdańsk – Płock wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi. Po wykonaniu przedmiotowego dostosowania program użytkowy i sposób realizacji dotychczasowych funkcji sieci objętych przebudową i przełożeniem, nie ulegnie zmianie.

Woda na cele przeprowadzenia prób hydraulicznych ropociągu oraz niezbędna do wykonania płuczki wiertniczej dla przekroczeń bezwykopowych zostanie pobrana z czterech rzek znajdujących się na trasie ropociągu: Skrwy, Drwęcy, Wisły i Martwej Wisły. Teren niezbędny do poboru wody objęty jest projektowanym pasem budowlano – montażowym.

Tabela nr 4. Miejsca poboru i zrzutu wody oraz ilości pobieranych wód (źródło raport ooś)

Lp.	Nazwa ciek	Województwo	Gmina	Przybliżony Km trasy IIRP	Planowany pobór wody [m ³]
1	Rzeka Skrwa	mazowieckie	Szczutowo	ok.40, 8	12 550
2	Rzeka Drwęca	kuj.-pom.	Brodnica	ok.88,5	12 550
3	Rzeka Wisła	pomorskie	Ryjewo Gniew	ok.173,6	13 400
4	Rzeka Martwa Wisła	pomorskie	Gdańsk	ok.241	7 450

Odcinki rurociągu układane będą w wykopie suchym. Na odcinkach płytkiego występowania wód gruntowych na etapie realizacji będzie konieczne zastosowanie odwodnienia. W przypadku wypierania ropociągu z podłoża konieczne będzie zastosowanie dodatkowych zabezpieczeń np. obciążników. Jak wskazano w przedłożonym raporcie ooś, około 107 km

rurociągu, może wymagać odwadniania wykopu w trakcie prac budowlanych (tereny o zwierciadle wody powyżej 3 m p.p.t). Wypompowywana woda będzie odprowadzana poza teren budowy do istniejących cieków i rowów melioracyjnych przebiegających w pobliżu planowanego przedsięwzięcia, za zgodą zarządców odbiorników i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Możliwe jest również rozprowadzenie wód na terenach przyległych.

W granicach pasa budowlano – montażowego konieczna będzie czasowa wycinka drzew. Przyjęto, że na terenach leśnych pas budowlano – montażowy będzie zawężony z 22 do 18 m, co skutkuje mniejszym zakresem wycinki. Ponieważ planowany rurociąg przebiega, w większości terenów leśnych, przy istniejącym Rurociągu Pomorskim, to pas budowlano-montażowy będzie przebiegał częściowo w strefie bezpieczeństwa istniejącego rurociągu.

W granicach planowanego przedsięwzięcia znajduje się łącznie ok. 148 ha lasów państwowych i prywatnych (45 ha w woj. mazowieckim, 42 ha w woj. kujawsko-pomorskim oraz 61 ha w woj. pomorskim), przy czym zakres planowanej wycinki będzie znacznie mniejszy – około 20-30 %.

Poza terenami leśnymi w granicach planowanego przedsięwzięcia zinwentaryzowano ok. 42 902 sztuk drzew, w tym:

- woj. mazowieckie – ok. 16 023 drzewa,
- woj. kujawsko-pomorskie – ok. 20 810 drzew,
- woj. pomorskie – ok. 6 069 drzew.

oraz 145 970 m² powierzchni zakrzewionych:

- woj. mazowieckie – ok. 14 045 m²,
- woj. kujawsko-pomorskie – ok. 94 717 m²,
- woj. pomorskie – ok. 37 208 m².

oraz ok. 91 tys. m² sadów w powiecie tczewskim oraz ok. 520 m² sadów w powiecie grudziądzkim. Realizacja przedsięwzięcia będzie wymagała usunięcia maksymalnie około 20 - 30% spośród zinwentaryzowanych drzew, krzewów oraz sadów.

Do obsługi projektowanego rurociągu konieczna jest rozbudowa stacji pomp w Pelplinie, Łasinie i Rypinie oraz Baz Magazynowych w Miszewku Strzałkowskim i w Gdańsku, rozbudowa 19 stacji zasuw oraz budowa dwóch nowych (w rejonie przejścia przez Wisłę). Wymienione obiekty oraz drogi dojazdowe do pasa budowlano-montażowego również stanowią przedmiot oceny w nn. decyzji.

Pompownia w Bazie Miszewko Strzałkowskie jest głównym elementem układu technologicznego obsługującym kierunek tłoczenia na Rurociągu Pomorskim w relacji Płock – Gdańsk. Dla potrzeb budowy II nitki Rurociągu Pomorskiego przewiduje się rozbudowę obiektów i instalacji technologicznych Bazy Miszewko Strzałkowskie, poprzez budowę:

- pompowni obejmującej:
 - układ trzech pomp głównych (w konfiguracji dwie pracujące, jedna rezerwowa),
 - układ trzech pomp podporowych (w konfiguracji dwie pracujące jedna rezerwowa),
 - dwa układy filtracyjne (pracujący i rezerwowo dla każdego z układów – jeden na kierunku zasilnia z parku zbiorników nr 6, drugi na kierunku zasilania parku zbiorników nr 5),
- komory nadawczo-odbiorczej czyszczaka,
- zbiornika przecieków,
- kolektorów i rurociągów umożliwiających funkcjonowanie instalacji oraz przesył ropy w obu kierunkach;
- rurociągu wewnątrzzakładowego, łączącego nowe instalacje II nitki Rurociągu Pomorskiego z Parkiem Zbiorników nr 2, o długości ok. 660 m i średnicy DN 700 mm.

Rozbudowa instalacji technologicznych pociągnie za sobą budowę nowej i przebudowę istniejącej infrastruktury technicznej i drogowej na terenie bazy, budowę fundamentów pod urządzenia (stopy, tace ociekowe, komory żelbetowe) oraz pomostów obsługowych, budowę

nowego budynku elektrycznego i AKPiA (Aparatury Kontrolno-Pomiarowej i Automatyki). Rozbudowane zostaną sieci i instalacje elektryczne, teletechniczne i wodnokanalizacyjne.

Stacje Pomp Rypin, Łasin i Pelplin to pośrednie stacje pomp na trasie rurociągu, które mają za zadanie podnoszenie ciśnienia tłoczony ropy naftowej przy tłoczeniu w obu kierunkach. Rozbudowa trzech stacji pomp realizowana będzie na nowych terenach przyległych do istniejących. Sumaryczna powierzchnia nowych terenów zajętych pod rozbudowę stacji wyniesie ok. 4,15 ha. Są to tereny rolnicze. W ramach rozbudowy obiektów i instalacji technologicznych każdej stacji pomp, przewiduje się budowę:

- pompowni obejmującej: układ dwóch pomp głównych wraz z układem filtracyjnym (zasilanie II nitki RP w obu kierunkach);
- dwóch komór nadawczo-odbiorczych czyszczaka z obu stron napływu do pompowni wraz z niezbędną armaturą i orurowaniem;
- zbiornika przecieków;
- kolektorów i rurociągów umożliwiających funkcjonowanie instalacji.

Na każdej pośredniej stacji pomp przewiduje się budowę zbiornika wody ppoż., budowę nowej i przebudowę istniejącej infrastruktury technicznej i drogowej, budowę fundamentów pod urządzenia (stopy, tace ociekowe, komory żelbetowe) oraz pomostów obsługowych. Rozbudowane zostaną sieci i instalacje elektryczne, teletechniczne i wodnokanalizacyjne. Na Stacji Pomp Łasin zostanie wybudowany bezodpływowy zbiornik odparowujący na uprzednio oczyszczone ścieki z tac, a na Stacji Pomp Pelplin zostanie wybudowany zbiornik retencyjny, układu oczyszczania oraz wylot do rowu w celu odprowadzenia po oczyszczeniu wody opadowej, wody roztopowej i ścieków przemysłowych z terenu inwestycji. Na Stacji Pelplin dopuszcza się również ewentualną budowę zbiornika odparowującego.

Na końcu projektowanego ropociągu znajduje się Baza Gdańsk. Baza będzie rozbudowana w ramach istniejącego terenu, gdzie znajduje się obecnie pełna infrastruktura techniczna umożliwiająca przyszłą rozbudowę. Nie jest wymagane powiększenie terenu bazy. W związku z budową II nitki przewiduje się rozbudowę układów technologicznych na terenie Bazy Gdańsk w następującym zakresie:

- rozbudowa pompowni obejmująca:
 - układ dwóch pomp głównych,
 - jeden układ filtracyjny;
- nowy kolektor zasilający projektowaną pompownię z dowolnego rurociągu zasilającego rozdzielnię sterującą;
- komorę nadawczo-odbiorczą czyszczaka z niezbędną armaturą i orurowaniem;
- połączenia technologiczne projektowanych urządzeń.

Oprócz rozbudowy obiektów i instalacji technologicznych zostanie wybudowana nowa i przebudowana istniejąca infrastruktura techniczna i drogowa na terenie bazy. Zostanie rozbudowana istniejąca komora i taca ociekowa pompowni, wybudowane będą nowe fundamenty pod urządzenia (stopy, tace ociekowe, komory żelbetowe) oraz pomosty obsługowe. Rozbudowane zostaną sieci i instalacje elektryczne, teletechniczne i wodnokanalizacyjne.

Na trasie II nitki Rurociągu Pomorskiego zaprojektowano 19 stacji zasuw, z czego 17 obejmuje rozbudowę obiektów i instalacji istniejących. W ramach rozbudowy na każdej stacji przewiduje się: budowę nowej komory zasuw, przebudowę i rozbudowę sieci i instalacji elektrycznych i teletechnicznych oraz roboty związane z zagospodarowaniem terenu, w tym demontaż istniejącego i budowę nowego ogrodzenia stacji zasuw. Na potrzeby budowy II nitki wykorzystane zostaną istniejące kontenery Aparatury Kontrolno - Pomiarowej i Automatyki (AKPiA). Natomiast 2 stacje projektowane są jako nowe (Stacja Zasuwy Jarzębina, gm. Gniew, woj. pomorskie oraz Stacja Zasuwy Polskie Gronowo, gm. Pelplin, woj. pomorskie). Zakres obejmuje budowę stacji zasuw wraz z dojazdami i przyłączem energetycznym. Na ogrodzonym terenie stacji przewiduje się budowę komór zasuw, kontenerów AKPiA oraz instalacji

elektrycznych i teletechnicznych. Konieczność budowy 2 nowych stacji wynika ze zmiany miejsca przejścia rurociągu przez dolinę Wisły. Budowa 2 nowych i rozbudowa 17 stacji zasuw spowoduje łącznie zajętość terenu o powierzchni ok. 0,3 ha.

W zależności od przyjętej technologii budowy, przewiduje się wykorzystywanie różnorodnego sprzętu mechanicznego. W trakcie budowy rurociągu inne maszyny i urządzenia budowlane będą wykorzystywane do budowy rurociągu metodą wykopu otwartego, a inne do wykonania przejść bezwykopowych. Ważnym elementem przyjętej technologii robót będą również próby ciśnieniowe.

W ramach planowanego przedsięwzięcia nie będą konieczne rozbiórki dotyczące przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Na odcinku liniowym przewiduje się prace rozbiórkowe związane z przebudową istniejących odcinków sieci wodociągowych, kanalizacyjnych i drenarskich, kolidujących lub znajdujących się w znacznym zbliżeniu do projektowanego rurociągu ropy naftowej, nie przewiduje się natomiast konieczności prowadzenia prac rozbiórkowych istniejących zabudowań, ze względu na zaplanowanie i zaprojektowanie trasy rurociągu w taki sposób, aby ominąć zabudowania, a w miejscach skrzyżowania z drogami utwardzonymi oraz torami kolejowymi przejścia rurociągu pod infrastrukturą planowane są metodami bezwykopowymi. Ze względu na potrzebę rozbudowy baz, stacji pomp i stacji zasuw niezbędne będzie przeprowadzenie niewielkich prac rozbiórkowych m.in. podestów technologicznych, elementów żelbetowych, nawierzchni drogowych i ogrodzeń.

Inwestor planuje realizację liniowej części przedsięwzięcia w podziale na 4 części, które będą jednocześnie realizowane:

- Baza Miszewko Strzałkowskie – Stacja Pomp Rypin,
- Stacja Pomp Rypin – Stacja Pomp Łasin,
- Stacja Pomp Łasin – Stacja Pomp Pelplin,
- Stacja Pomp Pelplin - Baza Gdańsk.

Planowane przedsięwzięcie na etapie eksploatacji zapewni możliwość przesyłu ropy naftowej pomiędzy Bazą Miszewko Strzałkowskie a Bazą Gdańsk, równocześnie w obu kierunkach. Realizacja inwestycji zapewni również ciągłość przesyłu w sytuacjach wymagających napraw istniejącej infrastruktury lub w przypadkach awaryjnych. Na etapie funkcjonowania przedsięwzięcia, główne operacje technologiczne prowadzone będą na terenie baz, stacji pomp i stacji zasuw. Wewnętrzna powierzchnia rurociągu będzie okresowo czyszczona przy pomocy specjalnych urządzeń czyszczących, co znacznie przedłuży możliwość eksploatacji bezawaryjnej rurociągu. Kontrolę wnętrza rurociągu zapewnią tzw. „łtoki inteligentne” poruszające się poprzez rurociąg wraz z ropą w celu kontroli parametrów mechanicznych rurociągu. Pełne zautomatyzowanie i opomiarowanie instalacji pozwoli na jej prawidłowe funkcjonowanie, a w przypadku awarii na szybką reakcję w celu zminimalizowania jej skutków. Na etapie funkcjonowania niezbędne będzie również przeprowadzanie okresowych przeglądów, a także drobnych napraw i konserwacji.

2. Warunki wykorzystania terenu w fazie realizacji, eksploatacji i likwidacji, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich:

Poniższe warunki sformułowano zarówno szczegółowo, z podaniem konkretnych lokalizacji przedmiotowego przedsięwzięcia, jak i w sposób bardziej ogólny. Warunki sformułowane w sposób ogólny odnoszą się do całej trasy przedmiotowego przedsięwzięcia. W przypadku, gdy wskazane wyżej warunki odnoszą się do tego samego przedmiotu, przyjąć wymagania najdalej idące.

2.1. uciążliwość akustyczną, związaną z realizacją przedmiotowego przedsięwzięcia, minimalizować poprzez prowadzenie prac budowlanych w porze dziennej (6.00 – 22.00),

w tym z wyłączeniem okresów budowy gdzie z technologicznego punktu widzenia wymagana jest ciągłość prowadzenia prac; pas budowlano – montażowy zaplanować w taki sposób, aby urządzenia generujące hałas były maksymalnie odsunięte od zabudowy mieszkaniowej;

- 2.2. zaplecze budowy i place składowe niezbędne do obsługi budowy, które będą organizowane poza pasem budowlano-montażowym, zlokalizować poza terenami dolin rzecznych, terenami podmokłymi, granicami obszarów chronionych, a także poza zasięgiem rzutu koron drzew, a w przypadku pomników przyrody, w odległości nie mniejszej niż 10 m od nich;
- 2.3. warstwę gleby zdjętą z pasa robót budowlanych, zdeponować i odkładać w pasie budowlano – montażowym, a po zakończeniu prac ponownie wykorzystać;
- 2.4. wycinkę drzew i krzewów prowadzić poza okresem lęgowym ptaków tj. poza okresem od 1 marca do 31 sierpnia; dopuszcza się prowadzenie prac w ww. okresie, jednak musi być to poprzedzone wizją terenową, wykonaną przez specjalistę ornitologa, stwierdzającą brak występowania na drzewach i krzewach lęgów ptaków, gniazd z jajami/pisklętami, fazy wyprowadzania młodych, co powinno być udokumentowane właściwym wpisem w dokumentacji budowlanej;
- 2.5. na następujących odcinkach inwestycji oraz w jej bezpośrednim sąsiedztwie: w km 137,5 , 137,9 , 141,8 , 148,5 -148,6 , 152,1; 154,9 , 156;7 ; 218,8 , 229,6 -230,0 , 230,9 oznakować np. taśmą i zabezpieczyć przed uszkodzeniem pnie drzew narażonych na uszkodzenia, na których występują chronione gatunki porostów: *Tuckermanopsis chloropylla*, *Ramalina fastigiata*, *Ramalina farinacea*, *Ramalina fraxinea*, *Pleurosticta acetabulum*, *Parelina tiliacea*, *Melanelixia sybaurifera*, *Hypogymnia tubulosa*; zabezpieczenie pni drzew wykonać pod nadzorem przyrodniczym w sposób nie powodujący uszkodzeń porostów oraz chroniących porosty przed uszkodzeniem;
- 2.6. w przypadku konieczności zniszczenia stanowiska chronionego gatunku *Daphne mezereum* zinwentaryzowanego w km 144,1, przesadzić okazy tego gatunku poza teren objęty inwestycją do siedliska zgodnego z jego wymogami biologicznymi; prace wykonywać pod nadzorem przyrodnika;
- 2.7. na odcinku km 143,9 – 144,4 zabezpieczyć teren budowy przed splywem powierzchniowym do jeziora Rybnego; nie odprowadzać do jeziora wód z wykopów bez wcześniejszego zredukowania zawiesiny;
- 2.8. po zakończeniu robót budowlanych, nasadzić drzewa tam, gdzie będzie to możliwe (np. na terenach Lasów Państwowych, stacji pomp) - poza strefą o szerokości 10 m (po 5 m od osi rurociągu);
- 2.9. wzdłuż prowadzonych wykopów, co około 50 m wykonać wyjścia z wykopów, o nachyleniu maksymalnie 45°, w celu umożliwienia opuszczenia ich przez zwierzęta (np. poprzez ułożenie deski w wykopie);
- 2.10. każdorazowo przed podjęciem prac na danym odcinku inwestycji, kontrolować teren budowy, w tym wykopy pod kątem obecności w nich zwierząt; uwięzione osobniki odłowić i przenieść poza obszar robót, na właściwe dla nich siedliska;
- 2.11. prace ziemne w rejonie zbiorników oraz cieków wodnych prowadzić poza okresem masowej migracji płazów (poza okresem od początku marca do końca maja oraz od połowy września do połowy października); dopuszcza się realizację prac ziemnych w rejonie zbiorników wodnych w innym terminie, pod ścisłym nadzorem herpetologicznym;
- 2.12. w sąsiedztwie siedlisk rozrodczych płazów zainstalować tymczasowe ogrodzenia ochronne (tzw. herpetologiczne); ogrodzenia te instalować po obu stronach pasa budowlano -

montażowego na wysokości siedliska rozrodczego oraz wzdłuż odcinka inwestycji 200 m powyżej i poniżej stwierdzonego miejsca rozrodu płazów; wygradzenia zastosować w sąsiedztwie siedlisk płazów na następujących odcinkach inwestycji w km: 143,54-144,72; 173,0-174,3; 201,4-201,8; 203,54-204,74 oraz innych, dla których prowadzony nadzór przyrodniczy wykaże taką potrzebę; szczegółową lokalizację wygradzeń uzgodnić z nadzorem przyrodniczym; ogrodzenie powinno kończyć się zawrotką; wygradzenia zabezpieczające przed wchodzeniem płazów na teren pasa budowlano montażowego wykonać z geowłókniny lub folii poliuretanowej, które uniemożliwią wspinanie się płazów i innych małych zwierząt po jej powierzchni; ogrodzenie w części nadziemnej powinno mieć wysokość 40 - 50 cm; dolną krawędź wkopać w grunt na głębokość minimum 10 cm; w celu prawidłowego napięcia włókniny (nieopuszczenie do fałdowania, które obniża trwałość i efektywność płotki) mocować materiał razem ze słupkiem, co około 2-3 m; górną krawędź odgiąć na zewnątrz, w kierunku otaczającego terenu pod kątem 45—90°, tworząc daszek (przewieszkę) o szerokości > 10 cm; wygradzenia kontrolować minimum raz dziennie, a w okresie wiosennych i jesiennych migracji płazów tj. w miesiącach marzec-czerwiec oraz wrzesień – październik dwa razy dziennie, w celu sprawdzenia ich stanu technicznego oraz wprowadzenia ewentualnych korekt i poprawek w napięciu włókniny; prace prowadzić przy udziale nadzoru przyrodniczego (herpetologa);

- 2.13. w przypadku stwierdzenia obecności płazów na terenie realizowanej inwestycji — znalezione osobniki odłowić i przenieść poza obszar robót do najbliższych zbiorników wodnych;
- 2.14. małe zbiorniki wodne (oczka wodne) w sąsiedztwie wykopu zabezpieczyć ścianką szczelną; zabezpieczenie ścianką szczelną zastosować w następujących lokalizacjach:
 - 2.14.1. w rejonie km 146,4 gdzie planowany rurociąg przebiega w bliskiej odległości od stawu (około 11 m od osi rurociągu) w rejonie miejscowości Wandowo (gmina Gardeja, woj. pomorskie);
 - 2.14.2. w rejonie 203,8 km gdzie trasa planowanego rurociągu przebiega skrajem częściowo zarośniętych Stawów Rokickich (gmina Tczew, woj. pomorskie);
- 2.15. teren budowy codziennie sprzątać z pozostawionych przez pracowników butelek po napojach, które stanowią pułapki dla owadów;
- 2.16. w okresie od 1 kwietnia do 31 sierpnia, kontrolować powstałe skarpy wykopów i nasypy pod kątem zajęcia przez jaskółkę brzegówkę; w przypadku stwierdzenia lęgów, pozostawić zasiedloną skarpe w stanie nienaruszonym do czasu zakończenia lęgów oraz samodzielnego opuszczenia powstałego siedliska przez ptaki;
- 2.17. znajdujące się na terenie województwa pomorskiego średnie i duże ciek: Wisłę, Liwę, Motławę, Kanał Wielki, Martwą Wisłę oraz Kanał Młyński, przekroczyć metodą bezwykopową, bez naruszenia koryt cieków;
- 2.18. w obszarach Natura 2000 Dolna Wisła PLH220033 oraz Dolina Dolnej Wisły PLB040003 prowadzić prace uwzględniając poniżej warunki:
 - 2.18.1. w dolinie Wisły prace przygotowawcze jak również budowlane prowadzić poza okresem lęgowym tj. poza okresem od 1 marca do 30 sierpnia;
 - 2.18.2. dopuszcza się budowę ok. 2,5 km odcinka rurociągu w otwartym wykopie w pasie budowlano-montażowym o szerokości 22 m w granicach obszaru Natura 2000; wykop o szerokości ok. 4-6 metrów oraz głębokości ok. 1,5 - 2 m;
 - 2.18.3. pas budowlano montażowy w międzywalu Wisły ograniczyć do szerokości 18 metrów, jak również z obydwu stron zabezpieczyć poprzez wygradzenie płotkiem z np. foli PCV lub siatki;

- 2.18.4. w dolinie Wisły dopuszcza się usunięcie roślinności na powierzchni nie przekraczającej 6 ha, w tym w międzywalu Wisły na powierzchni nie przekraczającej 1 ha (głównie łąki, pastwiska i krzewy oraz na odcinku 100 m długości i 10 m szerokości - łąg wierzbowy) oraz ok. 5 ha poza doliną Wisły (tereny rolnicze po zachodniej stronie Wisły i odcinek długości ok. 70 m i szerokości ok. 22 m zadrzewionej skarpy pradoliny Wisły);
- 2.18.5. dopuszcza się lokalizacje w ww. obszarach Natura 2000 tymczasowej komory odbiorczej o wymiarach 5x20 m i głęb. 3 m, w odległości nie mniejszej niż 40 m od koryta rzeki Wisły na jej zachodnim brzegu;
- 2.18.6. tymczasową komorę nadawczą o wymiarach 5x20 m i głęb. 3 m zlokalizować poza obszarami Natura 2000 Dolna Wisła PLH220033 oraz Dolina Dolnej Wisły PLB040003 , tj. za wałem rzeki od strony wschodniej;
- 2.18.7. ze względu na występowanie wody gruntowej na wysokości ok. 1,1 m ppt. zaprojektować odwodnienie, wykorzystując do tego np. metodę igłofiltrów;
- 2.18.8. zaplecze budowlano montażowe niezbędne do realizacji przewiertu zorganizować poza granicami obszarów Natura 2000;
- 2.18.9. wszystkie urządzenia służące do poboru i zrzutu wód zlokalizować w granicach pasa budowlano – montażowego;
- 2.18.10. dopuszcza się trwałe usunięcie roślinności na powierzchni 0,1 ha z międzywala Wisły w siedlisku przyrodniczym o kodzie 91E0 wraz z trwałym utrzymywaniem pasa bezdrzewnego w jego obrębie; na pozostałej powierzchni w granicach obszarów Natura 2000 tj. ok. 5,9 ha należy przywrócić warunki umożliwiające odtworzenie dotychczasowego użytkowania rolniczego: pola uprawne i łąki, w tym odtworzenie zniszczonego płatu siedliska przyrodniczego o kodzie 6510;
- 2.18.11. odtworzenie zniszczonego płatu siedliska przyrodniczego o kodzie 6510 prowadzić uwzględniając następujące po sobie zabiegi:
 - 2.18.11.1.zaorać obszar pasa budowlano montażowego oraz przygotować do wysiewu roślinności poprzez zbronowanie lub ręczne rozdrobnienie gleby,
 - 2.18.11.2.na odkrytą glebę wysiać nasiona wielogatunkowej mieszanki łąkowych roślin zielnych,
 - 2.18.11.3.wysiane nasiona przycisnąć do podłoża za pomocą wału,
 - 2.18.11.4.ww. działania przeprowadzić w okresie od 1 marca do 30 kwietnia, pod nadzorem przyrodniczym;
- 2.19. dopuszcza się pobór i zrzut wód związany z próbami hydraulicznymi na terenie woj. pomorskiego z Wisły w km ok. 173,6 oraz z Martwej Wisły w km ok. 241,0 , które należy prowadzić z uwzględnieniem następujących wymogów:
 - 2.19.1. pobór wód:
 - 2.19.1.1. urządzenie ssące pobierające wodę umiejscowić w odległości
 - 10-20 m od brzegu Wisły
 - 10-15 m od brzegu Martwej Wisły,w nurcie rzeki, w miejscu o głębokości co najmniej 2,0 m przy średnim stanie wody;
 - 2.19.1.2. w celu minimalizacji ryzyka dostawania się osobników małych gatunków ichtiofauny do instalacji, konstrukcja kosza ssącego powinna zapewniać umiejscowienie wlotu wody na wysokości ok. 1,0 m nad dnem rzeki;

- 2.19.1.3. miejsce poboru wód wygrodzić od dna do powierzchni siatką o oku maksymalnie 30 x 30 mm, w taki sposób, aby prędkość wody na siatce podczas pracy pomp nie przekraczała 0,5 m/s;
 - 2.19.1.4. wyznaczyć miejsce poboru wód pozbawione roślinności zanurzonej i rumoszu drzewnego, w przypadku występowania roślinności w miejscu poboru – usunąć ją z pasa nurtu rzeki w strefie nie przekraczającej długości 10 m (optymalnie zgodnie z przebiegiem pasa technologicznego) na całej szerokości koryta, co pozwoli na ograniczenie ryzyka gromadzenia się drobnych gatunków ichtiofauny w strefie poboru wód,
- 2.19.2. zrzut wód :
- 2.19.2.1. zrzut wód z rurociągu po zakończeniu prób ciśnieniowych należy prowadzić z wykorzystaniem urządzenia napowietrzającego wodę,
 - 2.19.2.2. w celu ochrony siedlisk ichtiofauny oraz minimalizacji oddziaływania zrzutu wody o zmniejszonej ilości tlenu, wylot urządzeń zrzutowych powinien być zlokalizowany w miejscu pozbawionym roślinności wodnej (np. w rejonie, z którego została ona usunięta w związku z lokalizacją punktu poboru wód),
 - 2.19.2.3. w sposób stały monitorować temperaturę i natlenienie zrzucanych wód; w przypadku stwierdzenia na zrzucie wartości: temperatury powyżej 22 °C lub stężenia tlenu poniżej 3 mg O₂/l (Wisła i Martwa Wisła), przeprowadzić konsultacje z nadzorem ichtiologicznym i ograniczyć odpowiednio ilość wody zrzucanej w jednostce czasu,
 - 2.19.2.4. w celu ograniczenia mechanicznych obrażeń ryb oraz bezpośredniego ich kontaktu z odtlenioną wodą o podwyższonej temperaturze, odgrodzić siatką (o oku 30 x 30 mm) miejsca zrzutu wód (w promieniu 2 m od punktu zrzutu, od dna do powierzchni).
- 2.20. nie odprowadzać wód z odwodnień, oraz z jakichkolwiek innych źródeł związanych z przedsięwzięciem, do starorzeczy;
- 2.21. wody wykorzystane do płuczki wiertniczej traktować jako odpad i przekazywać do zagospodarowania właściwym podmiotom lub ponownie wykorzystać;
- 2.22. pobór wód na potrzeby prób ciśnieniowych oraz ich zrzut wykonać poza okresem tarła dominujących gatunków ryb oraz podwyższonych temperatur i niskich przepływów wód (tj. poza okresem od 1 marca do 15 września);
- 2.23. prace obrębie cieków realizować poza okresem tarła dominujących gatunków ryb oraz podwyższonych temperatur i niskich przepływów wód (tj. poza okresem od 1 marca do 15 września); dopuszcza się prace w obrębie cieków, w tym pobór i zrzut wód, w innym terminie, pod ścisłym nadzorem ichtiologicznym i przy uwzględnieniu warunków dotyczących ochrony ichtiofauny, zawartych w pkt 2.74 nn. decyzji;
- 2.24. przekraczanie cieków metodą wykopu otwartego prowadzić z uwzględnieniem poniższych wymogów:
- 2.24.1. wygrodzić siatką o oku 10 mm w poprzek biegu cieku odcinek rzeki lub kanału o długości 100 m (50 m powyżej i 50 m poniżej miejsca przekroczenia) oraz bezpośrednio przed rozpoczęciem prac w korycie rzeki wykonać 3 — krotny elektrołów następczy w odstępach 1 godziny; złowione ryby przenieść w pojemnikach z natlenioną wodą — w miejsce uzgodnione z nadzorem ichtiologicznym — optymalnie ok. 500 - 1000 m poniżej miejsca przekroczenia,
 - 2.24.2. po zamontowaniu ścianek szczelnych odcinających przepływ w korycie umieścić pompy pobierające wodę w odcinku bezpośrednio powyżej ścianki od strony górnej wody, w strefie odgródzonej usunąć rośliny wodne i rumosze drzewny w promieniu

- ok. 5 m od pomp,
- 2.24.3. pompa powinna znaleźć się w strefie odgradzonej siatką o oku 10 mm (odległość siatki od ścianki szczelnej powinna wynosić ok. 5 – 10 % szerokości koryta, ale minimum 10 m), dolna część tej przegrody (do wysokości 25 cm od dna) powinna być wykonana z blachy, w celu utrudnienia przedostawania się drobnych dennych gatunków ichtiofauny w rejon działania pomp,
 - 2.24.4. powyżej siatki zainstalować kratę o rozstawie prętów 20 - 30 mm, w celu ograniczenia zatykania oczek siatki przez niesiony rzeką materiał,
 - 2.24.5. kratę i siatkę odgradzającą regularnie kontrolować i czyścić,
 - 2.24.6. po ukończeniu budowy, przed demontażem ścianek szczelnych, odpowiednio ukształtować koryto i strefę brzegową w miejscu przekroczenia (w sposób możliwie zbliżony do pierwotnego stanu) w taki sposób, aby zminimalizować dopływ zawiesiny do rzeki poniżej miejsca przekroczenia, w momencie przywrócenia przepływu,
 - 2.24.7. odtworzone brzegi rzeki obsiać mieszanką rodzimych traw, w celu ich stabilizacji,
 - 2.24.8. działania prowadzić pod nadzorem przyrodniczym ze szczególnym uwzględnieniem nadzoru ichtiologicznego i herpetologicznego;
- 2.25. wody z odwodnienia wykopów rozsączyć na gruntach sąsiednich, za zgodą właściciela terenu (zalecane w warunkach suszy) poza siedliskiem 3150, a jeśli nie ma takiej możliwości albo sprzyjających warunków (np. duże nasycenie wodą gruntu po intensywnych opadach) — wody odprowadzać do wód powierzchniowych poza siedliskiem 3150;
- 2.26. wody opadowe i roztopowe z powierzchni utwardzonych na terenie Baz oraz Stacji Pomp, odprowadzać na otaczające tereny zielone i/lub podczyszczać w separatorach substancji ropopochodnych i w osadnikach piasku, a po oczyszczeniu odprowadzać do istniejącej kanalizacji lub do zbiorników odparowujących;
- 2.27. po zakończeniu prac teren uporządkować z wykorzystaniem wierzchniej warstwy gleby zdjętej podczas wykopów oraz naprawić wszelkie ewentualne szkody wynikające z realizacji przedsięwzięcia;
- 2.28. inwestycję należy realizować pod nadzorem przyrodniczym, tj. specjalistów w dziedzinie: lichenologii, botaniki, zoologii w tym ichtiologii, ornitologii oraz herpetologii;
- 2.29. Nadzór specjalistyczny prowadzić w okresie projektowania i realizacji inwestycji; wszystkie prace prowadzone pod nadzorem przyrodniczym potwierdzić wpisem w dokumentacji budowy;
- 2.30. Nadzór przyrodniczy realizowany przez ww. specjalistów powinien obejmować:
- 2.30.1. szkolenia dla pracowników nadzorujących budowę,
 - 2.30.2. wskazania ochronne w trakcie realizacji prac,
 - 2.30.3. kontrole placów budowy,
 - 2.30.4. sprawozdania w postaci okresowych raportów z etapów prac budowy,
 - 2.30.5. nadzór nad wykonywaniem zapisów decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz ewentualnych innych zezwoleń z zakresu ochrony przyrody.

Warunki zawarte ww. stanowisku Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy:

- 2.31. w celu minimalizacji i ograniczenia oddziaływań związanych z emisją hałasu, wibracji i zanieczyszczeń do powietrza, uciążliwe prace związane z realizacją przedsięwzięcia (przede wszystkim prace hałaśliwe oraz związane z wykorzystywaniem ciężkiego sprzętu/transportu) prowadzić wyłącznie w porze dziennej, tj.: w godz. 6:00 – 22:00; wyjątek stanowią prace związane z realizacją przewiertów sterowanych, których technologia wymaga zachowania ciągłości procesu;

- 2.32. materiały pyłące transportować samochodami, których skrzynia ładunkowa wyposażona zostanie w opończę lub inne zabezpieczenie ograniczające pylenie transportowanego materiału;
- 2.33. zaplecze budowy i place składowe niezbędne do obsługi budowy, które będą organizowane poza pasem budowlano-montażowym, zlokalizować poza terenami chronionymi akustycznie, dolin rzecznych, terenów podmokłych, granic obszarów chronionych, zasięgiem rzutu koron drzew, a w przypadku pomników przyrody, w odległości nie mniejszej niż 10 m od nich;
- 2.34. wody wykorzystane do płuczki wiertniczej traktować jako odpad i przekazywać do zagospodarowania właściwym podmiotom;
- 2.35. stosować materiały sypkie o odpowiedniej wilgotności; w przypadku, jeżeli materiały sypkie będą charakteryzowały się niską wilgotnością, zraszać je podczas przesypu;
- 2.36. ograniczyć czas budowy na terenach gleb hydrogenicznych do niezbędnego minimum, maksymalnie skrócić czas prowadzenia odwodnień, oraz tam, gdzie to możliwe lokalizować place składowe i budowlano-montażowe poza obszarem gleb hydrogenicznych, w szczególności na odcinkach województwa kujawsko-pomorskiego około km: 54,35 - 54,51; 55,41 - 55,89; 56,66 - 56,78; 57,11 - 57,23; 57,17 - 57,19; 58,28 - 58,32; 58,32 - 58,34; 60,50 - 60,80; 61,45 - 61,60; 61,92 - 62,1; 63,15 - 63,37; 63,42 - 63,51; 64,45 - 64,50; 68,11 - 68,33; 75,39 - 75,55; 88,20 - 88,48; 106,65 - 106,92; 110,11 - 110,25; 110,78 - 110,90; 116,05 - 116,20; 116,30 - 116,45; 117,00 - 117,80; 119,91 - 120,20; 121,30 - 121,60; 123,68 - 123,72; 124,20 - 124,60; 131,70 - 131,81; 133,00 - 133,10;
- 2.37. prace budowlane przy II nitce Rurociągu Pomorskiego prowadzić przy użyciu nowoczesnego i sprawnego sprzętu, co ograniczy m.in. możliwość niekontrolowanych wycieków oleju napędowego;
- 2.38. wody opadowe i roztopowe z powierzchni utwardzonych na terenie Baz oraz Stacji Pomp, podczyszczać w separatorach substancji ropopochodnych i w osadnikach piasku, a po oczyszczeniu odprowadzać do istniejącej kanalizacji lub do zbiorników odparowujących;
- 2.39. ścieki z tac lub głębszych komór odprowadzać do istniejących oczyszczalni ścieków lub nowoprojektowanych separatorów substancji ropopochodnych;
- 2.40. znajdujące się na terenie województwa kujawsko-pomorskiego ciek: Drwęca, Rypienica, Osa, przekroczyć metodą bezwykopową;
- 2.41. w trakcie prowadzonych prac kierować się ogólną zasadą ograniczania działań budowlanych do jak najmniejszego obszaru;
- 2.42. prace związane z usuwaniem szaty roślinnej niskiej, średniej i wysokiej, w tym wycinę drzew i krzewów, prowadzić poza zasadniczym okresem rozrodu zwierząt, w tym okresem lęgowym ptaków przypadającym od 1 marca do 31 sierpnia, lub w innym terminie, ale wówczas wyłącznie po potwierdzeniu przez specjalistę przyrodnika, maksymalnie na 2 dni wcześniej, braku rozrodu chronionych gatunków zwierząt, w tym lęgów ptaków;
- 2.43. w miejscu przejścia przez pomnikową aleję drzew, w rejonie km 129,2 II nitki RP (53°32'31.1"N 19°08'36.4"E), prace inwestycyjne prowadzić ze szczególną ostrożnością, w sposób pozwalający na zachowanie drzew pomnikowych rosnących w strefie bezpieczeństwa rurociągu oraz pozostałej części alei pomnikowej. W przypadku uszkodzenia bryły korzeniowej korzenie nie powinny być:
- 2.43.1. wystawione na działanie promieni słonecznych dłużej niż 1 godzinę;
 - 2.43.2. na powietrzu dłużej niż 2 godziny;
 - 2.43.3. na powietrzu w stanie stale wilgotnym dłużej niż 8 godzin;

w związku z powyższym, ścianę wykopu z uszkodzoną bryłą korzeniową zabezpieczyć np. siatką drucianą lub ekranem z desek, zamocowanym na drewnianych słupach od strony wykopu;

- 2.44. wzdłuż prowadzonych wykopów, co około 50 m wykonać wyjścia z wykopów, o nachyleniu maksymalnie 45°, w celu umożliwienia opuszczenia ich przez zwierzęta (np. poprzez ułożenie deski w wykopie);
- 2.45. ograniczyć do niezbędnego minimum, pod kontrolą nadzoru przyrodniczego, powierzchnię zajęcia i przekształcenia płatów siedlisk przyrodniczych:
 - 2.45.1. 91E0 – łągi olszowe (*Alnion glutinoso-incanae*), znajdujące się w obrębie pasa montażowego na odcinkach inwestycji w km: 63,1 - 63,6; 88,5 - 88,6; 117,0 - 117,1 oraz w otoczeniu pasa montażowego na odcinkach inwestycji w km: 57,3 - 57,5 i 58,5; 88,4 - 88,5 i 88,5 - 88,6; 95,3 i 95,5; 110,8 - 110,9; 116,8 - 117,1;
 - 2.45.2. 6510 - niżowe świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), znajdujące się w obrębie pasa montażowego, na odcinku inwestycji w km: 88,3 - 88,4 oraz w jego otoczeniu na następujących odcinkach inwestycji w km: 88,3 - 88,5 i 88,5 - 88,6;
 - 2.45.3. 9110 - dąbrowy ciepłolubne (*Quercetalia pubescenti petraeae*), znajdujące się w obrębie pasa montażowego oraz w jego otoczeniu na odcinku inwestycji w km: 92,6 - 92,9;
 - 2.45.4. 9170-1 - grąd środkowoeuropejski (*Galio-Carpinetum*), znajdujący się w obrębie pasa montażowego na odcinkach inwestycji w km: 101,9 - 102,9, 117,1 - 117,5, 131,5 - 131,7; 132,5 - 132,9 oraz w jego otoczeniu na odcinku inwestycji w km 117,1 - 117,5;
- 2.46. prace polegające na przekroczeniu siedliska 3150 (starorzecza ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*), w km 88,6 inwestycji, prowadzić metodą przewiertu sterowanego, ograniczając ich zakres do jak najmniejszego obszaru;
- 2.47. na następujących odcinkach inwestycji w km: 54,9; 61,6 - 62,6; 72,1 oznakować i miarę potrzeby zabezpieczyć przed uszkodzeniem pnie drzew przydrożnych narażonych na uszkodzenie, na których występują chronione gatunki porostów *Ramalina farinacea*, *Ramalina fastigiata*, *Ramalina fraxinea*, *Hypogymnia tubulosa*, *Flavoparmelia caperata*. Zabezpieczenie pni drzew wykonać pod nadzorem przyrodniczym, w sposób nie powodujący uszkodzenia porostów oraz chroniący porosty przed uszkodzeniem;
- 2.48. w przypadku konieczności niszczenia stanowiska chronionego gatunku storczyka *Epipactis helleborine* znajdującego się w kilometrze inwestycji 88,5 - 88,6 przesadzić okazy tego gatunku poza teren objęty pracami montażowo budowlanymi do siedliska zgodnego z jego wymogami biologicznymi, pod nadzorem przyrodniczym;
- 2.49. w przypadku konieczności niszczenia stanowisk chronionego gatunku *Daphne mezereum*, znajdujących się na następujących odcinkach inwestycji w km: 92,4; 123,7; 131,6 przesadzić okazy tego gatunku poza teren objęty pracami montażowo budowlanymi do siedliska zgodnego z jego wymogami biologicznymi, pod nadzorem przyrodniczym.
- 2.50. drzewa i krzewy nie podlegające usunięciu i pozostające w zasięgu prac, zabezpieczyć na czas prowadzenia robót przed:
 - 2.50.1. możliwością mechanicznego uszkodzenia, np. poprzez odeskowanie pni drzew na podkładzie z rur drenarskich lub mat słomianych pokrywających powierzchnię drzewa pod odeskowaniem;
 - 2.50.2. fizycznym uszkodzeniem krzewów, np. poprzez wygradzenie obszaru występowania krzewów np. taśmą;

- 2.50.3. przesuszeniem bryły korzeniowej, np. poprzez zastosowanie mat ograniczających transpirację oraz prowadzenie wykopów w ich sąsiedztwie krótkimi odcinkami, ograniczając czas otwarcia wykopów;
- 2.50.4. mechanicznym uszkodzeniem bryły korzeniowej, np. poprzez prowadzenie prac w bezpośrednim sąsiedztwie systemów korzeniowych drzew i krzewów, w sposób ręczny, o ile pozwala na to technologia prac. Powstałe ewentualne uszkodzenia mechaniczne pni i korzeni zabezpieczyć preparatem grzybobójczym;
- 2.51. w przypadku zagrożenia uszkodzeniem nieobjętych wycinką drzew z gatunku cis pospolity *Taxus baccata*, znajdujących się w km 92,6, zabezpieczyć drzewa przed przypadkowym uszkodzeniem, np. poprzez wygradzenie i oznakowanie wygradzonego miejsca;
- 2.52. w km 114,7 - 114,9 zabezpieczyć przed uszkodzeniem pnie drzew przydrożnych narażonych na uszkodzenie, na których występuje chroniony gatunek porostu: *Ramalina fastigiata*. Zabezpieczenie pni drzew wykonać w sposób nie powodujący uszkodzenia porostów oraz chroniący porosty przed uszkodzeniem;
- 2.53. w km 120,6 zabezpieczyć przed uszkodzeniem pnie drzew przydrożnych narażonych na uszkodzenie, na których występuje chroniony gatunek porostu: *Ramalina farinacea*. Zabezpieczenie pni drzew wykonać w sposób nie powodujący uszkodzenia porostów oraz chroniący porosty przed uszkodzeniem;
- 2.54. w km 126,6 zabezpieczyć przed uszkodzeniem pnie drzew przydrożnych narażonych na uszkodzenie, na których występują chronione gatunki porostów: *Ramalina farinacea*, *Pleurosticta acetabulum*. Zabezpieczenie pni drzew wykonać w sposób nie powodujący uszkodzenia porostów oraz chroniący porosty przed uszkodzeniem;
- 2.55. każdorazowo przed podjęciem prac na danym odcinku inwestycji, kontrolować teren budowy, w tym wykopy pod kątem obecności w nich zwierząt. Uwięzione osobniki odłowić i przenieść poza obszar robót do siedliska zapewniającego możliwość dalszej wędrówki;
- 2.56. w sąsiedztwie siedlisk rozrodczych płazów zainstalować tymczasowe ogrodzenia ochronne (tzw. herpetologiczne); ogrodzenia te instalować po obu stronach pasa budowlano - montażowego na wysokości siedliska rozrodczego oraz wzdłuż odcinka inwestycji 200 m powyżej i poniżej stwierdzonego miejsca rozrodu płazów; wygradzenia zastosować w sąsiedztwie siedlisk płazów na następujących odcinkach inwestycji w km: 63,01 - 63,81; 64,35 - 65,4; 66,88 - 68,21; 68,49 - 68,94; 71,67 - 72,8; 72,86 - 73,92; 73,99 - 74,43; 76,3 - 76,81; 78,15 - 78,82; 88,08 - 88,83; 97,8 - 99,01; 99,9 - 100,32; 100,31 - 100,77; 101,11 - 101,56; 102,7 - 103,18; 104,82 - 105,29; 110,25 - 110,67; 111,21 - 111,98; 112,61 - 113,13; 113,74 - 114,22; 114,37 - 114,79; 115 - 115,61; 116,8 - 117,1; 117,82 - 118,26; 118,61 - 119,17 oraz innych, dla których prowadzony nadzór przyrodniczy wykaże taką potrzebę. Szczegółową lokalizację wygradzeń uzgodnić z nadzorem przyrodniczym; ogrodzenie powinno kończyć się zawrotką; wygradzenia zabezpieczające przed wchodzeniem płazów na teren pasa budowlano montażowego wykonać z geowłókniny lub folii poliuretanowej, które uniemożliwią wspinanie się płazów i innych małych zwierząt po jej powierzchni; ogrodzenie w części nadziemnej powinno mieć wysokość 40 - 50 cm; dolną krawędź wkopać w grunt na głębokość minimum 10 cm; w celu prawidłowego napięcia włókniny (niedopuszczenie do fałdowania, które obniża trwałość i efektywność płotka) będzie ona mocować materiał razem ze słupkiem, co około 2-3 m; górną krawędź odgiąć na zewnątrz, w kierunku otaczającego terenu pod kątem 45–90°, tworząc daszek (przewieszkę) o szerokości ≥ 10 cm; wygradzenia kontrolować minimum raz dziennie, w celu sprawdzenia ich stanu technicznego oraz wprowadzenia ewentualnych korekt i poprawek w napięciu włókniny; prace prowadzić przy udziale nadzoru przyrodniczego (herpetologa);

- 2.57. w przypadku stwierdzenia obecności płazów na terenie realizowanej inwestycji – znalezione osobniki odłowić i przenieść poza obszar robót do najbliższych zbiorników wodnych;
- 2.58. minimalizować ryzyko obniżenia zwierciadła wody zbiorników sąsiadujących blisko z wykopem, aby nie spowodować ich przesuszenia, np. w efekcie prowadzonych prac odwodnieniowych;
- 2.59. małe zbiorniki wodne (oczka wodne) w sąsiedztwie wykopu zabezpieczyć ścianką szczelną. Zabezpieczenie ścianką szczelną zastosować w następujących lokalizacjach wzdłuż inwestycji w km: 78,3; 111,5; 118,8 - 118,9;
- 2.60. w okresie od 1 kwietnia do końca sierpnia, kontrolować powstałe skarpy wykopów i nasypy pod kątem zajęcia przez jaskółkę brzegówkę; w przypadku stwierdzenia lęgów, pozostawić zasiedloną skarpe w stanie nienaruszonym do czasu zakończenia lęgów oraz samodzielnego opuszczenia powstałego siedliska przez ptaki;
- 2.61. w obszarze Natura 2000 PLH280001 Dolina Drwęcy, podczas prac budowlano montażowych:
 - 2.61.1. wygrodzić siedliska 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne, 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże, 91E0 Łęgi olszowo – jesionowe;
 - 2.61.2. nie odprowadzać wód z odwodnień oraz z jakichkolwiek innych źródeł do starorzeczy;
 - 2.61.3. w miarę możliwości do odwodnienia komór nadania i odbioru oraz odwodnień wykopów w rejonie Drwęcy, zastosować metodę igłofiltrów;
 - 2.61.4. nie odprowadzać wód z odwodnienia bezpośrednio do rzeki; preferowane powinno być ich rozsączenie na okolicznym gruncie (za zgodą właścicieli), a jeśli nie ma takiej możliwości – wody odprowadzać do rzeki poprzez odstojnik redukujący ilość zawiesiny; kontrolować stan zabezpieczenia ichtiofauny podczas poboru wód (stan siatek zabezpieczających przed zasysaniem ryb);
- 2.62. pobór i zrzut wód związany z próbami hydraulicznymi ruropięgu oraz także w miarę możliwości przepompowywanie wód w ciekach przekraczanych wykopem otwartym, prowadzić w okresie od 15 września do końca lutego, przy umiarkowanych i niskich temperaturach powietrza; w przypadku rzeki Drwęcy, z uwagi na obecność ryb łososiowatych, pobór wód w okresie jesiennym jest dopuszczalny przy wystąpieniu dostatecznie wysokich przepływów w tym okresie;
- 2.63. pobór i zrzut wód wykorzystywanych do prób hydraulicznych lokalizować, w uzgodnieniu z nadzorem przyrodniczym, w miejscach o większej głębokości i możliwie uproszczonej strukturze siedlisk (bez roślinności wodnej, rumoszu drzewnego itp.);
- 2.64. zabezpieczyć miejsca poboru wód za pomocą siatki metalowej, o oku nie mniejszym niż 30 × 30 mm (optymalnie 10 × 10 mm), aby prędkość wody na siatce podczas poboru nie przekraczała 0,5 m/s, przed instalacją urządzenia ssącego oraz ewentualnym usunięciem roślinności wodnej; obszar w bezpośrednim sąsiedztwie ujęcia powinien zostać odłowiony metodą trzykrotnego elektropołowu następczego (w odstępach 1 godziny), a odłowione ryby – przeniesione do rzeki poza rejonem realizacji prac;
- 2.65. pobór wód z Drwęcy związany z próbami hydraulicznymi prowadzić z uwzględnieniem następujących wymogów:
 - 2.65.1. urządzenie ssące pobierające wodę umiejscowić w odległości 5 - 7 m od brzegu Drwęcy, w nurcie rzeki, w miejscu o głębokości co najmniej 2,0 m przy średnim stanie wody;
 - 2.65.2. w celu minimalizacji ryzyka dostawania się osobników małych gatunków ichtiofauny do instalacji, konstrukcja kosza ssącego powinna zapewniać umiejscowienie wlotu wody na wysokości ok. 1,0 m nad dnem rzeki;

- 2.65.3. miejsce poboru wód wygradzić od dna do powierzchni siatką o oku maksymalnie 30 x 30 mm (optymalnie 10 x 10 mm) w taki sposób, aby prędkość wody na siatce podczas pracy pomp nie przekraczała 0,5 m/s;
 - 2.65.4. wyznaczyć miejsce poboru wód pozbawione roślinności zanurzonej i rumoszu drzewnego, w przypadku występowania roślinności w miejscu przekroczenia – usunąć ją z pasa nurtu rzeki: strefa o długości 10 m (optymalnie zgodnie z przebiegiem pasa technologicznego) na całej szerokości koryta, co pozwoli na ograniczenie ryzyka gromadzenia się drobnych gatunków ichtiofauny w strefie poboru wód;
 - 2.65.5. w celu minimalizacji oddziaływania na gatunki małży oraz populację różanki, zabiegowi usuwania roślin powinno towarzyszyć zebranie z dna większych osobników skójkowatych i ich przeniesienie ok. 500 m powyżej miejsca przekroczenia II nitki RP;
 - 2.65.6. bezpośrednio przed usunięciem roślin i instalacją urządzeń do poboru wód, wykonać trzykrotny odłów następczy (w odstępach 1 godziny) w pasie o długości 100 m (po 50 m w górę i w dół od miejsca instalacji urządzeń), odłowione ryby powinny być przeniesione w pojemnikach z natlenioną wodą co najmniej 500 m powyżej miejsca przekroczenia;
 - 2.65.7. pobór wód wykonać poza okresem tarła dominujących gatunków ryb oraz podwyższonych temperatur i niskich przepływów wód (tj. poza okresem od 1 marca do 15 września);
 - 2.65.8. pobór wód prowadzić przy wielkości przepływu w Drwęcy (wodowskaz Brodnica) większej niż 9,1 m³/s (połowa przedziału między SNQ a NNQ), oraz intensywności przepływu nie przekraczającej 0,04 m³/s.
- 2.66. zrzut wód z prób ciśnieniowych prowadzić z uwzględnieniem poniższych wymogów:
- 2.66.1. zrzut wód z rurociągu po zakończeniu prób ciśnieniowych powinien odbywać się z zastosowaniem urządzenia napowietrzającego wodę;
 - 2.66.2. w celu ochrony siedlisk ichtiofauny oraz minimalizacji oddziaływania zrzutu wody o zmniejszonej ilości tlenu, wylot urządzeń zrzutowych powinien być zlokalizowany w miejscu pozbawionym roślinności wodnej (np. w rejonie z którego została ona usunięta w związku z lokalizacją punktu poboru wód);
 - 2.66.3. w sposób stały monitorować temperaturę i natlenienie zrzucanych wód; w przypadku stwierdzenia na zrzucie wartości: powyżej 18°C lub stężenia tlenu poniżej 4 mg O₂/l (Skrwa i Drwęca) lub 22°C lub stężenia tlenu poniżej 3 mg O₂/l (Wisła i Martwa Wisła), przeprowadzić konsultacje z nadzorem ichtiologicznym i ograniczyć odpowiednio ilość wody zrzucanej w jednostce czasu;
 - 2.66.4. w celu ograniczenia mechanicznych obrażeń ryb oraz bezpośredniego ich kontaktu z odtlenioną wodą o podwyższonej temperaturze, odgrodzić siatką (o oku 30 x 30 mm) miejsca zrzutu wód (w promieniu 2 m od punktu zrzutu, od dna do powierzchni);
- 2.67. próby ciśnieniowe rurociągu, w tym pobór wód oraz ich zrzut wykonać poza okresem tarła dominujących gatunków ryb oraz podwyższonych temperatur i niskich przepływów wód (tj. poza okresem od 1 marca do 15 września);
- 2.68. wody z odwodnienia wykopów w miarę możliwości rozsączyć na gruntach sąsiednich, za zgodą właściciela terenu (zalecane w warunkach suszy), a jeśli nie ma takiej możliwości albo sprzyjających warunków (np. duże nasycenie wodą gruntu po intensywnych opadach) – wody odprowadzać do wód powierzchniowych;
- 2.69. wody z odwodnień placów budowy i wykopów odprowadzać przez system odstożników, w celu podczyszczenia i zmniejszenia ilości zawiesiny;

- 2.70. ograniczyć prace ziemne w bezpośrednim sąsiedztwie koryt rzek i zbiorników przyrzecznych;
- 2.71. prowadzić monitoring koncentracji zawiesiny i stężenia tlenu w rzekach poniżej miejsca wykonywania prac (przekroczenia w technice otwartego wykopu oraz rzeki, do których odprowadzane są wody z odwodnienia wykopów);
- 2.72. prowadzić monitoring koncentracji zawiesiny w wodach odprowadzanych do rzek z odwodnienia wykopów (nie odprowadzać wód o zawartości zawiesiny powyżej 100 mg/l);
- 2.73. w przypadku obserwacji śniętych lub wykazujących zaburzenia pływania ryb przerwać prace i skonsultować się z nadzorem ichtiologicznym;
- 2.74. przekraczanie cieków metodą wykopu otwartego prowadzić z uwzględnieniem poniższych wymogów:
 - 2.74.1. wygrodzić siatką o oku 10 mm w poprzek odcinek rzeki lub kanału o długości 100 m (50 m powyżej i 50 m poniżej miejsca przekroczenia) oraz bezpośrednio przed rozpoczęciem prac w korycie rzeki wykonać 3 – krotny elektropółow następczy w odstępach 1 godziny; złowione ryby przenieść w pojemnikach z natlenioną wodą – w miejsce uzgodnione z nadzorem ichtiologicznym – optymalnie ok. 500 - 1000 m poniżej miejsca przekroczenia;
 - 2.74.2. po zamontowaniu ścianek szczelnych odcinających przepływ w korycie umieścić pompy pobierające wodę w odcinku bezpośrednio powyżej ścianki od strony górnej wody, w strefie odgradzonej usunąć rośliny wodne i rumosz drzewny w promieniu ok. 5 m od pomp;
 - 2.74.3. pompa powinna znaleźć się w strefie odgradzonej siatką o oku 10 mm (odległość siatki od ścianki szczelnej powinna wynosić ok. 5 - 10 szerokości koryta, minimum 10 m), dolna część tej przegrody (do wysokości 25 cm od dna) powinna być wykonana z blachy, w celu utrudnienia przedostawania się drobnych dennych gatunków ichtiofauny w rejon działania pomp;
 - 2.74.4. powyżej siatki zainstalować kratę o rozstawie prętów 20 - 30 mm, w celu ograniczenia zatykania oczek siatki przez niesiony rzeką materiał;
 - 2.74.5. kratę i siatkę odgradzającą regularnie kontrolować i czyścić;
 - 2.74.6. po ukończeniu budowy, przed demontażem ścianek szczelnych, odpowiednio ukształtować koryto i strefę brzegową w miejscu przekroczenia (w sposób możliwie zbliżony do pierwotnego stanu) w taki sposób, aby zminimalizować dopływ zawiesiny do rzeki poniżej w momencie przywrócenia przepływu;
 - 2.74.7. odtworzone brzegi rzeki obsiać mieszanką rodzimych traw, w celu ich stabilizacji;
 - 2.74.8. działania prowadzić pod nadzorem przyrodniczym ze szczególnym uwzględnieniem nadzoru ichtiologicznego i herpetologicznego;
- 2.75. przekroczenie cieków: Rypienicy w km 63,2 rurociągu, Dopływu spod Sadłowa w km 71,3 rurociągu, rzeki Drwęcy w km 88,5 rurociągu, Dopływu z jez. Wądryńskiego w km 98,4 rurociągu, rzeki Osy w km 117 rurociągu oraz Dopływu Zawdy w km 133,05 rurociągu, prowadzić metodą bezwykopową, bez naruszania koryta cieków;
- 2.76. na terenach leśnych zmniejszyć szerokość pasa budowlano-montażowego do 18 m;
- 2.77. w związku z planowanymi wycinkami drzew, w celu ochrony i utrzymania potencjału siedliskowego oraz wspierania bioróżnorodności, rozmieścić na terenach położonych wzdłuż inwestycji 640 skrzynek lęgowych dla ptaków typu A, 160 skrzynek lęgowych dla ptaków typu A1 oraz 400 schronów dla nietoperzy; lokalizację skrzynek lęgowych i schronów dla nietoperzy uzgodnić z nadzorem ornitologicznym i chiropterologicznym oraz właścicielem lub zarządcą terenu; lokalizacje oraz zagęszczenie wieszanych skrzynek lęgowych oraz schronów dla nietoperzy dostosować do wymogów biologicznych gatunków, którym mają służyć; w związku z potrzebą ograniczenia presji drapieżniczej na zwierzęta

zasiedlające skrzynki lęgowe oraz schrony dla nietoperzy, nie dopuścić do nadmiernego zagęszczenia ww. skrzynek oraz schronów; w przypadku braku dostępności terenów umożliwiających montaż wszystkich skrzynek i budek w sposób zgodny z wymogami biologicznymi gatunków oraz ich bezpieczeństwem, ostateczną liczbę budek zredukować w uzgodnieniu ze specjalistą ornitologiem (w przypadku skrzynek lęgowych) oraz chiropterologiem (w przypadku schronów dla nietoperzy); zasadność zmniejszenia ilości siedlisk zastępczych dla ptaków i nietoperzy uzgodnić ze specjalistami ornitologiem i chiropterologiem oraz udokumentować protokołem zawierającym stosowne uzasadnienie oraz informację o ostatecznej liczbie wywieszonych w terenie skrzynek lęgowych i schronów dla nietoperzy oraz obszarach gdzie zostały one rozmieszczone;

2.78. przedmiotowe przedsięwzięcie realizować po nadzorem przyrodniczym, w tym w szczególności ornitologicznym, chiropterologicznym, ichtiologicznym i botanicznym; do zadań nadzoru należeć będą przede wszystkim:

2.78.1. kontrola terenu inwestycji przed jego zajęciem, rozpoczęciem prac ziemnych, budowlanych oraz wycinką drzew i krzewów pod kątem obecności siedlisk chronionych gatunków zwierząt, w tym m.in. lęgów ptaków, kryjówek nietoperzy i masowych migracji płazów;

2.78.2. identyfikowanie zagrożeń i wprowadzanie adekwatnych rozwiązań minimalizujących względem małych zwierząt, w tym np. płazów, gadów oraz ssaków np. instalacja, czy kontrola stanu technicznego pochylni służących zwierzętom do samodzielnego wychodzenia z wykopów, kontrolowanie wykopów i płotków herpetologicznych pod kątem obecności zwierząt, przenoszenie uwięzionych osobników;

2.78.3. uwzględniając potrzebę ochrony populacji zwierząt wodnych, w tym ryb, płazów i małży uzgadnianie terminów, lokalizacji, sposobów realizacji prac w obrębie cieków, w tym poboru wód do prób hydraulicznych, zrzutu wody z tych prób, nadzorowanie tempa zrzutu wody z prób hydraulicznych oraz monitorowanie parametrów fizykochemicznych wody z prób hydraulicznych w miejscu zrzutu oraz kontrolowanie tempa zrzutu wody, montaż przegród na ciekach przekraczanych metodą rowów otwartych i odławianie oraz przenoszenie do odpowiednich siedlisk zwierząt z wygrodzonych odcinków poboru wody;

2.78.4. kontrolowanie stanu zabezpieczenia ichtiofauny podczas poboru wód (stan siatek zabezpieczających przed zasysaniem ryb);

2.78.5. nadzorowanie i kontrolowanie zasięgu prac w obrębie rezerwatu przyrody, chronionych siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków chronionych;

2.78.6. nadzór nad przesadzeniem do właściwych siedlisk roślin gatunków chronionych;

2.78.7. kontrola właściwego zabezpieczenia cennych elementów środowiska przyrodniczego, w tym pomników przyrody, stanowisk porostów nadrzewnych;

2.78.8. kontrolowanie pod kątem zagrożeń dla zwierząt prac polegających na zabezpieczaniu małych zbiorników wodnych znajdujących się w pobliżu wykopów.

Warunki zawarte w ww. stanowisku Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie:

2.79. wycinkę drzew i krzewów przeprowadzić poza okresem lęgowym ptaków tj. od 1 września do końca lutego lub w innym okresie pod nadzorem przyrodniczym;

2.80. zabezpieczyć pnie drzew sąsiadujących z placem budowy poprzez odeskowanie, pod którym stosuje się rury drenarskie bądź maty słomiane do okrycia pnia;

2.81. prowadzić prawidłową gospodarkę humusem (oddzielenie, zabezpieczenie i ponowne przykrycie dolnych partii gleby);

2.82. wycinkę drzew i krzewów ograniczyć do niezbędnego minimum;

- 2.83. należy ograniczyć ingerencję w siedlisko 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże w km 15,7 do niezbędnego minimum;
- 2.84. należy zabezpieczyć stanowiska: *Ranunculus lingua* (km 32,8), *Calliergonella cuspidata* (km 32,8), *Sphagnum magellanicum* (km 40,2-40,8) taśmą przed np. przypadkowym rozjechaniem lub składowaniem materiałów;
- 2.85. należy wykonać wyjścia z wykopów co około 50 m pod kątem ok. 45° w celu umożliwienia wyjścia z wykopu zwierzętom (np. poprzez ułożenie deski w wykopie);
- 2.86. należy ustawić tymczasowe ogrodzenia ochronne po obu stronach pasa budowlano-montażowego, w sąsiedztwie siedlisk rozrodczych płazów oraz w odległości 200 m powyżej i poniżej (w km: 1,11-1,65; 4,89-5,31; 8,71-9,24; 11,85-12,26; 14,75-15,6; 20,02-20,48; 20,78-21,39; 22,73-23,3; 27,89-28,38; 29,12-29,54; 30,98-31,44; 31,55-32,12; 32,49-32,97; 33,21-33,81; 34,07-34,94; 36,91-37,61; 37,95-38,37; 39,22-39,66; 47,62-48,58; 50,31-50,81; 52,23-52,67). Montaż i funkcjonowanie ogrodzeń należy prowadzić zgodnie z wytycznymi nadzoru herpetologicznego;
- 2.87. prace ziemne w rejonie zbiorników oraz cieków wodnych prowadzić poza okresem masowej migracji płazów (poza okresem od początku marca do końca maja oraz od połowy września do połowy października);
- 2.88. należy kontrolować wykopy w miesiącach maj - lipiec pod kątem zasiedlenia ich przez jaskółki brzegówki. W miarę możliwości nie tworzyć skarp nachylonych po kątem prostym;
- 2.89. w celu ochrony ichtiofauny urządzenie ssące pobierające wodę powinno być umiejscowione w odległości co najmniej 5 m od brzegu Skrwy, w nurcie rzeki, w miejscu o głębokości minimalnie 1,5 m przy średnim stanie wody;
- 2.90. konstrukcja kosza ssącego powinna zapewniać umiejscowienie wlotu wody na wysokości ok. 0,8-1,0 m nad dnem rzeki;
- 2.91. w związku z koniecznością usuwania roślin wodnych w rzece Skrwie Prawej należy zebrać z dna większe osobniki małży skójkowatych i przenieść je ok. 1000 m poniżej miejsca przekroczenia planowanej inwestycji;
- 2.92. bezpośrednio przed usunięciem roślin w rzece Skrwie Prawej i instalacją urządzeń do poboru wód należy wykonać trzykrotny odłów następczy (w odstępach 1 godziny) w pasie o długości 100 m (po 50 m w górę i w dół od miejsca instalacji urządzeń), odłowione ryby powinny być przeniesione w pojemnikach z natlenioną wodą co najmniej 1000 m poniżej miejsca przekroczenia;
- 2.93. termin poboru wód z rzeki Skrwy Prawej powinien przypadać poza okresem tarła dominujących gatunków ryb oraz podwyższonych temperatur i niskich przepływów wód (tj. poza okresem od 1 marca do 15 września);
- 2.94. pobór wód można prowadzić przy wielkości przepływu w Skrwie większej niż 0,9 m³/s (SNQ), (konieczny stały monitoring wielkości przepływu), a jego intensywność nie może przekraczać 0,01 m³/s. Przy przepływach Skrwy powyżej 6,3 m³/s intensywność poboru można zwiększyć do 0,03 m³/s;
- 2.95. w przypadku obserwacji śniętych lub wykazujących zaburzenia pływania ryb należy przerwać prace i skonsultować się z nadzorem ichtiologicznym;
- 2.96. w celu minimalizacji oddziaływania na ichtiofaunę należy przy przekraczaniu cieków metodą otwartego wykopu ingerencje w środowisko wodne ograniczyć do niezbędnego minimum;
- 2.97. inwestycję należy objąć nadzorem przyrodniczym w szczególności w zakresie monitorowania sposobu przestrzegania zaproponowanych warunków realizacji

- przedsięwzięcia; monitorowanie fazy budowy powinien prowadzić nadzór środowiskowy w składzie: herpetolog, ornitolog, botanik, teriolog i ichtiolog;
- 2.98. w przypadku stwierdzonych w granicach inwestycji chronionych gatunków roślin, grzybów lub zwierząt, należy wystąpić do właściwego organu (Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska) z wnioskiem o wydanie decyzji zezwalającej na czynności podlegające zakazom;
- 2.99. zaplecza budowy, miejsca postoju maszyn budowlanych i baz materiałowych należy lokalizować na terenach położonych w możliwie jak największej odległości od terenów z zabudową chronioną akustycznie, poza terenami: leśnymi, zbiorników wodnych, dolin rzecznych, o płytkim zaleganiu zwierciadła wód gruntowych oraz poza obszarami ujęć wód podziemnych;
- 2.100. do realizacji przedsięwzięcia wykorzystywać sprzęt sprawny technicznie, eksploatowany i konserwowany w sposób prawidłowy (pozwalający na uniknięcie wycieków płynów technicznych i paliw do środowiska gruntowo-wodnego), o najmniejszej możliwej uciążliwości akustycznej;
- 2.101. plac budowy wyposażyć w środki do neutralizacji rozlanych substancji ropopochodnych; przeszkolić pracowników do stosowania ww. środków; prowadzić bieżący nadzór w zakresie występowania niekontrolowanych wycieków substancji ropopochodnych; w przypadku awaryjnego zanieczyszczenia gruntu substancjami ropopochodnymi zanieczyszczony grunt należy niezwłocznie usunąć i przekazać do utylizacji podmiotowi posiadającemu stosowane uprawnienia w tym zakresie;
- 2.102. zaplecze budowy, bazy materiałowe i transportowe oraz place postojowe należy lokalizować na terenach utwardzonych;
- 2.103. wydzielić na placu budowy miejsca awaryjnych napraw sprzętu, ewentualnego przechowywania materiałów pędnych i smarów oraz tankowania tzw. sprzętu drobnego – z uszczelnionym podłożem, zabezpieczającym skutecznie przed ewentualnym zanieczyszczeniem środowiska gruntowo-wodnego substancjami ropopochodnymi;
- 2.104. zaplecze placu budowy wyposażyć w pomieszczenia socjalne i sanitarne, z których ścieki bytowe będą regularnie usuwane przez uprawnione do tego podmioty; w miejscach prowadzenia robót rozstawić toalety przewożne i zapewnić ich opróżnianie przez uprawnione do tego podmioty;
- 2.105. nie dopuszczać do zasypywania rowów melioracyjnych;
- 2.106. prace przy brzegu cieków (ograniczone do minimum) powinny odbywać się przy niskich stanach wody tak, aby nie dochodziło do silnego wzrostu ilości zawiesiny w wodzie;
- 2.107. należy zastosować przegrody szczelne w bezpośrednim sąsiedztwie brzegu usytuowanego w poprzek pasa montażowego rzeki Skrwa;
- 2.108. pobór wód z rzeki Skrwy na potrzeby wykonania prób należy prowadzić na warunkach określonych w pozwoleniu wodnoprawnym;
- 2.109. wodę na potrzeby socjalno-bytowe oraz do innych celów budowlanych należy pobierać z wodociągu lub dowozić na plac budowy;
- 2.110. wody po próbie hydraulicznej należy odprowadzać poprzez osadniki do odbiornika, po uzyskaniu zgody od właściwego organu zarządzającego, na warunkach wskazanych w pozwoleniu wodnoprawnym;
- 2.111. odprowadzenie oczyszczonych wód po próbach hydraulicznych do cieków należy przeprowadzać metodą wykluczającą możliwość rozmywania brzegów, zrywania dna, ewentualnego zmętnienia;

- 2.112. czas budowy na terenach gleb hydrogenicznych należy ograniczyć do niezbędnego minimum;
- 2.113. należy zastosować zasadę przetłaczania wody po zakończeniu prób hydraulicznych na kolejny odcinek (wykorzystanie powtórne wody do prób);
- 2.114. należy zastosować bezwykopowe metody przekroczenia cieków ograniczając ingerencję w środowisko wodne przy rzece Skrwie, dopływie spod Piastowa oraz rzece Gozdawnicy;
- 2.115. należy ograniczyć w maksymalny sposób czas odwodnienia wykopów budowlanych oraz stosować metody ograniczające ich zasięg;
- 2.116. wodę z odwadniania wykopów, po wcześniejszym podczyszczeniu należy odprowadzać poza teren budowy do istniejących cieków i rowów melioracyjnych przebiegających w pobliżu planowanego przedsięwzięcia, za zgodą zarządców odbiorników i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, bądź należy ją zagospodarowywać poprzez rozdeszczowanie w obrębie pasa budowlano-montażowego;
- 2.117. należy prowadzić monitoring koncentracji zawiesiny w wodach odprowadzanych do rzek z odwodnienia wykopów;
- 2.118. wody opadowe i roztopowe, odprowadzane z powierzchni utwardzonej bazy Miszewko Strzałkowskie należy podczyszczać w separatorach substancji ropopochodnych i w osadnikach piasku, a po oczyszczeniu odprowadzać do istniejącej kanalizacji lub do zbiorników odparowujących;
- 2.119. wody opadowe i roztopowe z nowo projektowanych tac w bazie Miszewko Strzałkowskie należy odprowadzać do istniejącej instalacji kanalizacyjnej poprzez komory z zabudowanymi zasuwami, następnie do oczyszczalni ścieków;
- 2.120. wody opadowe i roztopowe z nowo projektowanych powierzchni utwardzonych (drogi, place) należy odprowadzać na otaczające tereny zielone lub/i do istniejącej instalacji kanalizacji deszczowo-przemysłowej;
- 2.121. prace budowlane stanowiące uciążliwość akustyczną, w tym prace budowlane przy użyciu ciężkiego sprzętu, w sąsiedztwie terenów objętych ochroną przed hałasem prowadzić wyłącznie w porze dziennej (w godz. 6.00 – 22.00), oraz poza weekendami i świętami (z wyłączeniem sytuacji wyjątkowych np. prac wymagających zachowania ciągłości robót);
- 2.122. opracować i wdrożyć taki plan robót, aby w miarę możliwości urządzenia emitujące hałas o dużym natężeniu nie pracowały w pobliżu zabudowań mieszkalnych jednocześnie oraz aby zoptymalizować wykorzystanie sprzętu budowlanego i środków transportu (np. poprzez wyeliminowanie zbędnych przejazdów, wyłączanie silników podczas przerw i postojów);
- 2.123. odpady powstałe w trakcie realizacji przedsięwzięcia należy zabezpieczyć przed dostępem osób trzecich i na bieżąco przekazywać uprawnionym podmiotom;
- 2.124. wyposażyć teren przedsięwzięcia w szczelne, zamykane i oznakowane pojemniki/zbiorniki/kontenery zapewniające selektywną zbiórkę odpadów w zależności od ich rodzajów, możliwości dalszego zagospodarowania czy przetworzenia; dopuszcza się gromadzenie odpadów luzem w sposób uniemożliwiający ich rozwiewanie oraz zanieczyszczenie gleb i gruntów, następnie odpady przekazywać uprawnionym odbiorcom;
- 2.125. odpady inne niż niebezpieczne gromadzić selektywnie w zamkniętych, szczelnych i oznakowanych pojemnikach/zbiornikach/kontenerach, zlokalizowanych w wyznaczonym, ogrodzonym, zadaszonym, o utwardzonym podłożu miejscu, zabezpieczonym przed wpływem warunków atmosferycznych; dopuszcza się

- gromadzenie odpadów luzem w sposób uniemożliwiający ich rozwiewanie oraz zanieczyszczenie gleb i gruntów; odpady przekazywać uprawnionym odbiorcom;
- 2.126. odpady niebezpieczne gromadzić w zamkniętych, szczelnych i oznakowanych pojemnikach/zbiornikach/kontenerach, odpornych na działanie składników umieszczanych w nich odpadów, zlokalizowanych w wyznaczonym, ogrodzonym, zadaszonym, o utwardzonym podłożu miejscu, zabezpieczonym przed wpływem warunków atmosferycznych; odpady przekazywać uprawnionym odbiorcom; miejsca magazynowania odpadów niebezpiecznych powinny być oznaczone i zabezpieczone przed wstępem osób nieupoważnionych i zwierząt;
- 2.127. mogące powstać na etapie realizacji i likwidacji przedsięwzięcia przemieszane masy ziemne magazynować w sposób uniemożliwiający ich rozwiewanie oraz zanieczyszczenie gleb i gruntów (np. w hałdach lub przyzmach) na utwardzonym uszczelnionym podłożu;
- 2.128. grunt z wykopów w miarę możliwości wykorzystać we własnym zakresie lub przekazać uprawnionym odbiorcom; zagospodarowywać grunty powstające w trakcie robót ziemnych tylko gdy nie są zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi;

Warunki zawarte w ww. stanowisku Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska:

- 2.129. inwestycję, w tym etap prac przygotowawczych, należy objąć stałym nadzorem przyrodniczym składającym się ze specjalistów posiadających wiedzę i doświadczenie z zakresu nauk przyrodniczych (w tym: ichtiologii i hydrologii);
- 2.130. na terenie rezerwatu nie będzie odbywał się ruch pojazdów;
- 2.131. nadzór przyrodniczy winien ustalić, a następnie na bieżąco weryfikować harmonogram i metodykę (technologię) poszczególnych robót Wykonawcy z dostosowaniem zakresu i terminu prac do uwarunkowań przyrodniczych, z jednoczesnym uszczegółowieniem planu działań zapobiegawczych zabezpieczających środowisko rezerwatu, zwłaszcza ichtiofaunę w okresie realizacji inwestycji;
- 2.132. ropociąg przechodzący przez rezerwat przyrody „Rzeka Drwęca” należy wykonać metodą bezwykopową;
- 2.133. tymczasowe komory startowa i odbiorcza przy wykonywaniu bezwykopowego przejścia pod rzeką będą zlokalizowane poza granicami rezerwatu przyrody „Rzeka Drwęca”;
- 2.134. bazę materiałową, całe zaplecze budowy oraz urządzenia do poboru i zrzutu wód (poza pompą) należy zlokalizować poza rezerwatem przyrody;
- 2.135. woda pobrana z rzeki Drwęcy zostanie wykorzystana na potrzeby płukania rurociągu, wykonania prób ciśnieniowych i sprawdzenia szczelności odcinka rurociągu;
- 2.136. lokalizacja pompy do poboru wody i miejsce jej zrzutu do rzeki Drwęcy na terenie rezerwatu, zostaną uprzednio uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Bydgoszczy;
- 2.137. przy poborze wód do przeprowadzenia prób hydraulicznych ropociągu, nie należy ingerować w koryto rzeki Drwęca;
- 2.138. urządzenie ssące pobierające wodę powinno być umiejscowione w odległości 5-7 m od brzegu w nurcie rzeki;
- 2.139. konstrukcja kosza ssącego powinna zapewniać umiejscowienie wlotu wody na wysokości ok. 1,0 m nad dnem rzeki;
- 2.140. miejsce poboru wód należy wygradzić od dna do powierzchni wody siatką o oku

- maksymalnie 10x10 mm w taki sposób, aby prędkość wody na siatce podczas pracy pomp nie przekraczała 0,4 m/s;
- 2.141. pobór wód można prowadzić przy wielkości przepływu w Drwęcy (wodowskaz Brodnica) większej niż 12,1 m³/s (średnia przepływów rocznych z wielolecia - SNQ), a jego natężenie nie może przekraczać 0,04 m³/s;
 - 2.142. miejsce poboru wód powinno być w miarę możliwości i dostępności pozbawione roślinności;
 - 2.143. próby ciśnieniowe należy przeprowadzić poza okresem tarła gatunków ryb występujących w rezerwacie oraz poza okresem wędrówki ryb łososiowatych – optymalny termin to 15 września – 28 lutego;
 - 2.144. wodę z procesu płukania rurociągu (stanowiącą ok 15 % objętości zaprojektowanego rurociągu) należy traktować jako ściek i odprowadzić do oczyszczalni ścieków;
 - 2.145. pozostała woda z prób ciśnieniowych może zostać zwrócona do rzeki Drwęcy przy zachowaniu następujących warunków:
 - 2.145.1. zrzut wód musi odbywać się z zastosowaniem urządzenia napowietrzającego wodę oraz osadników;
 - 2.145.2. podczas zrzutu wód należy prowadzić ciągły monitoring jakości wody, w tym temperatury i natlenienia zrzucanych wód;
 - 2.145.3. woda zrzucana do rzeki Drwęcy powinna mieć takie same parametry chemiczno-biologiczne jak woda pobrana z tej rzeki,
 - 2.145.4. temperatura zrzucanej wody musi być poniżej 18°C, a stężenie tlenu powyżej 4 mg O₂/l;
 - 2.145.5. woda będzie odprowadzana w odległości ok. 5 m od brzegu rzeki, na powierzchnię;
 - 2.145.6. wylot urządzeń zrzutowych będzie zlokalizowany w miejscu wcześniejszego poboru wód);
 - 2.146. w granicach rezerwatu nie będą usuwane drzewa;

Warunki zawarte ww. stanowisku Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni:

- 2.147. zapewnić prowadzenie prac w sposób pozwalający na uniknięcie zanieczyszczenia środowiska morskiego odpadami stałymi i ciekłymi oraz niezwłocznie i na bieżąco usuwać z powierzchni wody wszelkie zanieczyszczenia powstałe w związku z prowadzonymi pracami; rejon inwestycji należy wyposażyć w środki do zwalczania rozlewów, na wypadek wycieków substancji mogących mieć negatywny wpływ na stan środowiska wodnego;
- 2.148. wytworzone odpady należy gromadzić w sposób selektywny w wydzielonych i przystosowanych miejscach, w warunkach zabezpieczających przed przedostaniem się do środowiska substancji szkodliwych oraz zapewnić ich sprawny odbiór;
- 2.149. termin poboru wód do prób ciśnieniowych powinien przypadać poza okresem tarła dominujących gatunków ryb;
- 2.150. obowiązkiem operatora rurociągu jest zapewnienie bezpieczeństwa rurociągu w trakcie jego eksploatacji poprzez należyte prowadzenie, przez służby eksploatacyjne, nadzór;
- 2.151. przed oddaniem rurociągu do eksploatacji należy wykonać próbę jego szczelności i wytrzymałości;
- 2.152. w celu zachowania bezpieczeństwa na etapie eksploatacji, niezbędny jest ciągły monitoring, okresowe inspekcje, okresowe czyszczenie oraz zastosowanie określonych w dokumentacji technologii i procedur postępowania w przypadku wystąpienia jego awarii;

Warunki zawarte ww. stanowisku Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie:

- 2.153. zbiorniki z paliwami oraz odpady niebezpieczne usytuować na terenie uszczelnionym;
- 2.154. wodę na etapie realizacji przedsięwzięcia dostarczać na teren zaplecza budowy: beczkowozami, w opakowaniach lub pobierać z sieci wodociągowej;
- 2.155. powstające na etapie realizacji przedsięwzięcia ścieki bytowe gromadzić w szczelnych zbiornikach bezodpływowych; ww. zbiorniki systematycznie opróżniać przez uprawnione podmioty; nie dopuścić do przepełnienia ww. zbiorników;
- 2.156. niezanieczyszczone wody opadowe i roztopowe powstające na etapie realizacji przedsięwzięcia odprowadzać do gruntu;
- 2.157. ewentualne rozlewy substancji ropopochodnych z urządzeń i maszyn pracujących na terenie budowy niezwłocznie likwidować, a zanieczyszczony grunt usunąć i zutylizować;
- 2.158. na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabezpieczyć teren przed zanieczyszczeniem wód i gruntów;
- 2.159. prace w ciekach prowadzić przy niskim stanie wód, w sposób zapewniający ciągły przepływ oraz ograniczający zaburzenia stosunków gruntowo-wodnych w rejonie koryt, a także w sposób ograniczający zmętnienie wód;
- 2.160. ścieki z płukania rurociągu przed próbami ciśnieniowymi wywozić do oczyszczalni ścieków;
- 2.161. wody z prób ciśnieniowych wykorzystywać ponownie na kolejnych odcinkach;
- 2.162. nie stosować środków chemicznych do prób szczelności planowanego rurociągu;
- 2.163. odwodnienia na terenie Żuław prowadzić przy zachowaniu następujących warunków:
 - 2.163.1. w zależności od panujących warunków hydrometeorologicznych, w celu nie dopuszczenia do niepożądanych zakłóceń stosunków wodnych, działania związane z odwodnieniem wykopu na bieżąco uzgadniać z administratorem urządzeń wodnych na polderze;
 - 2.163.2. dopuszcza się odprowadzanie wód pochodzących z odwodnienia wykopów do istniejącego systemu polderowego urządzeń wodnych, w ograniczonej i określonej ilości - rozwiązania indywidualne dla poszczególnych polderów uzgodnić z administratorem urządzeń wodnych;
 - 2.163.3. sposób zabezpieczenia każdej nieruchomości gruntowej usytuowanej wzdłuż trasy rurociągu przed obniżeniem poziomu wód gruntowych wynikającym z prowadzonych czasowo robót odwodnieniowych zaproponowany przez projektanta uzgodnić z jej właścicielem
- 2.164. prace budowlano-montażowe na terenie Żuław prowadzić przy uwzględnieniu następujących warunków:
 - 2.164.1. harmonogram czasowy budowy rurociągu musi uwzględniać uwarunkowania hydrologiczne związane z wykonaniem przejścia rurociągu pod wałami przeciwpowodziowymi, które może być realizowane przy niskich stanach wody w odborniku, co ma bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo powodziowe obszarów polderowych. Dodatkowo, należy tak przygotować i prowadzić prace organizacyjno – techniczne z założeniem wdrożenia wysokiego reżimu technologicznego budowy rurociągu w miejscach szczególnie wrażliwych, takich jak przejścia przez wały i kanały aby uniknąć potencjalnych zagrożeń

powodziowych wynikających z niespodziewanych zjawisk hydrometeorologicznych (np. opad nawałny);

- 2.164.2. w przypadku wystąpienia niekorzystnych warunków hydrometeorologicznych, stwarzających zagrożenie powodziowe, roboty budowlane na polderze mogą być wstrzymane przez administratora urządzeń wodnych;
 - 2.164.3. należy wydzielić pas budowlano – montażowy wzdłuż budowanego rurociągu o szerokości ok. 22 metrów. Złożony wzdłuż trasy wykopu urobek, uwzględnić w pracach odwodnieniowych dotyczących odpływu wód opadowych i roztopowych, o ile będzie to miało wpływ na zmianę funkcjonowania hydrologicznego polderu.
- 2.165. podczas poboru wód do prób ciśnieniowych z rzeki zachować następujące warunki:
- 2.165.1. Skrwa:
 - 2.165.1.1. punkt poboru wód zlokalizować w odległości 5 m od brzegu, przy głębokości co najmniej 1,5 m oraz 0,8-1 m nad dnem,
 - 2.165.1.2. zabezpieczyć miejsca poboru wód klatką z siatki w sposób ograniczający prędkość wody na siatce,
 - 2.165.1.3. ze względu na znaczny porost roślinności zanurzonej w miejscu przekroczenia konieczne jest usunięcie roślin z pasa nurtu rzeki w miejscu poboru wód tj. w strefie o długości 10 m (optymalnie zgodnie z przebiegiem pasa technologicznego) na całej szerokości koryta,
 - 2.165.1.4. zabiegowi usuwania roślin powinno towarzyszyć zebranie z dna większych osobników małży skójkowatych i ich przeniesienie ok. 1000 m poniżej miejsca przekroczenia rurociągiem,
 - 2.165.1.5. bezpośrednio przed usunięciem roślin i instalacją urządzeń do poboru wód wykonać trzykrotny odłów następczy (w odstępach 1 godziny), a odłowione ryby przenieść w pojemnikach z natlenioną wodą poniżej miejsca przekroczenia rurociągu, w miejsca dogodne dla ich prawidłowego bytowania,
 - 2.165.1.6. termin poboru wód powinien przypadać poza okresem tarła dominujących gatunków ryb oraz podwyższonych temperatur i niskich przepływów wód (tj. poza okresem od 1 marca do 15 września),
 - 2.165.1.7. pobór wód prowadzić po uzyskaniu odpowiednich pozwoleń wodnoprawnych;
 - 2.165.2. Drwęca:
 - 2.165.2.1. urządzenie ssące pobierające wodę umiejscowić w odległości 5-7 m od brzegu Drwęcy, w nurcie rzeki, w miejscu o głębokości co najmniej 2,0 m przy średnim stanie wody,
 - 2.165.2.2. konstrukcja kosza ssącego powinna zapewniać umiejscowienie wlotu wody na wysokości ok. 1,0 m nad dnem rzeki,
 - 2.165.2.3. zabezpieczyć miejsca poboru wód klatką z siatki w sposób ograniczający prędkość wody na siatce,
 - 2.165.2.4. wybrane miejsce powinno być pozbawione roślinności zanurzonej i rumoszu drzewnego, jednak w przypadku występowania roślinności w miejscu przekroczenia – konieczne jest jej usunięcie z pasa nurtu rzeki w miejscu poboru wód tj. w strefie o długości 10 m (optymalnie zgodnie z przebiegiem pasa technologicznego) na całej szerokości koryta,
 - 2.165.2.5. zabiegowi usuwania roślin powinno towarzyszyć zebranie z dna większych osobników małży skójkowatych i ich przeniesienie ok. 500 m powyżej miejsca przekroczenia rurociągiem,
 - 2.165.2.6. bezpośrednio przed usunięciem roślin i instalacją urządzeń do poboru wód wykonać trzykrotny odłów następczy (w odstępach 1 godziny), a odłowione ryby przenieść w pojemnikach z natlenioną wodą poniżej miejsca przekroczenia rurociągu, w miejsca dogodne dla ich prawidłowego bytowania,

2.165.2.7.termin poboru wód powinien przypadać poza okresem tarła dominujących gatunków ryb oraz podwyższonych temperatur i niskich przepływów wód (t.j. poza okresem od 1 marca do 15 września),

2.165.2.8.pobór wód prowadzić po uzyskaniu odpowiednich pozwoleń wodnoprawnych;

2.165.3. Wisła:

2.165.3.1.urządzenie ssące pobierające wodę umiejscowić w odległości 10-20 m od brzegu Wisły, w nurcie rzeki, w miejscu o głębokości co najmniej 2,0 m przy średnim stanie wody,

2.165.3.2.konstrukcja kosza ssącego powinna zapewniać umiejscowienie wlotu wody na wysokości ok. 1,0 m nad dnem rzeki,

2.165.3.3.zabezpieczyć miejsca poboru wód klatką z siatki w sposób ograniczający prędkość wody na siatce,

2.165.3.4.wybrane miejsca powinny być pozbawione roślinności zanurzonej i rumoszu drzewnego,

2.165.3.5.termin poboru wód powinien przypadać poza okresem tarła dominujących gatunków ryb (tj. poza okresem od 1 marca do 15 lipca),

2.165.3.6.pobór wód prowadzić po uzyskaniu odpowiednich pozwoleń wodnoprawnych;

2.165.4. Martwa Wisła:

2.165.4.1.urządzenie ssące pobierające wodę umiejscowić w odległości 10-15 m od brzegu Martwej Wisły, w nurcie rzeki, w miejscu o głębokości co najmniej 2,0 m przy średnim stanie wody,

2.165.4.2.konstrukcja kosza ssącego powinna zapewniać umiejscowienie wlotu wody na wysokości ok. 1,0 m nad dnem rzeki,

2.165.4.3.zabezpieczyć miejsca poboru wód klatką z siatki w sposób ograniczający prędkość wody na siatce,

2.165.4.4.wybrane miejsca powinny być pozbawione roślinności zanurzonej oraz rumoszu drzewnego, jednak w przypadku jej występowania w miejscu poboru – konieczne jest usunięcie roślin z miejsca poboru wód,

2.165.4.5.termin poboru wód powinien przypadać poza okresem tarła dominujących gatunków ryb (tj. poza okresem od 1 marca do 15 lipca);

2.165.4.6.pobór wód prowadzić po uzyskaniu odpowiednich pozwoleń wodnoprawnych;

2.166. zrzut wód z ropociągu po zakończeniu prób ciśnieniowych powinien odbywać się z zastosowaniem urządzenia napowietrzającego wodę:

2.166.1. wykonać półotwartą rynnę z szykanami wymuszającymi turbulentny przepływ wód,

2.166.2. woda z rynny powinna być odprowadzana w odległości ok. 5 m od brzegu rzeki, na powierzchnię,

2.166.3. wylot urządzeń zrzutowych powinien być zlokalizowany w miejscu pozbawionym roślinności wodnej (np. w rejonie z którego została ona usunięta w związku z lokalizacją punktu poboru wód); takie rozwiązanie zapewni ochronę siedlisk ichtiofauny strefie brzegowej rzeki oraz zminimalizuje negatywne oddziaływanie odtlenionych wód odprowadzanych z ropociągu,

2.166.4. prowadzić stały monitoring temperatury i natlenienia zrzucanych wód, należy przeprowadzić konsultacje z nadzorem ichtiologicznym i ograniczyć odpowiednio ilość wody zrucanej w jednostce czasu,

2.166.5. termin prób ciśnieniowych powinien odbywać się w okresie o umiarkowanych temperaturach powietrza (optymalnie jesienią lub zimą), co ograniczy różnice temperatur zrzucanych wód i wody w rzekach; okres prowadzenia prób nie powinien także pokrywać się z tarłem większości gatunków ryb występujących objętych pracami rzekach tj. od marca do połowy lipca;

2.166.6. miejsca zrzutu wód odgrodzić siatką w celu ograniczenia mechanicznych obrażeń

ryb oraz bezpośredniego ich kontaktu z odtlenioną wodą o podwyższonej temperaturze.

- 2.167. wody z odwodnienia wykopów w miarę możliwości rozsączyć na gruntach sąsiednich, za zgodą właściciela terenu (zalecane w warunkach suszy); jeśli nie ma takiej możliwości albo sprzyjających warunków (np. duże nasycenie wodą gruntu po intensywnych opadach) – wody odprowadzać do odbiornika (cieku, rowu);
- 2.168. oddziaływania związane ze zwiększonym dopływem zawiesiny ograniczać poprzez:
 - 2.168.1. odprowadzenie wody z odwodnień placów budowy i wykopów przez system odstojników, ograniczenie prac ziemnych w bezpośrednim sąsiedztwie koryt rzek i zbiorników przyrzecznych,
 - 2.168.2. odpowiednią lokalizację zapleczy budowy, tj. poza dolinami rzecznyymi i terenami podmokłymi ,
 - 2.168.3. zastosowanie przegród szczelnych w bezpośrednim sąsiedztwie brzegu usytuowanych w poprzek pasa montażowego (rzeki Skrwa i Liwa),
 - 2.168.4. monitoring koncentracji zawiesiny i stężenia tlenu w rzekach poniżej miejsca wykonywania prac (przekroczenia w technice otwartego wykopu oraz rzeki do których odprowadzane są wody z odwodnienia wykopów),
 - 2.168.5. monitoring koncentracji zawiesiny w wodach odprowadzanych do rzek z odwodnienia wykopów,
 - 2.168.6. w przypadku obserwacji śniętych lub wykazujących zaburzenia pływania ryb przerwać prace i skonsultować się z nadzorem ichtiologicznym,
 - 2.168.7. rzekę Motławę, przekraczaną w km 204,4 II nitki RP, objąć szczególnym nadzorem ichtiologicznym ze względu na stwierdzenie obecności gatunków chronionych (koza, piskorz);
- 2.169. oddziaływania związane z przekraczaniem cieków metodą otwartego wykopu ograniczać poprzez:
 - 2.169.1. wygrodenie siatką w poprzek odcinka rzeki lub kanału oraz bezpośrednio przed rozpoczęciem prac w korycie rzeki wykonać 3 – krotny elektropołów następczy w odstępach 1 godziny; złowione ryby powinny być przeniesione w pojemnikach z natlenioną wodą – w miejsce uzgodnione z nadzorem ichtiologicznym – optymalnie ok. 500-1000 m poniżej miejsca przekroczenia,
 - 2.169.2. po zamontowaniu ścianek szczelnych odcinających przepływ w korycie - umieszczenie pompy pobierającej wodę w odcinku bezpośrednio powyżej ścianki od strony górnej wody, w strefie odgradzonej usunąć rośliny wodne i rumosz drzewny w promieniu ok. 5 m od pomp,
 - 2.169.3. umiejscowienie pompy w strefie odgradzonej siatką, dolna część tej przegrody powinna być wykonana z blachy, w celu utrudnienia przedostawania się drobnych dennych gatunków ichtiofauny w rejon działania pomp,
 - 2.169.4. zainstalowanie powyżej siatki z kraty w celu ograniczenia zatykania oczek siatki przez niesiony rzeką materiał,
 - 2.169.5. regularnie kontrolowane i czyszczone kraty i siatki odgradzające,
 - 2.169.6. po ukończeniu budowy, przed demontażem ścianek szczelnych w sposób możliwie zbliżony do pierwotnego stanu ukształtować koryto i strefę brzegową w miejscu przekroczenia, tak aby zminimalizować dopływ zawiesiny do rzeki poniżej w momencie przywrócenia przepływu;
 - 2.169.7. odtworzone brzegi rzeki obsiać mieszanką rodzimych traw w celu ich stabilizacji,
 - 2.169.8. działania związane z wykopami prowadzić pod nadzorem ichtiologa;
- 2.170. oddziaływania związane z fazą budowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią ograniczać poprzez:
 - 2.170.1. przed przystąpieniem do robót ziemnych i odwodnieniowych, ustalić z

- administratorem urządzeń wodnych, aktualne parametry pracy pompowni i poziom wód gruntowych w miejscach realizacji rurociągu,
- 2.170.2. w miejscach szczególnie wrażliwych: przejścia przez wały przeciwpowodziowe i kanały, prace prowadzić w uzgodnieniu i pod nadzorem służb gospodarki wodnej,
- 2.170.3. wyprzedzającą w stosunku do zaplanowanego harmonogramu robót obserwacją warunków meteorologicznych w powiązaniu z oddziaływaniem na system hydrologiczny danego polderu i odbiornika.

3. Wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w projekcie dokumentacji wymaganej do uzyskania decyzji umożliwiającej realizację przedsięwzięcia:

- 3.1. wykopy umożliwiające ułożenie rurociągu zaprojektować o głębokości ok. 2-3 m, w zależności od wymaganego minimalnego przykrycia rurociągu oraz ukształtowania terenu;
 - 3.2. średnia szerokość wykopu wynosić powinna nie więcej niż 4 - 6 m;
 - 3.3. czas otwarcia wykopu ograniczyć do 1 miesiąca;
 - 3.4. szerokość pasa montażowego na terenach rolnych wynosić może nie więcej niż 22 m, zaś na terenach leśnych nie więcej niż 18 m;
 - 3.5. przekroczenie Kanału Młyńskiego (szerokość koryta 4 m.) przez II nitkę RP w km 203,7 wykonać metodą bezwykopową;
 - 3.6. na terenie Żuław Gdańskich, przekroczenia kanałów polderowych oznaczonych jako Hp4, Ap4, Fp4, oraz Kanału Pleniewskiego wykonać metodą bezwykopową;
 - 3.7. przekroczenie koryta Martwej Wisły wykonać metodą bezwykopową, w sposób minimalizujący ingerencję w koryto rzeki; wymagane jest przykrycie rurociągu pod dnem rzeki w miejscu przekroczenia, które powinno wynosić nie mniej niż 3,0 m na całej szerokości toru wodnego (60 m);
 - 3.8. zarówno pompy, jak i rurociąg na odcinkach przy zasilaniu i tłoczeniu pomp, wyposażyć w izolacje akustyczne, służące ograniczeniu emisji hałasu do środowiska (w przypadku pomp zastosować obudowy akustyczne, w przypadku rurociągu - izolację akustyczną w postaci otulin z materiałów pochłaniających hałas);
 - 3.9. na odcinku od km 39,3 do km 39,5 w którym trasa rurociągu poprowadzona została wschodnim skrajem użytku ekologicznego o numerze 750 (woj. mazowieckie), utworzonego w dolinie Strugi, pas budowlano-montażowy należy zawęzić do 18 m;
 - 3.10. pas budowlano-montażowy zlokalizowany w obrębie parku dworskiego w miejscowości Piotrowo-Mirosław należy ograniczyć do minimum;
 - 3.11. agregaty pompowe (pompy) zlokalizowane na terenie bazy magazynowej w Miszewku Strzałkowskim wyposażyć w obudowy akustyczne;
 - 3.12. naziemny rurociąg technologiczny zlokalizowany na terenie bazy magazynowej w Miszewku Strzałkowskim wyposażyć w otuliny z materiałów pochłaniających hałas;
- 4. Wymogi w zakresie przeciwdziałania skutkom awarii przemysłowych, w odniesieniu do przedsięwzięć zaliczonych do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii:**

Planowane przedsięwzięcie spełnia kryteria, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie

substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. poz. 138) i należy do zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku występowania poważnej awarii przemysłowej.

Głównymi zagrożeniami dla środowiska są awarie rurociągów pomiędzy stacjami pomp, połączone z wyciekami ropy naftowej do otoczenia. Na zapobieganiu awariom rurociągów koncertują się działania wielu komórek odpowiedzialnych za funkcjonowanie infrastruktury przesyłowej i magazynowej PERN. Wszelkiego rodzaju zdarzenie o charakterystyce awarii poważniejszej niż usterka lub zakłócenie funkcjonowania rurociągu lub armatury są kwalifikowane jako awarie lub poważne awarie.

Niemniej uwzględniając liczbę sytuacji awaryjnych i katastrof na istniejącym Rurociągu Pomorskim, a także sprawność systemu powiadamiania o awariach i reagowania na nie oraz biorąc pod uwagę nowoczesną technologię budowy rurociągów, ryzyko wystąpienia poważnych sytuacji awaryjnych na planowanej II nitce Rurociągu Pomorskiego należy uznać za bardzo niskie.

5. Wymogi w zakresie ograniczenia transgranicznego oddziaływania na środowisko, w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których przeprowadzono postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko:

W związku z rodzajem i lokalizacją przedsięwzięcia, wykluczona jest możliwość oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na obszary położone poza granicami Polski zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji. Tut. organ nie znajduje więc przesłanek do przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym.

II. Stwierdzić konieczność wykonania kompensacji przyrodniczej

W związku z planowanymi wycinkami drzew, w celu ochrony i utrzymania potencjału siedliskowego oraz wspierania bioróżnorodności, rozmieścić na terenach położonych wzdłuż inwestycji 640 skrzynek lęgowych dla ptaków typu A, 160 skrzynek lęgowych dla ptaków typu A1 oraz 400 schronów dla nietoperzy. Lokalizację skrzynek lęgowych i schronów dla nietoperzy uzgodnić z nadzorem ornitologicznym i chiropterologicznym oraz właścicielem lub zarządcą terenu. Lokalizacje oraz zagęszczenie wieszanych skrzynek lęgowych oraz schronów dla nietoperzy dostosować do wymogów biologicznych gatunków, którym mają służyć. W związku z potrzebą ograniczenia presji drapieżniczej na zwierzęta zasiedlające skrzynki lęgowe oraz schrony dla nietoperzy, nie dopuścić do nadmiernego zagęszczenia ww. skrzynek oraz schronów. W przypadku braku dostępności terenów umożliwiających montaż wszystkich skrzynek i budek w sposób zgodny z wymogami biologicznymi gatunków oraz ich bezpieczeństwem, ostateczną liczbę budek zredukować w uzgodnieniu ze specjalistą ornitologiem (w przypadku skrzynek lęgowych) oraz chiropterologiem (w przypadku schronów dla nietoperzy). Zasadność zmniejszenia ilości siedlisk zastępczych dla ptaków i nietoperzy uzgodnić ze specjalistami ornitologiem i chiropterologiem oraz udokumentować protokołem zawierającym stosowne uzasadnienie oraz informację o ostatecznej liczbie wywieszonych w terenie skrzynek lęgowych i schronów dla nietoperzy oraz obszarach gdzie zostały one rozmieszczone.

III. Nałożyć na wnioskodawcę następujące obowiązki:

1. W zakresie zapobiegania, ograniczenia oraz monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:

- 1.1. po zakończeniu realizacji inwestycji należy prowadzić przez okres 3 lat monitoring siedliska przyrodniczego 6510 ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże; monitoring powinien obejmować płaty siedlisk bezpośrednio przylegające do inwestycji oraz miejsce odtworzenia płatu siedliska w obrębie obszaru Natura 2000 PLH220033. Monitoring

powinien obejmować ocenę perspektyw zachowania, opracowaną zgodnie z metodyką GIOŚ jak również ocenę stopnia odtworzenia siedliska;

- 1.2. prowadzić coroczny monitoring odtworzenia płatu siedliska 6510 poprzez weryfikację pojawiania się gatunków obcych siedliskowo oraz gatunków inwazyjnych. W przypadku zidentyfikowania w płacie siedliska gatunków obcych siedliskowo należy podjąć stosowne działania zmierzające do ich eliminacji;
- 1.3. prowadzić monitoring ichtiofauny rzeki Skrwy i Drwęcy; monitoring przeprowadzić przed rozpoczęciem prac oraz bezpośrednio po ich zakończeniu w najbliższym, zgodnym z metodyką terminie i dodatkowo w 1 rok później;
- 1.4. przedsięwzięcie realizować pod nadzorem przyrodniczym, w tym w szczególności ornitologicznym, chiropterologicznym, ichtiologicznym i botanicznym; do zadań nadzoru należeć będą przede wszystkim:
 - 1.4.1. kontrola terenu inwestycji przed jego zajęciem, rozpoczęciem prac ziemnych, budowlanych oraz wycinką drzew i krzewów pod kątem obecności siedlisk chronionych gatunków zwierząt, w tym m.in. lęgów ptaków, kryjówek nietoperzy i masowych migracji płazów;
 - 1.4.2. identyfikowanie zagrożeń i wprowadzanie adekwatnych rozwiązań minimalizujących względem małych zwierząt, w tym np. płazów, gadów oraz ssaków np. instalacja, czy kontrola stanu technicznego pochylni służących zwierzętom do samodzielnego wychodzenia z wykopów, kontrolowanie wykopów i płotków herpetologicznych pod kątem obecności zwierząt, przenoszenie uwięzionych osobników;
 - 1.4.3. uwzględniając potrzebę ochrony populacji zwierząt wodnych, w tym ryb, płazów i małży uzgadnianie terminów, lokalizacji, sposobów realizacji prac w obrębie cieków, w tym poboru wód do prób hydraulicznych, zrzutu wody z tych prób, nadzorowanie tempa zrzutu wody z prób hydraulicznych oraz monitorowanie parametrów fizykochemicznych wody z prób hydraulicznych w miejscu zrzutu oraz kontrolowanie tempa zrzutu wody, montaż przegród na ciekach przekraczanych metodą rowów otwartych i odławianie oraz przenoszenie do odpowiednich siedlisk zwierząt z wygrodzonych odcinków poboru wody;
 - 1.4.4. kontrolowanie stanu zabezpieczenia ichtiofauny podczas poboru wód (stan siatek zabezpieczających przed zasysaniem ryb);
 - 1.4.5. nadzorowanie i kontrolowanie zasięgu prac w obrębie rezerwatu przyrody, chronionych siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków chronionych;
 - 1.4.6. nadzór nad przesadzeniem do właściwych siedlisk roślin gatunków chronionych;
 - 1.4.7. kontrola właściwego zabezpieczenia cennych elementów środowiska przyrodniczego, w tym pomników przyrody, stanowisk porostów nadrzecznych;
 - 1.4.8. kontrolowanie pod kątem zagrożeń dla zwierząt prac polegających na zabezpieczaniu małych zbiorników wodnych znajdujących się w pobliżu wykopów.
- 1.5. wyniki z nadzoru przyrodniczego winny być na bieżąco przekazywane Inwestorowi, zaś sprawozdanie z nadzoru przyrodniczego obejmującego cały okres prowadzenia prac budowlanych, należy przekazać w terminie 1 miesiąca po zakończeniu prac Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Gdańsku, Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Warszawie.

2. W zakresie wykonania analizy porealizacyjnej:

- 2.1. Nałożyć na inwestora obowiązek przedłożenia Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Gdańsku, analizy porealizacyjnej zawierającej wyniki monitoringu

odtworzonego siedliska przyrodniczego 6510 z analizą wniosków w odniesieniu do raportu o oddziaływaniu na środowisko i skuteczności zaproponowanych działań mających na celu odtworzenie ww. siedliska. Analizę należy przedłożyć Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Gdańsku w terminie dwóch miesięcy od ukończenia prowadzonych badań.

- 2.2. Nałożyć na inwestora obowiązek przedłożenia Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, analizy porealizacyjnej zawierającej wyniki monitoringu ichtiofauny rzeki Skrwy i Drwęcy z analizą wniosków w odniesieniu do raportu o oddziaływaniu na środowisko i skuteczności zaproponowanych działań mających na celu minimalizację wpływu przedmiotowego przedsięwzięcia na ichtiofaunę ww. rzek. Analizę należy przedłożyć w terminie dwóch miesięcy od ukończenia prowadzonych badań.
- 2.3. Wykonać analizę porealizacyjną, po upływie 1 roku od rozpoczęcia eksploatacji, w zakresie badań rozprzestrzeniania się hałasu w środowisku. Kontrolne pomiary hałasu wykonać w punktach referencyjnych zlokalizowanych w najbliższym sąsiedztwie Bazy Miszewko Strzałkowskie, Stacji Pomp Rypin, Stacji Pomp Łasin, Stacji Pomp Pelplin oraz Bazy Gdańsk, tj. we wszystkich punktach, w których przeprowadzono analizę oddziaływania akustycznego przedmiotowej inwestycji na potrzeby sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko.

Pomiary akustyczne wykonać po uruchomieniu II nitki rurociągu w normalnym trybie jego eksploatacji i/lub w sytuacji maksymalnego planowanego obciążenia instalacji.

Przed wykonaniem badań, dokonać ponownej identyfikacji terenów chronionych przed hałasem, w celu ustalenia aktualnego stanu zagospodarowania terenu oraz ewentualnej weryfikacji punktów pomiarowych. Punkty pomiarowe zlokalizować przed elewacją budynków mieszkalnych i budynków o innej funkcji chronionej oraz na granicy terenu chronionego. Badania należy dokonać według metodyk i wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 ze zm.).

W przypadku niedotrzymania standardów jakości środowiska należy zastosować odpowiednie zabezpieczenia. Jeżeli nie będzie możliwości technicznych, technologicznych i organizacyjnych, by zapobiec ewentualnym przekroczeniom dopuszczalnych poziomów hałasu, należy podjąć działania mające na celu utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania.

Uzyskane wyniki przedstawić w terminie 18 miesięcy od dnia oddania obiektu do użytkowania, Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Gdańsku, Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Warszawie, a także Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Gdańsku, Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Warszawie, celem weryfikacji przyjętej w raporcie koncepcji technologicznej i ostatecznego określenia poziomu hałasu w rejonie inwestycji.

IV. Nie stwierdzać konieczności przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania na środowisko:

Tutejszy organ nie stwierdza potrzeby przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko. Informacje zawarte w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko są wystarczające do określenia uwarunkowań do projektu budowlanego.

Powyższe nie wyklucza przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w przypadku:

- złożenia do organu właściwego do wydania decyzji (o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1, 10, 14 i 18 ustawy ooś) wniosku podmiotu planującego podjęcie realizacji inwestycji;
- jeżeli organ właściwy do wydania ww. decyzji stwierdzi, że we wniosku o wydanie decyzji zostały dokonane zmiany w stosunku do wymagań określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

V. Nie stwierdzać konieczności utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania:

Przedmiotowe przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć wskazanych w art. 135 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 ze zm.), dla których dopuszcza się tworzenie obszaru ograniczonego użytkowania. Funkcjonowanie II nitki Rurociągu Pomorskiego będzie powodowało pewne ograniczenia możliwości korzystania z terenu w obrębie tzw. strefy bezpieczeństwa rurociągu ustalonej zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie. Ponadto zaproponowane działania minimalizujące wpływ inwestycji na środowisko oraz środki łagodzące to oddziaływanie winny umożliwić dotrzymanie standardów jakości środowiska poza terenem, do którego Inwestor posiada tytuł prawny.

VI. Nadać niniejszej decyzji rygor natychmiastowej wykonalności;

VII. Uczynić „Charakterystykę przedsięwzięcia” Załącznikiem nr 1 do niniejszej decyzji i jej integralną częścią;

VIII. Uczynić wykaz działek, na których przedsięwzięcie będzie zrealizowane i na które będzie oddziaływać, Załącznikiem nr 2 do niniejszej decyzji i jej integralną częścią;

IX. Uczynić mapę, określającą rodzaj i miejsce realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia, w skali zapewniającej czytelność przedstawionych danych, z zaznaczonym przewidywanym terenem, na którym przedsięwzięcie będzie realizowane, Załącznikiem nr 3 do niniejszej decyzji i jej integralną częścią.

UZASADNIENIE

W dniu 11.12.2020 r. do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku wpłynął wniosek Inwestora: PERN S.A. z siedzibą w Płocku, działającego poprzez pełnomocnika Panią Magdalenę Kiejzik-Głowińską, o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn.: „**Budowa rurociągu ropy naftowej Gdańsk - Płock wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi**” - tzw. II nitka Rurociągu Pomorskiego.

Do wniosku dołączono, w odpowiedniej liczbie egzemplarzy, wymagane przez art. 74 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.) – dalej „ustawa ooś”:

- raport o oddziaływaniu przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko wraz z zapisem w formie elektronicznej, w odpowiedniej liczbie egzemplarzy;
- poświadczoną przez właściwy organ mapę przedstawiającą dane sytuacyjne i wysokościowe, sporządzoną w skali umożliwiającej szczegółowe przedstawienie przebiegu granic terenu, którego dotyczy wniosek, oraz obejmującą obszar, o którym mowa w ust. 3a zdanie drugie (tj. obszar na który oddziaływać będzie przedsięwzięcie);
- mapę, w postaci papierowej oraz elektronicznej, w skali zapewniającej czytelność przedstawionych danych z zaznaczonym przewidywanym terenem, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz z zaznaczonym przewidywanym obszarem, o którym

mowa w art. 74 ust. 3a zdanie drugie, wraz z wyznaczoną odległością, o której mowa w art. 74 ust. 3a pkt 1 (tj. 100 m od granic terenu na którym przedsięwzięcie zostanie zrealizowane).

Zgodnie z art. 74 ust. 1 pkt 5 oraz ust. 1a ustawy ooś, przedłożenie wraz z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowego przedsięwzięcia, wypisu i wyrysów z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz wypisów i wyrysów z ewidencji gruntów, nie jest wymagane. Ponadto przedmiotowe przedsięwzięcie nie należy do przedsięwzięć, dla których wymagane jest załączenie do wniosku analizy kosztów i korzyści, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 716 ze zm.).

Przedsięwzięcie będzie realizowane w oparciu o zapisy ustawy z dnia 22 lutego 2019 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w sektorze naftowym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2309) tzw. specustawa naftowa, która weszła w życie w kwietniu 2019 r. W wykazie strategicznych inwestycji stanowiących załącznik nr 1 do ustawy, planowane przedsięwzięcie znajduje się na pierwszej pozycji.

Wnioskodawca ubiega się o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla celów uzyskania decyzji wymienionej w art. 72 ust. 1 pkt 25 ustawy ooś, tj. decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w sektorze naftowym wydawanej na podstawie ustawy z dnia 22 lutego 2019 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w sektorze naftowym;

Planowane przedsięwzięcie jest kwalifikowane zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839) jako: *„instalacje do przesyłu ropy naftowej, średnicy zewnętrznej nie mniejszej niż 800 mm i długości nie mniejszej niż 40 km, wraz z towarzyszącymi tłoczniami lub stacjami redukcyjnymi, przy czym tłocznie lub stacje redukcyjne budowane, montowane lub przebudowywane przy istniejących instalacjach przesyłowych nie są przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko”*, ponieważ średnica przedmiotowego rurociągu wynosi 800 m, a jego długość 241 km.

Zgodnie z treścią art. 71 ust. 2 pkt 1 ustawy ooś dla planowanych „przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko” jest wymagane uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach określa środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia.

Przedmiotowe przedsięwzięcie przebiega przez obszar trzech województw: mazowieckiego, kujawsko-pomorskiego oraz pomorskiego. Najdłuższy odcinek rurociągu, ok. 106 km, przebiega przez teren województwa pomorskiego. Ponadto przedmiotem przedsięwzięcia, mającego status przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko jest budowa strategicznej inwestycji w sektorze naftowym, w oparciu o zapisy ustawy z dnia 22 lutego 2019 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w sektorze naftowym. W związku z powyższym, stosownie do brzmienia art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. s), jak również art. 75 ust. 5 ustawy ooś, organem właściwym do rozpoznania przedmiotowej sprawy i wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku.

Ponieważ zgodnie z art. 6 ustawy ooś wymogu uzgodnienia lub opiniowania nie stosuje się, jeżeli organ prowadzący postępowanie jest jednocześnie organem uzgadniającym lub opiniującym, w przedmiotowej sprawie nie mają zastosowania przepisy dotyczące opiniowania i uzgadniania przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku. W okolicznościach niniejszej sprawy organami właściwymi w sprawie opiniowania i uzgadniania są:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, w zw. z art. 75 ust. 5 ustawy ooś;
2. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, w zw. z art. 75 ust. 5 ustawy ooś;
3. Dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni, w zw. z art. 77 ust. 1 pkt 1) ustawy ooś;

4. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, w zw. z art. 77 ust. 1 pkt 1b) ustawy ooś;
5. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku, w zw. z art. 77 ust. 1 pkt 4) ustawy ooś;
6. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, w zw. z art. 77 ust. 1 pkt 4) ustawy ooś;
7. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gdańsku, w zw. z art. 78 ust. 1 pkt 1d) ustawy ooś;
8. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy, w zw. z art. 78 ust. 1 pkt 1d) ustawy ooś;
9. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie, w zw. z art. 78 ust. 1 pkt 1d) ustawy ooś;
10. Komendant Wojskowego Ośrodka Medycyny Prewencyjnej w Bydgoszczy w zw. z art. 78 ust. 2 ustawy ooś.

Zgodnie z art. 6a ustawy ooś, jeżeli przedsięwzięcie, dla którego jest wydawana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach lub jest przeprowadzana ponowna ocena oddziaływania na środowisko, ma być realizowane na terenie położonym na obszarze właściwości miejscowej dwóch lub więcej organów opiniujących lub uzgadniających, orzeczenie w imieniu tych organów należy do organu, na obszarze właściwości miejscowej którego znajduje się większa część terenu, na którym ma być realizowane przedsięwzięcie.

Ponadto zgodnie z art. 75 ust. 5 ustawy ooś w przypadku przedsięwzięcia, wykraczającego poza obszar jednego województwa, decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje regionalny dyrektor ochrony środowiska, na którego obszarze właściwości znajduje się największa część terenu, na którym ma być realizowane to przedsięwzięcie, po zasięgnięciu opinii regionalnego dyrektora ochrony środowiska właściwego dla pozostałego terenu, na którym ma być realizowane to przedsięwzięcie.

Mając na uwadze powyższe pismem znak RDOŚ-Gd-WOO.420.75.2020.KSZ.5 z dnia 18.12.2020 r. tut. organ wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni, Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku, Komendanta Wojskowego Ośrodka Medycyny Prewencyjnej w Bydgoszczy oraz Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie.

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, postanowieniem znak DZP-WP.6205.2.2021.MO.4 z dnia 17.03.2021 r., uzgodnił warunki realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia w granicach rezerwatu przyrody „Rzeka Drwęca”. Postanowieniem znak DZP-WP.6205.2.2021.MO.5 z dnia 12.07.2021 r. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska sprostował pkt 4 oraz pkt 9 ww. postanowienia z dnia 17.03.2021 r. zastępując słowo „gazociąg” słowem „ropociąg”, pozostała treść postanowienia z dnia 17.03.2021 r. nie uległa zmianie. Sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej nie wymagało w ocenie tut organu dodatkowego poinformowania stron postępowania w trybie art. 10 kpa, ponieważ nie wniosło nowych dowodów w sprawie.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie postanowieniem znak WOOŚ-II.420.138.2020.MC.3 z dnia 23.04.2021 r., określił środowiskowe uwarunkowania realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, postanowieniem znak WOO.4221.209.2020.ADS.2 z dnia 17.03.2021 r., uzgodnił warunki realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia. Dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni, postanowieniem znak INZ.8103.117.2.2020.AD z dnia 05.03.2021 r., uzgodnił warunki realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, postanowieniem znak GD.RZŚ.435.436.2020.MBC.4 z dnia 08.03.2021 r., uzgodnił warunki realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia. Komendant Wojskowego Ośrodka Medycyny Prewencyjnej w Bydgoszczy, w opinii znak 348/21, uzgodnił realizację przedmiotowego przedsięwzięcia. Pomorski Państwowy

Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gdańsku, opinią znak ONS.9022.7.1.2021.WR z dnia 24.02.2021 r., uzgodnił warunki realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia.

Pismem z dnia 12.02.2021 r. Inwestor przedłożył tut. organowi wniosek o zmianę wniosku z dnia 11.12.2020 r., o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowego przedsięwzięcia. Powodem zmiany było poszerzenie obszaru objętego wnioskiem o wydanie decyzji środowiskowej, spowodowane koniecznością budowy ok. 600 m drogi do Stacji Zasuw Puszcza Rządowa, budowy odcinka rurociągu wewnątrzzakładowego na terenie Bazy Miszewko Strzałkowskie oraz koniecznością zmiany rozwiązań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Stacji Pomp Pelplin. Ponadto budowa 600 m odcinka drogi spowodowała zwiększenie obszaru oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia.

Ponadto w toku prowadzonego postępowania tut. organ wzywał Wnioskodawcę do uzupełnienia przedłożonego raportu ooś. Stosowne odpowiedzi Inwestor przedkładał w dniach 05.02.2021 r., 10.02.2021 r., 12.02.2021 r., 18.03.2021 r., 29.03.2021 r.,

Pismem znak RDOŚ-Gd-WOO.420.75.2020.KSZ.11 z dnia 15.02.2021 r., oraz pismem znak RDOŚ-Gd-WOO.420.75.2020.KSZ.12 z dnia 15.02.2021 r. tut. organ poinformował ww. organy współdziałające o zaistniałych zmianach i uzupełnieniach raportu ooś. Natomiast zawiadomieniem znak RDOŚ-Gd-WOO.420.75.2020.KSZ.13 z dnia 15.02.2021 r. poinformował o powyższym strony postępowania. Zawiadomienie zamieszczono na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku: <http://www.gdansk.rdos.gov.pl> oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie urzędu, a także przekazano do upublicznienia w następujących gminach, przez które poprowadzone zostanie przedmiotowe przedsięwzięcie: Słupno, Radzanowo, Bielsk, Gozdowo, Mochowo, Sierpc, Szczutowo, Rogowo, Rypin, Osiek, Brodnica (wiejska), Bobrowo, Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie, Świecie nad Osą, Miasto i Gmina Łasin, Gardeja, Kwidzyn, Ryjewo, Miasto i Gmina Gniew, Miasto i Gmina Pelplin, Subkowy, Tczew, Pszczółki, Suchy Dąb, Cedry Wielkie, Pruszcz Gdański, Miasta Gdańsk.

Wniosek oraz raport o ocenie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wpisane zostały do publicznie dostępnego wykazu danych, prowadzonego na podstawie art. 21 ust.2 pkt 9 ww. ustawy pod numerami, odpowiednio, 597/2020 oraz 216/2021. Wnioskodawca nie zażądał wyłączenia jawności któregośkolwiek z przedstawionych przy podaniu lub w toku postępowania dokumentów. Ponieważ liczba stron w niniejszej sprawie przekracza 10, zgodnie z art. 74 ust. 3 ustawy ooś do doręczeń w niniejszej sprawie ma zastosowanie przepis art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego.

W toku postępowania tut. organ ustalił i zważył co następuje:

Przedmiotowe przedsięwzięcie stanowi jedno z zadań włączonych do programu działań dla poprawy bezpieczeństwa paliwowego Rzeczypospolitej Polskiej w sektorze naftowym, Realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia określonego jako „Wybudowanie drugiej nitki rurociągu Pomorskiego (Płock-Gdańsk)” została wskazana jako istotna i niezbędna dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej.

Przedsięwzięcie będzie realizowane w oparciu o zapisy ustawy z dnia 22 lutego 2019 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w sektorze naftowym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2309) tzw. specustawa naftowa, która weszła w życie w kwietniu 2019 r. W wykazie strategicznych inwestycji stanowiących załącznik nr 1 do ustawy, planowane przedsięwzięcie znajduje się na pierwszej pozycji.

Zgodnie z art. 61 § 4 kpa o wszczęciu przedmiotowego postępowania zawiadomiono strony postępowania, zidentyfikowane na podstawie danych wniosku oraz wykazu działek, na których przedmiotowe przedsięwzięcie będzie zrealizowane. Zawiadomienia dokonano pismem z dnia 18.12.2020 r. znak RDOŚ-Gd-WOO.420.75.2020.KSZ.2, oraz zawiadomieniem znak RDOŚ-Gd-WOO.420.75.2020.KSZ.3 z dnia 18.12.2020 r., informując strony o możliwości zapoznania się z dokumentami oraz składania ewentualnych uwag i wniosków.

Zawiadomienie zamieszczono na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku: <http://www.gdansk.rdos.gov.pl> oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie urzędu, a także przekazano do upublicznienia w następujących gminach, przez które poprowadzone zostanie przedmiotowe przedsięwzięcie: Słupno, Radzanowo, Bielsk, Gozdowo, Mochowo, Sierpc, Szczutowo, Rogowo, Rypin, Osiek, Brodnica (wiejska), Bobrowo, Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie, Świecie nad Osą, Miasto i Gmina Łasin, Gardeja, Kwidzyn, Ryjewo, Miasto i Gmina Gniew, Miasto i Gmina Pelplin, Subkowy, Tczew, Pszczółki, Suchy Dąb, Cedry Wielkie, Pruszcz Gdański, Miasta Gdańsk.

Zgodnie z art. 59 ust.1 pkt 1 ustawy ooś realizacja planowanego przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Stosownie do definicji zawartej w art.3 ust.1 pkt 8 ustawy ooś, ocena taka obejmuje w szczególności: 1) weryfikację raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, 2) uzyskanie wymaganych ustawą opinii i uzgodnień, 3) zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu. Czynności powyższe stanowią główne determinanty postępowania dowodowego w niniejszej sprawie.

Zgodnie z art. 79 ustawy ooś przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach organ właściwy do jej wydania zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, w ramach którego przeprowadza ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W konsekwencji, w trakcie prowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko tut. organ podał do publicznej wiadomości, w formie obwieszczenia z dnia 26.04.2021 r. znak RDOS-Gd-WOO.420.75.2020.KSZ.19, informacje określone w art. 33 ustawy ooś, w szczególności o możliwości składania uwag i wniosków, wskazując miejsce i 30 dniowy termin ich składania (okres od dnia 06.05.2021 r. do 04.06.2021 r. włącznie).

Obwieszczenie zamieszczono na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku: <http://www.gdansk.rdos.gov.pl> oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie urzędu, a także przekazano do upublicznienia w następujących gminach, przez które poprowadzone zostanie przedmiotowe przedsięwzięcie: Słupno, Radzanowo, Bielsk, Gozdowo, Mochowo, Sierpc, Szczutowo, Rogowo, Rypin, Osiek, Brodnica (wiejska), Bobrowo, Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie, Świecie nad Osą, Miasto i Gmina Łasin, Gardeja, Kwidzyn, Ryjewo, Miasto i Gmina Gniew, Miasto i Gmina Pelplin, Subkowy, Tczew, Pszczółki, Suchy Dąb, Cedry Wielkie, Pruszcz Gdański, Miasta Gdańsk. W każdym z ww. miejsc podanie do publicznej wiadomości informacji o przedmiotowym przedsięwzięciu wywieszono było przez 30 dni.

W postępowaniu z udziałem społeczeństwa, w określonym terminie nie wpłynęły wnioski, ani uwagi od społeczeństwa.

Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz obszary Natura 2000 została oparta o ustalenia faktyczne i poglądy naukowo-badawcze zawarte w przedstawionym przez wnioskodawcę raporcie o ocenie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko odpowiada pod względem struktury treści art. 66 ustawy ooś, a jego ustalenia są spójne, logiczne i przekonujące. Ustaleń dokonano także w łączności z informacjami ze standardowych formularzy danych opisujących obszary Natura 2000, na które oddziałuje przedsięwzięcie.

W raporcie o oddziaływaniu przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko oraz w jego uzupełnieniach dokonano analizy w zakresie wariantów alternatywnych trasy przebiegu inwestycji tak, aby była ona jak najmniej kolizyjna z formami ochrony przyrody oraz pod względem wystąpienia możliwego potencjalnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze.

Z dokonanej w przedłożonym raporcie ooś analizy wynika, iż brak realizacji planowanego przedsięwzięcia wiąże się z pogorszeniem bezpieczeństwa pracy jedynej nitki rurociągu surowcowego łączącego Płock z Gdańskiem, funkcjonującej od blisko 50 lat. Z upływem czasu rośnie ryzyko awarii w układzie zaopatrzenia głównych rafinerii w surowiec do ciągłej produkcji.

Każda poważniejsza awaria z dłuższą przerwą pracy istniejącego rurociągu będzie zagrożeniem dla bezpieczeństwa dostaw paliw płynnych dla gospodarki kraju. Brak realizacji II nitki to również wzrost ryzyka spowodowanego awariami w wyniku pogarszania się warunków funkcjonowania układu przesyłowego ropy naftowej oraz ich stanu technicznego. Oznacza to brak możliwości okresowych wyłączeń I nitki w celu przeprowadzania inspekcji rurociągu inteligentnym tłokiem oraz zidentyfikowania jego fragmentów najbardziej zagrożonych korozją lub stanem ochrony katodowej. To również brak możliwości przeprowadzania poważnych remontów i konserwacji, wymiany lub przeglądów urządzeń technologicznych związanych z przesyłem ropy znajdujących się na terenie Bazy Miszewko Strzałkowskie i Bazy Gdańsk oraz na pośrednich stacjach pomp. Podsumowując, brak realizacji planowanego przedsięwzięcia wiąże się z ryzykiem zanieczyszczenia środowiska, które mogą powodować awarie I nitki rurociągu oraz zagrożeniem bezpieczeństwa dostaw paliw płynnych dla gospodarki kraju.

W wyniku przeprowadzonych analiz przyjęto do oceny oddziaływania na środowisko dwa warianty lokalizacyjne trasy ropociągu:

- wariant podstawowy – trasa II nitki RP poprowadzona w strefie bezpieczeństwa istniejącego ropociągu w odległości minimum 5 m;
- wariant Inwestora (wybrany do realizacji) - trasa II nitki RP poprowadzona w strefie bezpieczeństwa istniejącego ropociągu w odległości minimum 5 m ze zminimalizowaniem ryzyka projektowo - wykonawczego poprzez odejście na trzech odcinkach od istniejącego rurociągu, w miejscach, gdzie zidentyfikowano problemy środowiskowe, techniczne, planistyczne i inne:
 - odcinek 1 – przekroczenie Wisły w rejonie Gniewu,
 - odcinek 2 – Miłobądz w rejonie dużej ilości napowietrznych linii energetycznych,
 - odcinek 3 – Koszwały - skrzyżowanie z trasą drogi ekspresowej S-7.

Wariant Inwestora wyznaczony został na bazie trasy wariantu podstawowego, zmodyfikowanego w celu obniżenia ryzyk wykonawczych oraz eksploatacyjnych. Prowadzenie nowej trasy ropociągu w bezpośrednim sąsiedztwie pozwoliło na wykorzystanie częściowo istniejącej infrastruktury obiektowej, tj. kontenery AKPiA oraz część elektryczną, przyłącza do obiektów.

Lokalizacja części obiektowej II nitki RP została przesądzona przy budowie pierwszej nitki. Budowa II nitki RP będzie wymagała rozbudowy urządzeń i infrastruktury w granicach Bazy w Miszewku Strzałkowskim oraz Bazy Gdańsk. Nie będzie jednak wymagała zwiększenia zajętości terenu. Wszystkie niezbędne urządzenia będą mieściły się w obecnych granicach baz. Konieczna będzie natomiast rozbudowa 3 stacji pomp (Rypin, Łasin, Pelplin) i zajęcia dodatkowych terenów o łącznej powierzchni około 4,15 ha. Otoczenie pompowni stanowią tereny rolnicze, otwarte, z nieliczną zabudową zagrodową. Ponadto rozbudowane zostaną stacje zasuw oraz zbudowane dwie nowe o łącznej powierzchni 0,3 ha. Analizując możliwość wariantowania lokalizacji części obiektowej przyjęto, że zmiana ich usytuowania wymagałaby istotnego zwiększenia trwałej zajętości terenu, dlatego przyjęte przez Inwestora rozwiązanie należy uznać za optymalne pod kątem środowiskowym. Ponieważ najpoważniejsze oddziaływania na cieki występują w fazie budowy w technologii otwartego wykopu, wariantowaniu podlegał przede wszystkim sposób wykonania przejścia przez cieki o wysokich i średnich walorach przyrodniczych. Na początku prac projektowych, przejścia bezwykopowe zaplanowano dla cieków dużych i średnich, tj. dla Wisły, Martwej Wisły, Drwęcy i Skrwy. Na podstawie przeprowadzonej waloryzacji przyrodniczej cieków, zmieniona została technologia przejścia z otwartego wykopu na metodę bezwykopową dla wszystkich przekraczanych cieków o bardzo wysokiej, wysokiej i umiarkowanej wartości przyrodniczej. Dotyczyło to następujących siedmiu cieków: Struga i użytek ekologiczny (km 39,3 II RP); Rypienica (km 63,2 II RP); Dopływ z jez. Wądryńskiego (km 98,4 II RP); Osa (km 117 II RP); Dopływ z Zawdy (km 133 II RP); Gardęga (km 137,6 II RP); Liwa (km 157,6 II RP).

Za wariant najkorzystniejszy środowiskowo uznano wariant Inwestora ponieważ:

- charakter przedsięwzięcia tj. rozbudowa istniejącego rurociągu, determinuje przebieg II nitki Rurociągu Pomorskiego, w tym wykorzystanie istniejących baz, stacji pomp i stacji zasuw, co zapewnia minimalne możliwe zajęcie terenu (większość trasy II nitki przebiega w odległości 5 m od istniejącego rurociągu, co jest zgodne z warunkami technicznymi);
- zaproponowane trzy większe odejścia od I nitki, w rejonie Wisły, Miłobądzka i Koszwał (wszystkie na terenie woj. pomorskiego) wynikają przede wszystkim z postępującego zagospodarowania terenu w otoczeniu rurociągu i mają na celu ograniczenie konfliktogenności budowy i funkcjonowania Rurociągów Pomorskich, powodując jednocześnie mniejszą ingerencję w jeden z najcenniejszych przyrodniczo obszarów na trasie II nitki RP – tj. dolinę Wisły;
- przebieg rurociągu nie stanowi zagrożenia dla walorów przyrodniczych i bioróżnorodności, ponieważ omija obszary cenne przyrodniczo (poza przecięciem doliny Drwęcy i Wisły) oraz w niewielkim stopniu ingeruje w lasy;
- większość trasy II Rurociągu Pomorskiego przebiega przez tereny rolnicze i po zakończeniu budowy nie będzie powodować oddziaływań na środowisko oraz ograniczeń w użytkowaniu.

Pismem z dnia 07.07.2021 r. Wnioskodawca wystąpił do tut. organu z wnioskiem o nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowego przedsięwzięcia. W uzasadnieniu Wnioskodawca wskazał, że istniejący Rurociąg Pomorski stanowi jeden z elementów technologicznego układu przesyłowego rurociągów dalekosiężnych PERN, służących do przesyłu ropy naftowej, na trasie Płock – Gdańsk, jak również w kierunku przeciwnym i stanowi ważne źródło zaopatrzenia rafinerii w Płocku i w Gdańsku w ropę. Rurociąg Pomorski łączy rurociąg „Przyjaźń” z Naftoportem w Porcie Północnym w Gdańsku i jest najsłabszym ogniwem przesyłu ropy w krajowym systemie. Arteria zbudowana jest z jednej nitki, co oznacza, że w przypadku awarii nie ma alternatywnej możliwości transportu między Płockiem i Gdańskiem. Realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia pozwoli na poprawę bezpieczeństwa dostaw i umożliwi dywersyfikację kierunków dostaw ropy naftowej na polski rynek.

Ponadto istniejący Rurociąg Pomorski, budowany w latach 70-tych ubiegłego wieku jest obecnie w złym stanie technicznym i wymaga remontu; każda zwłoka w realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia uniemożliwia wykonanie remontu I nitki i tym samym zagraża środowisku wodnemu, w tym lokalnym ujęciom wód.

Zgodnie z art. 108 § 1 Kpa decyzji od której służy odwołanie, rygor natychmiastowej wykonalności może być nadany, gdy jest to niezbędne ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego albo dla zabezpieczenia gospodarstwa narodowego przed ciężkimi stratami bądź też ze względu na inny interes społeczny lub wyjątkowo ważny interes strony. Dokonując analizy treści decyzji pod kątem stwierdzenia istnienia przesłanek do nadania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności tut. organ przychylił się do ww. wniosku Inwestora i nadał niniejszej decyzji rygor natychmiastowej wykonalności.

Z zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego na okoliczność rodzaju i zasięgu oddziaływania na środowisko, w tym zdrowie ludzi oraz obszary Natura 2000, któremu tut. organ dał wiarę, wynika przede wszystkim, że oddziaływanie planowanego do budowy ropociągu, będzie następujące:

Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne oraz na cele środowiskowe zawarte w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza

Prace związane z budową rurociągu będą wykonywane zgodnie z dokumentacją budowlaną zatwierdzoną na etapie pozyskania pozwolenia na budowę, zawierającą komplet wymaganych uzgodnień. W dokumentacji będzie wyraźnie wyznaczony pas budowlano-montażowy na czas budowy rurociągu. Prace budowlane będą prowadzone zgodnie z opracowanym Projektem organizacji robót, według ustalonego harmonogramu robót

zawierającego podział na poszczególne rodzaje robót oraz terminy ich wykonania. W części liniowej roboty będą prowadzone metodą potokową przy zachowaniu podziału trasy rurociągu na odcinki robocze. Na każdym realizowanym odcinku budowy będzie wykonywany typowy, powtarzalny, zamknięty cykl robót.

Rozbudowa części obiektowej obsługującej planowaną II nitkę Rurociągu Pomorskiego nie będzie wpływać na obiekty hydrograficzne, ponieważ w obrębie terenu planowanego pod rozbudowę Stacji Pomp Rypin, Łasin i Pelplin oraz pod stacje zasuw, o łącznej powierzchni 4,45 ha nie znajdują się takie obiekty.

Oddziaływania budowy rurociągu na zasoby wodne dotyczą:

- przekraczania dużych, średnich i małych cieków - łącznie 46 cieków;
- przekraczania rowów i innych urządzeń wodnych prowadzących okresowo wody;
- poboru wód do prób ciśnieniowych (z 4 rzek: Skrwy, Drwęcy, Wisły i Martwej Wisły);
- zrzutu wód po próbach ciśnieniowych (do tych samych rzek, z których pobrana została woda);
- pobór wód niezbędnych do wykonania płuczki wiertniczej dla wybranych przekroczeń bezwykopowych metodą Direct Pipe i Mikrotunelingu (z 4 rzek: Skrwy, Drwęcy, Wisły i Martwej Wisły);
- konieczności odwadniania wykopów przed ułożeniem rurociągu w wykopie na terenach o wysokim poziomie wód gruntowych (wstępnie ok.107 km trasy może wymagać odwadniania).

Najistotniejsze oddziaływania związane są z przejściem rurociągiem przez koryta cieków naturalnych otwartym wykopem, ponieważ może to spowodować zmiany morfologii koryta rzeki, stwarzać zagrożenie dla śmiertelności ryb oraz dla innych organizmów w wyniku ograniczenia przepływu wody oraz dużego zmętnienia.

Dla potrzeb oceny wpływu na ekosystemy rzeczne wykonana została waloryzacja przyrodnicza 46 cieków zidentyfikowanych na trasie planowanego rurociągu. Do największych i najcenniejszych rzek przekraczanych przez II nitkę RP należą: Drwęca, Wisła, Martwa Wisła. Ponadto przekraczane będą też cieki średniej wielkości, takie jak: Skrwa, Osa, Liwa. Do mniejszych cieków przecinanych przez rurociąg należą: Rypienica, Pisa, Gardęga, Renawa (Liwa II), Drybok, Kanał Młyński, Motława, Kanał Wielki, Czarna Łacha. Najcenniejsze rzeki na trasie II nitki RP to: Skrwa, Dopływ spod Piastowa (Struga), Gozdawnica, Drwęca, Rypienica, Osa, Dopływ jez. Wądryńskiego, Wisła, Liwa.

Trasa II nitki RP będzie przecinała szereg urządzeń wodnych, takich jak: rowy odprowadzające wody z dróg i terenu kolei odwadniające tereny podmokłe, w różnym stanie utrzymania. Większość z tych urządzeń prowadzi wody okresowo lub epizodycznie. Na trasie planowanego rurociągu występują również stawy, jeziora i oczka wodne. Trasa rurociągu została skorygowana w taki sposób, aby omijać wszystkie tego typu obiekty hydrograficzne.

Na początku prac projektowych przejścia bezwykopowe zaplanowano dla cieków dużych i średnich tj. dla Wisły, Martwej Wisły, Drwęcy i Skrwy. Na podstawie przeprowadzonej dla potrzeb Raportu waloryzacji przyrodniczej cieków zmieniona została dla siedmiu cieków technologia przejścia z otwartego wykopu na metodę bezwykopową, obejmując wszystkie cieki o bardzo wysokiej, wysokiej i umiarkowanej wartości przyrodniczej. Dotyczyło to następujących siedmiu cieków: Struga (km 39,3 IIRP), Rypienica (km 63,2 IIRP), Dopływ z jez. Wądryńskiego (km 98,4 IIRP), Osa (km 117 IIRP), Dopływ w Zawdy (km 133 IIRP), Gardęga (km 137,6 IIRP), Liwa (km 157,6 IIRP).

Waloryzacja wykazała, że zaleca się również wykonanie metodą bezwykopową przejścia przez Kanał Młyński w km 203,3 IIRP ze względu na stwierdzoną podczas inwentaryzacji dużą populację chronionego gatunku ichtiofauny – koza, do czego tutaj organ zobowiązał Inwestora w warunkach określonych nn. decyzją.

Ponadto bezwykopowo przekraczane będą cieki o niższej wartości przyrodniczej, ale stanowiące ważny element ochrony przeciwpowodziowej, w tym przede wszystkim te na terenie Żuław.

Łącznie przejścia bezwykopowe zostały zaplanowane dla 19 cieków: km 39+300 Dopływ spod Piastowa (Struga), km 40+800 Skrwa, km 47+700 Gozdawnica, km 61+600 dopływ Rypienicy, km 63+200 Rypienica, km 71+300 Dopływ spod Sadłowa, km 88+500 Drwęca, km 98+400 Dopływ z jez. Wądryńskiego, km 117+000 Osa, km 133+050 Dopływ z Zawdy, km 137+500 Gardęga, km 157+600 Liwa, km 168+600 Liwa Renawa, km 173+600 Wisła, km 217+700 Motława, km 218+700 Stare koryto Motławy, km 235+800 Kanał Wielki, km 239+500 Czarna Łacha, km 241+000 Martwa Wisła.

Przejście przez Wisłę, w rejonie miejscowości Gniew, będzie miało długość maksymalnie 800 m. W wariantcie Inwestora w otwartym wykopie wykonany zostanie odcinek około 200 m przy czym w wariantcie podstawowym byłoby to ok. 900 m. Podsumowując przeprowadzone analizy, przy przejściu przez Wisłę w obu wariantach nie nastąpiłaby ingerencja w koryto i starorzecza, jednak w wariantcie podstawowym, przejście otwartym wykopem przez międzywale (teren zalewowy) byłoby o około 700 m dłuższe, co tworzy większe ryzyka np. w sytuacji zagrożenia powodzią.

Ewentualne oddziaływania fazy budowy w obu wariantach przejścia przez Wisłę będą dotyczyły jedynie możliwego spływu zawiesiny z placu budowy sąsiadującego z ciekim – oddziaływanie chwilowe związane z nawałnymi opadami deszczu oraz ewentualnego usunięcia drzew i krzewów w pasie o szerokości 10 m (konieczne ze względu zachowania strefy bezpieczeństwa) – spowoduje lokalnie zmniejszenie zacienienia ciek. Powyższe oddziaływania będą miały charakter chwilowy i lokalny, nieznaczące dla ekosystemów rzek.

Najpoważniejsze oddziaływania na cieki występują w fazie budowy w technologii otwartego wykopu. W związku z tym wariantowaniu podlegał przede wszystkim sposób wykonania przejścia przez cieki o wysokich i średnich walorach przyrodniczych.

Przekroczenia rowów melioracji szczegółowych oraz mniejszych cieków będą wykonane za pomocą metody wykopu otwartego, przy zachowaniu minimalnych głębokości przykrycia podanych przez administratora ciek. Technologia przejścia wykopem otwartym polega najczęściej na odcięciu dopływu wody powyżej przejścia (piaskiem/ścianką szczelną) i wykorzystaniu pompy zatapialnej, która przepompowuje wodę na drugą stronę wykopu. Przejście otwartym wykopem nie wymaga ingerencji w ciek na całej szerokości pasa budowlano – montażowego tylko na szerokości około kilku metrów (do około 10 m).

Przejście metodą otwartego wykopu planuje się obecnie dla 27 cieków na trasie II nitki RP. Są to małe cieki o szerokości 1-1,5 m. Przejście mniejszych cieków o niskich walorach przyrodniczych może spowodować następujące lokalne i krótkotrwałe oddziaływania w fazie budowy:

- zwiększenie zawartości zawiesiny w ciekim podczas wykonywania wykopów; może to być oddziaływanie znaczące, jeżeli osady rzeczne są zanieczyszczone, albo są to osady organiczne;
- zanieczyszczenie wód osadami organicznymi może zwiększyć zapotrzebowanie na tlen, a wyczerpanie tlenu z wody naruszy warunki środowiskowe fauny;
- budowa przetamowania spowoduje wzrost rumowiska w korycie powyżej; po jego szybkim zdemontowaniu, ciek powinien wrócić do równowagi;
- utworzenie przetamowania spowoduje zahamowanie przepływu wody;
- ograniczenie zasobów wody w wyniku obniżenia poziomu wód gruntowych, w wyniku długotrwałego odwadniania wykopu; problem ten dotyczy w szczególności terenów podmokłych mających połączenia z wodami gruntowymi;
- tama będzie stanowiła przeszkodę dla zwierząt migrujących w obrębie rzeki lub potoku (ryb, ssaków wodnych itd.);
- na terenach podmokłych otwarty wykop będzie tworzył pułapkę dla wędrujących płazów i innych małych zwierząt.

Wyżej wymienione oddziaływania będą miały charakter lokalny i krótkotrwały, niemniej treścią nn. decyzji tut. organ nałożył na Inwestora warunki konieczne do spełnienia, które

skutecznie ograniczą możliwe do wystąpienia oddziaływania, w tym przede wszystkim odłowienie ichtiofauny z odcinka rzeki, w którym wykonywane będzie przetamowanie, stosowanie płotków ochronnych dla płazów, stosowanie osadników przed odprowadzeniem wód z odwodnienia wykopów do cieków itp.

W fazie budowy, wykonywane będą próby ciśnieniowe i szczelności dla zespawanych odcinków rurociągu. Na trasie II nitki RP wskazano 4 rzeki, z których planowany jest pobór. Są to: Skrwa, Drwęca, Wisła i Martwa Wisła. Przyjęte objętości wody uwzględniają oszczędne gospodarowanie wodą, ponieważ woda będzie przetrucana między odcinkami zespawanego rurociągu. Część wody będzie również wykorzystana do płuczki wiertniczej koniecznej do wykonania przejścia bezwykopowego metodą Direct Pipe lub mikrotunelingu. Ilości planowane do poboru muszą być zgodne z Rozporządzeniem Nr 5/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie ustalenia warunków korzystania z wód regionu wodnego Środkowej Wisły oraz Rozporządzeniem nr 9/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku z dnia 7 listopada 2014 r. w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego Dolnej Wisły.

Planowany pobór wody z rzeki Skrwy mógłby, w niesprzyjających warunkach hydrologicznych, spowodować naruszenie przepływu nienaruszalnego ze względu na fakt, iż średnie stany niskie w Skrwie wynoszą jedynie 0,9 m³/s. W związku z tym, treścią nn. decyzji zobowiązano Inwestora, aby ograniczyć natężenie poboru wody z rzeki Skrwy do 0,01 m³/s. W sytuacji, kiedy pobór wód będzie odbywał się przy wysokich stanach wód (powyżej 6,3 m³/s) możliwe jest zwiększenie poboru do 0,03 m³/s. Również w przypadku pozostałych rzek, treścią nn. decyzji tut. organ zobowiązał Inwestora do ograniczenia czasowego lub ilościowego w poborze wód, ze względu na ochronę ichtiofauny, w tym chronionych gatunków ryb, wskazując m.in. iż termin poboru wód powinien przypadać poza okresem tarła dominujących gatunków ryb oraz podwyższonych temperatur i niskich przepływów wód (t.j. poza okresem od 1 marca do 15 września). Niemniej, dopuszcza się prace w obrębie cieków, w tym pobór i zrzut wód, w innym terminie, pod ścisłym nadzorem ichtiologicznym i przy uwzględnieniu warunków dotyczących ochrony ichtiofauny, zawartych w pkt 2.74 nn. decyzji. Zaproponowane działania pozwolą na skuteczne wyeliminowanie lub ograniczenie możliwego negatywnego wpływu na ekosystemy rzek.

Dodatkowo, ze względu na zaproponowane działania minimalizujące potencjalny wpływ na ichtiofaunę dla rzeki Skrwy i Drwęcy (w związku z planowanym poborem i zrzutem wód i koniecznością ochrony ichtiofauny w tych rzekach) oraz dla małych cieków przekraczanych metodą otwartego wykopu, tut. organ treścią nn. decyzji w pkt. III.1.3 zobowiązał Inwestora do monitorowania przez nadzór środowiskowy sposobu realizacji tych działań i uwzględnienie wniosków z nadzoru w analizie porealizacyjnej (pkt III.2.2 nn. decyzji), co umożliwi w przyszłości wykorzystanie tych doświadczeń.

Technologia wykonania rurociągu będzie wymagała zrzutu wody po próbach hydraulicznych rurociągu oraz zrzutu wody z odwadniania wykopów.

Wody z prób hydraulicznych w ilości ok. 46 000 m³ odprowadzane będą do rzek z których zostały pobrane zgodnie z uzyskanymi pozwoleniami wodnoprawnymi. Po przeprowadzeniu prób ciśnieniowych, rurociąg będzie opróżniany z wody do osadnika, gdzie woda będzie oczyszczana z zanieczyszczeń mechanicznych. Następnie przeprowadzone zostaną badania jakości wody w zakresie zgodnym z pozwoleniem wodnoprawnym (minimum pod kątem zawiesiny ogólnej, ChZTcr oraz węglowodorów ropopochodnych). Jeżeli wody będą charakteryzowały się prawidłowymi parametrami, możliwy będzie ich zrzut. Jakość wody odprowadzanej do odbiornika musi spełniać wymogi Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych (Dz. U. z 2019, poz. 1311 z późn.zm.) w zakresie podstawowych wskaźników zanieczyszczeń. Jeżeli pobór wód będzie odbywał się z wodociągów, w zależności od warunków terenowych, woda

będzie rozdeszczowana w granicach przedsięwzięcia lub odprowadzona do odbiorników. Ze względu na ochronę ichtiofauny zaproponowano napowietrzanie wód przed odprowadzeniem do odbiornika.

Wody wykorzystane do płuczki wiertniczej traktowane będą jako odpad i przekazane do utylizacji lub ponownie wykorzystane na budowie.

Trasa planowanego rurociągu w obu wariantach omija jeziora. W rejonie km 143,9 trasa rurociągu zbliża się do jeziora Rybnego na długość około 30 m. Następnie trasa oddala się od jeziora na odległość średnio ok. 50 - 80 m. Realizacja rurociągu nie będzie więc powodowała zagrożenia dla warunków hydrologicznych w jeziorze (np. w wyniku odwadniania wykopów), ze względu na odległość od budowy. Na tym odcinku (km. 143,9 – 144,4) należy szczególnie przestrzegać zasad dobrej praktyki budowlanej, w tym przede wszystkim zabezpieczyć teren budowy przed spływem powierzchniowym do jeziora oraz nie należy odprowadzać do jeziora wód z wykopów (bez wcześniejszego zredukowania zawiesiny), do czego tut. organ zobowiązał Inwestora formułując warunki nn. decyzji.

Na trasie planowanego rurociągu w odległości do 250 m od osi rurociągu zidentyfikowano kilkaset oczek wodnych i stawów, jednak w bezpośrednim zasięgu możliwego oddziaływania występuje tylko 6 stawów i oczek wodnych ponieważ w toku prac projektowych trasa, w miarę możliwości, była korygowana, jeżeli stwierdzono kolizje z terenami podmokłymi, stawami i śródpolnymi oczkami wodnymi. Budowa w tych miejscach będzie wymagała zastosowania odpowiednich zabezpieczeń, aby woda ze stawów, oczek nie napływała do wykopu i żeby nie doszło do znaczącego obniżenia zwierciadła wody w stawach. Na etapie projektu budowlanego zaproponowane zostaną odpowiednie rozwiązania – np. ścianka szczelna.

W związku z realizacją inwestycji, na odcinku około 107 km, może być konieczne okresowe odwadnianie wykopu. Jako odcinki wymagające odwodnienia wyznaczono odcinki o zwierciadle wody powyżej 3 m p.p.t. Odcinki te wytypowano na podstawie map, na dalszych etapach prac projektowych odcinki te zostaną zweryfikowane i dokładnie określone na podstawie badań geotechnicznych.

Typ odwodnienia planowany do zastosowania zostanie określony po analizie wyników badań podłoża gruntowego. Istnieją różne metody odwadniania wykopu. Planuje się, że odwodnienie na trasie rurociągu będzie prowadzone metodą igłofiltrów. Jest to metoda powodująca najmniejsze oddziaływania na tereny sąsiednie. Czas otwarcia wykopu nie przekroczy miesiąca, przy czym przeciętnie jest to okres ok. 2 tygodni. Stabilizacja zwierciadła wód podziemnych na poprzednim poziomie prawdopodobnie nastąpi po 1-2 dobach od zakończenia pompowania. Zasięg przestrzenny obniżonego poziomu wód gruntowych, nie powinien przekraczać kilku metrów od wykopu. Wypompowywana woda będzie odprowadzana poza teren budowy do cieków i rowów melioracyjnych przebiegających w pobliżu planowanego przedsięwzięcia, za zgodą zarządców odbiorników i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Możliwe jest również rozprowadzenie wód na terenach przyległych, co ma korzystny wpływ na wody gruntowe, szczególnie w okresie suszy. Odprowadzanie wód do cieków powierzchniowych możliwe będzie jedynie po ocenie możliwości zrzutu wód (obliczenia przepustowości koryt cieków z porównaniem do wielkości planowanych zrzutów). Prace odwadniające będą prowadzone w sposób wyprzedzający, aż do momentu ułożenia i przykrycia rurociągu. Przed samym zasypaniem rurociągu dodatkowo będzie dociążony obciążnikami. W przypadku odwadniania metodą igłofiltrów, która standardowo jest stosowana do odwadniania wykopów pod rurociągi, wody nie zawierają dużych ilości zawiesiny i mogą być odprowadzane do odbiorników (rowów, stawów, cieków). Jeżeli stosowane będą pompy, wówczas wody będą podczyszczane z zawiesiny.

Oddziaływania fazy budowy związane z odwadnianiem wykopów można uznać za krótkotrwałe i odwracalne, które nie będą powodowały oddziaływania na tereny sąsiadujące z placem budowlano-montażowym.

Na etapie budowy powstawać będą ścieki socjalno-bytowe, pochodzące z toalet i zapleczy socjalnych osób zatrudnionych na budowie. Pracownicy na budowie będą korzystać z przenośnych toalet, które zainstalowane będą w rejonie prowadzonych robót. Ilość toalet będzie dostosowana do liczby osób zatrudnionych na placach budów.

Na etapie funkcjonowania w obu wariantach rurociągu woda zużywana będzie głównie na cele socjalno-bytowe pracowników zatrudnionych w Bazie Miszewko Strzałkowskie, Bazie Gdańsk oraz w Stacjach Pomp Rypin, Łasin oraz Pelplin. Nie przewiduje się wzrostu ilości osób zatrudnionych do obsługi ropociągu, w związku z powyższym ilość zużywanej wody po zrealizowaniu inwestycji będzie porównywalna do ilości zużywanej obecnie. W sytuacjach awaryjnych woda zużywana będzie również na cele przeciwpożarowe. Woda na te cele pobierana będzie z wodociągu lub z własnych ujęć głębinowych. Rozbudowane stacje pomp wyposażone będą w zbiornik wody na cele przeciwpożarowe o pojemności około 400 m³.

W trakcie funkcjonowania planowanego przedsięwzięcia powstawać będą na terenie baz i stacji pomp: wody opadowe i ścieki przemysłowe oraz ścieki socjalno-bytowe. Wody opadowe i roztopowe i ścieki przemysłowe odprowadzane z powierzchni utwardzonych na terenie baz oraz stacji pomp, podczyszczane będą w separatorach substancji ropopochodnych i w osadnikach piasku i/lub oczyszczalniach ścieków, a po oczyszczeniu odprowadzane będą do istniejącej kanalizacji, zbiorników retencyjnych, zbiorników odparowujących i/lub rowów przydrożnych.

Zgodnie z obowiązującym *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* opublikowanym w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. poz. 1911 i 1958 planowany rurociąg o długości ok. 241 km znajduje się w regionie wodnym Dolnej Wisły i Środkowej Wisły i przechodził będzie przez zlewnie 37 następujących jednolitych części wód powierzchniowych:

1. RW20001727369 Słupianka,
2. RW2000172738 Rosica,
3. RW20001727529 Brzeźnica,
4. RW200017275689 Wierzbica,
5. RW2000172756449 Sierpienica od źródeł do dopływu spod Drobina, z dopływem spod Drobina,
6. RW2000172756549 Dopływ spod Piastowa,
7. RW2000172756589 Dopływ spod Romatowa,
8. RW2000172756572 Dopływ spod Bledzewka,
9. RW20002027569 Skrwa od Sierpienicy do ujścia,
10. RW2000232756529 Gozdawnica,
11. RW20001728889 Rypienica do dopływu z jeziora Długiego z jez. Długim,
12. RW20002028899 Rypienica od dopływu z jez. Długiego do ujścia,
13. RW20001728892 Pisa,
14. RW20002028999 Drwęca od Brodniczki do ujścia,
15. RW20002529665 Lutryna do Dużej Bachy,
16. RW200025287899 Brodniczka,
17. RW200023296689 Lutryna od Dużej Bachy do Kanału Sicińskiego,
18. RW200019296699 Lutryna od Kanału Sicińskiego do ujścia,
19. RW20001929699 Osa do wpływu z jeziora Płowęż do ujścia,
20. RW2000252968499 Dopływ z jeziora Szańcowego,
21. RW200017296729 Łasinka z jeziorem Łasińskim,
22. RW200017296872 Dopływ z Zawdy,
23. RW200019296899 Gardęga od dopływu z jez. Klasztornego do ujścia,
24. RW200017296839 Gardęga do dopływu z jeziora Klasztornego, bez dopływu z jeziora Klasztornego,
25. RW2000252968499 Dopływ z jez. Klasztornego,
26. RW200023522549 Dopływ spod Wandowa,

27. RW2000195229 Liwa od wypływu z jez. Liwieniec do ujścia,
28. RW200017522729 Stary Nogat,
29. RW20001752274 Nogat Mały (Kan. Reja),
30. RW20002129999 Wisła od Wdy do ujścia,
31. RW2000172994 Kanał Granicznik,
32. RW20001929899 Wierzyca od Wietcisy do ujścia,
33. RW2000172996 Drybok,
34. RW200017299729 Kanał Młyński,
35. RW2000048699 Motława od dopł. z Lubiszewa do ujścia wraz z Radunią od Kanału Raduńskiego do ujścia i Kłodawą od Styny do ujścia,
36. RW20001748644 Bielawa do dopływu ze Skowarcza,
37. RW20000487 Martwa Wisła do Strzyży.

Należy zwrócić uwagę, iż kolizje z ciekami stanowiącymi JCWP dotyczą 24 cieków. Natomiast na terenie zlewni JCWP rurociąg będzie przecinał łącznie 46 cieków (rzek, potoków, kanałów). Z punktu widzenia oceny wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych dla rzeki Wisły, gdzie przebieg planowanej trasy analizowany był w dwóch wariantach, w obu wariantach nie stwierdza się zagrożenia osiągnięcia celów środowiskowych ponieważ budowa rurociągu metodą bezwykopową oraz pobór i zrzut wód do prób ciśnieniowych niezależnie od lokalizacji w obrębie JCWP *Wisła od Wdy do ujścia* nie powoduje oddziaływań, które mogłyby wpływać na cele środowiskowej ustanowione dla tej JCWP.

Negatywne oddziaływania na stan JCWP dotyczą przede wszystkim przejścia otwartym wykopem, co powoduje zaburzenie struktury koryta, zmętnienie wody i okresowe pogorszenie jakości wody. W przypadku przejścia planowanego rurociągu przez cieki o niskiej wartości przyrodniczej metodą otwartego wykopu oddziaływania uznano za umiarkowanie znaczące i treścią nn. decyzji zobowiązano Inwestora do podjęcia działań minimalizujących, takich jak odłowienie ryb z odcinka przekraczanego bezwykopowo oraz ograniczenie dopływu zawiesiny do cieków.

W przypadku cieków przekraczanych metodą bezwykopową oddziaływania fazy budowy uznano za umiarkowanie znaczące w związku z planowanym poborem i zrzutem wód tj. dla rzek Skrwa, Drwęca, Wisła i Martwa Wisła. Ponadto w przypadku cieków o wysokich walorach przyrodniczych tj.: Skrwa, Dopływ spod Piastowa (Struga), Gozdawnica, Drwęca, Rypienica, Osa, Dopływ jez. Wądryńskiego, Wisła, Liwa, zwrócono uwagę na możliwość przedostawanie się zawiesiny do wód z placu budowy oraz z możliwych odwodnień wykopów. Działania te można minimalizować poprzez dobrze znane i stosowane na placu budowy rozwiązania, takie jak np. odprowadzanie wód zawierających zawiesinę przez osadnik.

Oddziaływania fazy funkcjonowania związane są przede wszystkim z trwałym usunięciem drzew z brzegów rzeki w pasie o szerokości 10 m (po 5 m od osi rurociągu).

Przeprowadzona w ramach raportu oś analiza wykazała, że oddziaływanie na poszczególne elementy JCWP będzie dotyczyć następujących wskaźników:

- fitobentos i makrofity – krótkotrwałe, bezpośrednie negatywne oddziaływanie poprzez mechaniczne zniszczenie siedliska w miejscu przejścia poprzecznego oraz poboru/zrzutu wód, a także poprzez oddziaływanie zawiesiny na występujące w najbliższym sąsiedztwie gatunki, które reagują na zmianę warunków tlenowych, dopływu ładunku substancji biogennych i koncentracji zawiesiny oraz zmiany struktury brzegu i dna. Po zakończeniu robót zarówno fitobentos jak i gatunki roślin podwodnych i nabrzeżnych powinny się zregenerować;
- makrozoobentos (makrobezkręgowce bentosowe) – średniotrwałe, bezpośrednie negatywne oddziaływanie na odcinku przejścia poprzecznego rurociągu przez rów/ciek poprzez mechaniczne zniszczenie siedliska oraz poboru/zrzutu wód poprzez ewentualne oddziaływanie zawiesiny na występujące w najbliższym sąsiedztwie gatunki, które reagują na zmianę warunków tlenowych czy zmianę dopływu ładunku substancji

biogennych. W miejscu prowadzenia prac i jego najbliższym sąsiedztwie gatunki te zostaną zniszczone, a po ich zakończeniu rozpocznie się jego stopniowe zasiedlanie przez gatunki migrujące z obszarów przyległych. Potencjalne oddziaływania na te elementy będą ograniczone do lokalnego oddziaływania na cieki w JCWP. Nie wpłynie to jednak negatywnie na ocenę elementu w obrębie ww. JCWP;

- ichtiofauna - niedobory wody w korycie rzek zagrażające naruszeniem przepływu biologicznego i podstawowych funkcji ekosystemu w wyniku poboru wody do prób ciśnieniowych. Pobór znacznej ilości wód w stosunkowo krótkim czasie może spowodować zakłócenia migracji, tarła oraz żerowania ryb, szczególnie w okresie niskich przepływów w rzekach, co jest sytuacją coraz częstszą w związku z obserwowanymi w ostatnich latach zmianami klimatycznymi oraz zjawiskiem niedoboru wód i suszy hydrologicznej. W takim przypadku zagrożone mogą być populacje ryb, narażonych na odcięcie w głębszych odcinkach rzeki od możliwości migracji. Zagrożeniem jest również prowadzenie poboru i zrzutu wód w okresie tarła ryb i inkubacji ikry. Może w takim przypadku dochodzić do przesuszenia tarłisk ze złożoną ikrą lub nadmiernego przemywania obszaru tarłisk podczas zrzutu wód. W analizowanych rzekach dotyczy to okresu od marca do końca czerwca. W przypadku długotrwałego poboru i przetrzymywania znacznych ilości wody w naziemnej części instalacji ropociągu w okresie letnim może dojść do jej przegrzania i negatywnego oddziaływania późniejszego zrzutu w związku z różnicą temperatur między zrzucaną wodą a wodami rzek. Pobór wód do celów technicznych może również wiązać się z bezpośrednim zagrożeniem dla ryb, związanym z ich zasysaniem do instalacji, śmiertelnością na ściankach zabezpieczających pobór wód koszy ssących itp. Może to skutkować uszkodzeniami mechanicznymi ryb (przyciskanie do siatki koszy przez nadmiernie szybki prąd wody) oraz uszkodzeniami związanymi ze zmianami ciśnienia i długotrwałym przebywaniem w instalacji ropociągu (mniejsze osobniki przedostające się wraz z wodą przez zabezpieczenia koszy ssących. Dokonanie poboru wód do prób hydraulicznych w okresie co najmniej średnich przepływów w rzece nie powinno wpłynąć negatywnie na warunki hydrologiczne ww. JCWP.

Ww. analiza wykazała, że dla żadnej z ww. JCWP nie stwierdzono zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych zarówno ilościowych jak i jakościowych w wyniku realizacji planowanego przedsięwzięcia. Przewidywane oddziaływania na JCWP będą lokalne i krótkotrwałe.

Planowana inwestycja będzie znajdować się również w zlewniach 3 jednolitych częściach wód powierzchniowych jeziornych:

1. PLLW20595 Chojno,
2. PLLW20599 Wądryńskie,
3. PLLW20611 Łasińskie.

Planowana inwestycja znajdować się będzie także w 7 jednolitych częściach wód podziemnych:

1. PLGW200048
2. PLGW200039
3. PLGW200030
4. PLGW200029
5. PLGW200028
6. PLGW200013
7. PLGW200015

Jednolite części wód podziemnych w granicach których planowana jest inwestycja charakteryzują się dużą różnorodnością, zarówno pod względem liczby warstw wodonośnych, jak i cyrkulacji wód oraz presji, którym one podlegają. W przypadku planowanej inwestycji oddziaływania dotyczyć będą przede wszystkim pierwszego poziomu wodonośnego. Pierwszy poziom wodonośny zwykle charakteryzuje się zwierciadłem wód swobodnym, zwierciadło napięte występuje w skali lokalnej. Pozostaje on w dynamicznej relacji z wodami

powierzchniowymi, a także z ekosystemami zależnymi od wód podziemnych i jest on zazwyczaj wrażliwy na antropopresję oraz podatny na zanieczyszczenia. Drugi poziom wodonośny, kształtujący się jako drugi od powierzchni, ewentualnie przez kilka poziomów pozostających w kontakcie hydraulicznym, pod nadkładem o charakterze słabo przepuszczalnym i półprzepuszczalnym. Jest to zazwyczaj główny poziom wodonośny. Zwierciadło wód drugiego poziomu wodonośnego zazwyczaj ma charakter napięty, rzadko swobodny. Najniżej występuje trzeci poziom wodonośny, który lokalnie może występować wspólnie z wodami mineralnymi.

Planowana inwestycja będzie realizowana w przeważającej części w strefie powyżej poziomów wodonośnych wyznaczonych jako jednolite części wód, zwierciadło wód znajduje się głównie na głębokości powyżej 3 m p.p.t. Pod warunkiem prawidłowej i bezawaryjnej budowy i eksploatacji, przedmiotowe przedsięwzięcie nie spowoduje długotrwałego, znaczącego negatywnego oddziaływania na zasoby wód podziemnych, w tym pogorszenia stanu zasobów wód podziemnych, zarówno pod względem jakościowym i ilościowym. Nie przewiduje się, żeby realizacja i eksploatacja przedsięwzięcia spowodowała zanieczyszczenie wód podziemnych przeznaczonych do spożycia przez ludzi.

Na podstawie danych z SIGW (<http://www.smorp.pl/imap/>) oraz na podstawie danych z RZGW w Warszawie i Gdańsku (<https://wodypolskie.bip.gov.pl>) zidentyfikowano 24 ujęcia wód znajdujące się w odległości do 1 km od planowanej trasy II nitki RP, z czego: 5 w woj. mazowieckim, 7 w woj. kujawsko-pomorskim i 12 w woj. pomorskim. Największym ujęciem znajdującym się w sąsiedztwie planowanej trasy II nitki RP jest ujęcie wody Kamionka zlokalizowane na terenie gminy Kwidzyn. Dla pracujących studni utworzono strefy ochrony bezpośredniej. Brak jest obecnie strefy ochrony pośredniej.

Najbliżej planowanej trasy II nitki RP zlokalizowane są ujęcia w miejscowości: Słupno - ujęcie obsługuje Bazę w Miszewku Strzałkowskim, Grzybno – lokalne ujęcie w odległości około 80 m, Lignowy Szlacheckie - ujęcie na terenie Stacji Pomp Pelplin. Ujęcia Słupno i Lignowy Szlacheckie związane są obiektami, które obsługują Rurociąg Pomorski, zatem nie są one kolizyjne z przebiegiem planowanego przedsięwzięcia. Planowany rurociąg nie koliduje obecnie z żadnymi strefami ochronnymi ujęć wód.

Trasa planowanej II nitki RP inwestycji przecina 4 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP):

- GZWP 2151 Subniecka Warszawska (część centralna) - około km 0 do km 4,4; województwo mazowieckie - zbiornik, ze względu na dobrą izolację poziomu zbiornikowego, nie potrzebuje wyznaczania obszarów ochronnych;
- GZWP 215 Subniecka Warszawska - około km 4,4 do km 58,8; województwo mazowieckie - zbiornik porowy w utworach kredowych, na znacznych głębokościach: strop piaszczystej warstwy wodonośnej zalega na głębokościach około 100 – 140 m p.p.t. ; jest to zbiornik charakteryzujący się dużą odpornością na zanieczyszczenia pochodzące z powierzchni terenu;
- GZWP 210 Zbiornik ławski - około km 132,8 do km 148,6; województwo kujawsko-pomorskie i pomorskie - większość obszaru GZWP nr 210 to obszary o bardzo małej podatności na zagrożenia związane z antropopresją. Głównym zagrożeniem jakości wód podziemnych jest nieuporządkowana gospodarka ściekowa na terenach pozbawionych kanalizacji sanitarnej oraz gospodarka odpadami, jak również zanieczyszczenia rolnicze. Na wyznaczonych obszarach ochronnych nie zinwentaryzowano ognisk zanieczyszczeń wód podziemnych. Granice obszarów ochronnych w znacznej części pokrywają się z granicami ustanowionych obszarów chronionego krajobrazu oraz Parku Krajobrazowego Pojezierza Ławskiego;
- GZWP 111 Subniecka Gdańska - około km 226,8 do km 241 (koniec trasy inwestycji); zbiornik wyodrębniono w serii piaszczystej gdańskiego górnokredowego basenu artezyjskiego. Struktura ta, zwana „subniecką gdańską”, występuje na znacznych głębokościach: 100–400 m, przy czym na północy miąższość warstwy wodonośnej

wynosi około 39 do 46 m, w rejonie Gdyni około 70 m. Dla zbiornika nie wyznaczono stref ochronnych, ponieważ na całym obszarze GZWP nr 111 wody podziemne „Subniecki Gdańskiej” są praktycznie niezagrażone, ponieważ czas przesiąkania pionowego przekracza 100 lat.

Rurociąg będzie chroniony przed korozją, zatem rozszczelnienie i uwolnienie ropy naftowej do środowiska charakteryzuje się znikomym prawdopodobieństwem, zasięg zanieczyszczenia terenu w skutek awaryjnego wycieku zazwyczaj nie przekracza kilkunastu, kilkudziesięciu metrów.

Skuteczne metody zapobiegania awariom oraz odpowiednie technologie zapobiegania i ograniczania skutków skażeń wód gruntowych i gleby, odpowiednie procedury zarządzania awariami, a także naturalne uwarunkowania (w szczególności – z dobrym stopniem izolowania warstw wodonośnych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę) powinny skutecznie chronić zasoby wód podziemnych przed potencjalnym zanieczyszczeniem i skażeniem.

W fazie normalnej, bezawaryjnej eksploatacji, przedmiotowa inwestycja nie spowoduje znaczących, długotrwałych zmian w środowisku gruntowo-wodnym. Nie będą wykonywane czynności związane z długotrwałym poborem wód podziemnych, które mogłyby powodować obniżanie zwierciadła wód podziemnych, w szczególności - poziomu użytkowego warstw wodonośnych.

Potencjalne oddziaływanie na wody podziemne, w szczególności na wody gruntowe i pierwszy poziom wodonośny, może dotyczyć zanieczyszczenia poziomu użytkowego wód podziemnych na skutek doływu zanieczyszczeń (węglowodory, zawiesina) pochodzących z urządzeń i maszyn stosowanych podczas konserwacji instalacji i urządzeń rurociągu i infrastruktury towarzyszącej oraz z wodami opadowymi i roztopowymi infiltrującymi zarówno wzdłuż rurociągu, jak i z powierzchni baz.

Zakłada się, że prace utrzymaniowe oraz konserwacyjne instalacji i urządzeń będą prowadzone z wykorzystaniem sprawnego technicznie sprzętu i przy zastosowaniu odpowiednich zabezpieczeń, zgodnie z przepisami prawa i instrukcjami wewnętrznymi Inwestora. Pozwoli to ograniczyć do minimum ryzyko zanieczyszczenia poziomu użytkowego wód podziemnych.

Planowana inwestycja, pod warunkiem prawidłowej i bezawaryjnej budowy i eksploatacji nie spowoduje długotrwałego, znaczącego negatywnego oddziaływania na zasoby wód podziemnych, w tym pogorszenia stanu zasobów wód podziemnych, ze szczególnym uwzględnieniem GZWP, zarówno pod względem jakościowym i ilościowym. Nie przewiduje się, żeby realizacja i eksploatacja przedsięwzięcia spowodowała zanieczyszczenie wód podziemnych przeznaczonych do spożycia przez ludzi. W związku z powyższym nie stwierdzono zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych JCWPd w wyniku realizacji planowanego przedsięwzięcia.

Planowane przedsięwzięcie przecinać będzie tereny szczególnie zagrożone powodzią w dolinach rzecznych. Najdłuższe przecięcie obszaru szczególnego zagrożenia powodzią występuje w dolinie rzeki Wisły, inne rzeki zlokalizowane na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią to Rypienica, Drwęca i Martwa Wisła. W mniejszej skali ryzyko wystąpienia powodzi wykazują rzeki Skrwa, Osa oraz Liwa. Wszystkie przejścia rurociągu pod tymi rzekami planowane są metodami bezwykopowymi.

Brzegi Wisły oraz lewy brzeg Martwej Wisły zabezpieczają wały przeciwpowodziowe. Na odcinkach wałów ropociąg będzie układany metodami bezwykopowymi. Nie przewiduje się prowadzenia prac budowlanych w obrębie wału przeciwpowodziowego w wykopie otwartym, nie zostanie naruszona korona wału (rzędna korony nie zostanie obniżona). Na prace w obrębie wałów przeciwpowodziowych Inwestor uzyska odrębne pozwolenie wodnoprawne.

Na obszarach zagrożonych powodzią w fazie budowy konieczne jest prawidłowe zabezpieczenie terenu przed zanieczyszczeniem wód i gruntów. Wykonawca robót budowlanych będzie odpowiedzialny za prawidłowe zabezpieczenie środowiska gruntowo-wodnego przed rozlewem substancji niebezpiecznych. Wykonawca do prac budowlanych winien zastosować

sprawy technicznie sprzęt oraz maszyny budowlane. Ponadto, podczas realizacji budowy należy przeprowadzać kontrole stanu technicznego sprzętu wykorzystywanego do prowadzenia prac budowlanych, w celu zabezpieczenia przed wyciekami olejów i smarów.

W obszarze szczególnego zagrożenia powodzią przy Martwej Wiśle i Drwęcy planuje się tymczasową lokalizację zaplecza budowy na potrzeby przejść bezwykopowych pod tymi ciekami. Ze względów technologicznych nie ma możliwości przesunięcia zaplecza budowy na potrzeby przejścia bezwykopowego poza obszar zagrożenia powodziowego. Prace na tym obszarze będą prowadzone przez krótki okres czasu (około 1 miesiąca) i wszystkie obiekty zostaną zlikwidowane po zakończeniu robót na tym odcinku. W innych przypadkach, zaplecza budowy, w tym głównie miejsca składowania materiałów budowlanych oraz odpadów, miejsca postojowe maszyn należy lokalizować poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią.

Na etapie eksploatacji II nitka RP, będąca infrastrukturą podziemną zrealizowaną częściowo na terenach szczególnego zagrożenia powodzią w dolinach rzek, zakładając prawidłową eksploatację rurociągu, w tym monitoring i przeglądy techniczne, nie będzie miała wpływu na zagrożenie powodziowe charakterystyczne dla tych odcinków. Celem minimalizacji oddziaływania na środowisko wycieków ropy, w razie wystąpienia awarii technicznych, przewiduje się zainstalowanie systemu wykrywania wycieków, który będzie umożliwiał w okresie czasu kilku sekund od momentu jego wystąpienia, wskazanie miejsca awarii na mapie topograficznej obszaru oraz wygeneruje informację o prawdopodobnej ilości ropy jaka wyciekła z rurociągu. Szybkie wskazanie zdarzenia awaryjnego umożliwi niezwłoczne wdrożenie procedury usunięcia awarii i ograniczenia wielkości rozlewu.

Obiekty punktowe, w tym w szczególności bazy i stacje pomp na trasie II nitki RP położone są poza terenami zagrożonymi powodzią. Jedynie jedna rozbudowywana stacja zasuw zlokalizowana na prawym brzegu Martwej Wisły zlokalizowana jest w obszarze zagrożenia powodziowego. Należy zaznaczyć, że stacja zasuw istnieje od wielu lat, a w ramach inwestycji będzie jedynie rozbudowywana (rozbudowa infrastruktury podziemnej oraz dostawienie urządzeń w istniejących kontenerach).

Zgodnie z art. 77 ust.1 pkt. 3) ustawy Prawo Wodne: zakazuje się na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów i ich składowania. Jeżeli nie spowoduje to zagrożenia dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi, właściwy organ Wód Polskich może, w drodze decyzji, zwolnić od powyższego zakazu, określając warunki niezbędne dla ochrony jakości wód. W ramach planowanego przedsięwzięcia nie przewiduje się gromadzenia ww. substancji i materiałów mogących zanieczyścić wody. Ropa naftowa transportowana będzie szczelnymi i hermetycznymi rurociągami przesyłowymi.

Wznoszenie jakichkolwiek obiektów budowlanych oraz lokalizowanie nowych przedsięwzięć na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego przed uzyskaniem pozwolenia na budowę.

Zagrożenia powodziowe na terenie Żuław Gdańskich będą wymagały szczególnego zaplanowania budowy, aby nie spowodować zwiększenia zagrożenia w postaci uszkodzenia urządzeń lub zahamowania odpływu wód co może skutkować podtopieniami i uszkodzeniem mienia. Trasa projektowanego rurociągu na obszarze polderu Przejazdowo przebiega wzdłuż trasy istniejącego Rurociągu Pomorskiego na długości ok. 3,5 km, przecinając kanały polderowe następująco oznaczone: Hp4, Ap4, Fp4 Przejazdowo i obustronnie obwałowany Kanał Pleniewski. Są to kanały zbiorcze, do których skierowana jest woda z szeregu rowów szczegółowych. Nadmiar wody na polderze odprowadzany jest poprzez przepompownię PO nr 4 Przejazdowo do głównego Kanału Pleniewskiego. Przejścia pod ww. kanałami stanowiącymi urządzenia wodne – melioracje podstawowe powinny być wykonane bezwykopowo, co tutaj organ uwzględnił w warunkach określonych nn. decyzją.

Przed rozpoczęciem realizacji planowanego przedsięwzięcia, istotnym etapem prac przygotowawczych, jest właściwe zaprojektowanie rurociągu z uwzględnieniem specyficznego

charakteru Żuław, funkcjonujących w systemie polderów sztucznie odwadnianych poprzez urządzenia wodne i urządzenia melioracji wodnych. Prace projektowe powinny uwzględniać te elementy środowiska oraz istniejącej infrastruktury, którym w największym stopniu może zagrażać projektowana inwestycja. Koncepcja realizacji rurociągu w granicach każdego polderu nie powinna zakłócać spójnego funkcjonowania systemu urządzeń wodnych i urządzeń melioracji wodnych. Na obszarze Żuław minimalne przykrycie rurociągu będzie wynosiło 1,60 m. Jest to związane z terenem rolnym na ciężkich glebach, które wymagają zabiegów agromelioracyjnych przy użyciu ciężkiego rekultywatora o głębokości orki do 0,8 m. Wprowadzie projekt przewiduje ustanowienie strefy ochronnej wzdłuż projektowanego rurociągu, ale względy bezpieczeństwa dla tego rodzaju inwestycji oraz lokalne występowanie skomplikowanych warunków gruntowych, wymagają zastosowania rozwiązań o wysokiej ochronie.

Kanały, pompownie, wały przeciwpowodziowe, czyli urządzenia wodne stanowiące system przeciwpowodziowy i wodnomelioracyjny na polderze, administrowane są przez Wody Polskie, RZGW w Gdańsku. Przejście projektowanego rurociągu przez poszczególne poldery wymagać będzie uzgodnienia szczegółowych rozwiązań w miejscach kolizji rurociągu z liniowymi urządzeniami wodnymi, z Wodami Polskimi.

Na etapie eksploatacji rurociąg IIRP, jako infrastruktura podziemna zrealizowana na siedmiu systemach polderowych w obszarze Żuław Gdańskich, zakładając prawidłową eksploatację rurociągu, w tym monitoring, przeglądy techniczne, nie będzie miał wpływu na zagrożenie powodziowe charakterystyczne dla Żuław. Celem minimalizacji oddziaływania na środowisko wycieków ropy, w razie wystąpienia awarii technicznych, przewiduje się zainstalowanie systemu wykrywania wycieków, który będzie umożliwiał w krótkim okresie czasu od momentu jego wystąpienia, wskazanie miejsca awarii na mapie topograficznej obszaru oraz wygeneruje informację o prawdopodobnej ilości ropy jaka wyciekła z rurociągu. Szybkie wskazanie zdarzenia awaryjnego umożliwi niezwłoczne wdrożenie procedury usunięcia awarii i ograniczenia wielkości rozlewu.

Trasa II nitki Rurociągu Pomorskiego będzie przekraczała Martwą Wisłę w odległości około 5-10 m od istniejącego rurociągu. Martwa Wisła stanowi na tym odcinku morskie wody wewnętrzne Portu Gdańsk i jest administrowana przez Urząd Morski w Gdyni. W postanowieniu znak INZ.8103.117.2.2020.AD z dnia 05.03.2021 r. uzgadniającym warunki realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia, Dyrektor Urzędu Morskiego wskazał, iż cyt.: „*biorąc pod uwagę zapisy postanowienia Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni znak INZ.8114.314.2020.ASW; INZ.8104.16.2020.MGW z dnia 22 grudnia 2020 r. ze względu na głębokość techniczną toru wodnego wynoszącą -7,0 m n.p.m. „konieczne jest minimalne przykrycie rurociągu ropy naftowej i linii światłowodowej, które powinno wynosić nie mniej niż 3,0 m, na całej szerokości toru wodnego 60 m t.j. wymagane jest takie ułożenie/ wykonanie rurociągu ropy naftowej i linii światłowodowej żeby ich górna rzędna nie była niższa niż: -10 m n.p.m.”*

W związku z powyższym oraz w celu uniknięcia awarii rurociągu na skutek m.in. ewentualnego kotwiczenia, treścią nn. decyzji tut. organ nałożył na Inwestora warunek konieczny do uwzględnienia w projekcie budowlanym przedmiotowego przedsięwzięcia, określający wymagane przykrycie rurociągu w miejscu przekroczenia, wynoszące nie mniej niż 3,0 m na całej szerokości toru wodnego 60 m.

Ponadto w celu ochrony środowiska morskiego przed zanieczyszczeniami treścią nn. decyzji nałożono na Inwestora konieczność zapewnienia prowadzenia prac w sposób pozwalający na uniknięcie zanieczyszczenia środowiska morskiego odpadami stałymi i ciekłymi oraz usuwania z powierzchni wody, niezwłocznie i na bieżąco, wszelkich zanieczyszczeń powstałych w związku z prowadzonymi pracami. Rejon inwestycji wyposażony będzie w środki do zwalczania rozlewów, na wypadek wycieków substancji mogących mieć negatywny wpływ na stan środowiska wodnego. Zobowiązano także Inwestora, aby w celu zminimalizowania ewentualnego zagrożenia dla środowiska morskiego, spowodowanego awarią rurociągu, prowadzić nadzór przez służby eksploatacyjne, a przed oddaniem rurociągu do eksploatacji przeprowadzić m.in. próby jego szczelności i wytrzymałości.

Reasumując powyższe, uwzględniając charakter, skalę i lokalizację przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na stan jednolitych części wód oraz na realizację celów środowiskowych, określonych dla nich w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”, przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz.U. z 2016 poz. 1911 i 1958).

Oddziaływanie na warunki arosanitarne

Na etapie realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia występować będzie niezorganizowana emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, związana z typowymi pracami ziemnymi, budowlano-montażowymi i transportem. Ruch pojazdów, realizacja wykopów oraz składowanie ziemi może spowodować okresową emisję pyłów do atmosfery o zasięgu ograniczonym głównie do terenu budowy. Wykonywanie prac budowlanych i montażowych skutkuje okresową emisją zanieczyszczeń do powietrza spowodowaną pracą sprzętu montażowego i środków transportu, a także pracami spawalniczymi (CO₂, NO_x, SO_x). Wielkość emisji pyłowej, uzależniona będzie od warunków atmosferycznych np. wilgotność podłoża w znacznym stopniu ogranicza emisję pyłu, która powstaje w wyniku ruchu pojazdów po drogach gruntowych. Ponieważ większość prac będzie realizowana w wykopie i będzie ograniczona w czasie, wpływ na stan atmosfery będzie ograniczony do bezpośredniego sąsiedztwa rurociągu.

Jak wskazano w raporcie ooś, w celu wykazania, czy planowane przedsięwzięcie może powodować w fazie budowy emisję na poziomie przekraczającym dopuszczalne wartości, pod uwagę wzięto metodykę realizacji rurociągu (inwestycja realizowana będzie odcinkami) i wykonano obliczenia dla reprezentatywnego odcinka o długości 100 m. Do obliczeń emisji w fazie budowy zastosowano licencjonowany program komputerowy OPA3 „Ochrona powietrza atmosferycznego” wersja 5.4. dla PC, wykonany przez Z. U. O. „EKO-SOFT”, zgodny z metodyką modelowania poziomów substancji w powietrzu określną w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U 2010 nr 16 poz. 87). Jak wskazano w raporcie ooś, z przeprowadzonych obliczeń wynika, iż przy założonych parametrach pracy urządzeń, poziomy dopuszczalnych stężeń substancji w powietrzu zostaną dotrzymane. Najwyższe stężenia zanieczyszczeń względem stężeń dopuszczalnych dotyczyć będą dwutlenku azotu. Maksymalne średnioroczne stężenie NO₂, wyniesie 0,921 µg/m³ (wartość dopuszczalna z uwzględnieniem aktualnego tła zanieczyszczeń to 28 µg/m³), w przypadku stężeń godzinowych wystąpią przekroczenia wartości dla tej substancji przy czym częstość jej występowania nie będzie przekraczać 0,082% - dopuszczalna wartość to 0,2%. Emisja pozostałych substancji będzie miała charakter śladowy.

Ponadto emisja substancji do powietrza podczas prowadzenia prac rozbiórkowych i budowlanych będzie miała charakter niezorganizowany i okresowy, a jej wpływ na stan jakości powietrza będzie lokalny, ograniczony do bezpośredniego sąsiedztwa prowadzonych prac. Emisja w danym miejscu zakończy się z chwilą zakończenia budowy wykonywanego odcinka ropociągu. Źródło emisji będzie się przesuwać wraz z frontem robót.

Projektowana II nitka RP, jak również stacje pomp na trasie rurociągu, są obiektami hermetycznymi i nie powodują powstawania stałych emisji technologicznych do atmosfery podczas normalnych procesów przesyłu. Niewielkie emisje powstają co kilka lat podczas czyszczenia filtrów, przyjmowania, nadawania i czyszczenia czyszczaków, ponieważ proces ten wymaga krótkotrwałego rozhermetyzowania układu. Z związku z czym nie przewiduje się zwiększenia emisji na istniejących bazach. Rozbudowa II nitki RP nie spowoduje również wzrostu zanieczyszczeń komunikacyjnych związanych z transportem osób do obsługi stacji pomp i baz magazynowych, ponieważ nie wymaga zwiększenia zatrudnienia pracowników obsługujących pracę I i II nitki RP.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Faza budowy planowanej II nitki RP będzie źródłem chwilowego hałasu, którego źródłem będą:

- prace ziemne prowadzone koparkami polegające na kopaniu wykopu pod rurociąg,
- dostawa rur pojazdami ciężarowymi,
- spawanie rur przy pomocy spawarek gazowych,
- odwadnianie wykopów podczas przekraczania cieków z wykorzystaniem igłofiltrów,
- umieszczanie rurociągu w wykopie przy pomocy dźwigów,
- prace ziemne prowadzone spychaczami polegające na zasypywaniu rowu oraz wyrównywaniu terenu.

Każda z ww. faz charakteryzować się będzie pewną emisją hałasu do środowiska, przy czym najgłośniejszą będzie faza prac ziemnych podczas kopania wykopu pod rurociąg, przy użyciu koparki. Na każdym etapie budowa będzie miała charakter kroczący, co oznacza, że front prac będzie się przemieszczać, a wraz z nim źródła hałasu.

Na całym odcinku budowanego rurociągu są zlokalizowane tereny podlegające ochronie przed hałasem. Tereny te są zlokalizowane w różnych odległościach od placu budowy, co oznacza różne narażenie na hałas podczas prac budowlanych. Aby dokonać szacunkowej oceny oddziaływania akustycznego podczas prac budowlanych przy rurociągu, w przedłożonym raporcie oś dokonano analizy zasięgu oddziaływania podczas najgłośniejszej fazy, czyli kopania wykopu za pomocą koparki. Poziom mocy akustycznej koparki przyjęto jako ($L_{WA}=105$ dB). Wyniki analizy wskazują, że w przypadku zabudowań chronionych akustycznie zlokalizowanych w odległości mniejszej niż 45 m (w przypadku zabudowy dla której obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu w porze dnia wynoszące $L_{AeqD}=55$ dB) oraz 70 m (w przypadku zabudowy dla której obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu w porze dnia wynoszące $L_{AeqD}=50$ dB), mogą wystąpić przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku. Niemniej sytuacja taka będzie miała miejsce wyłącznie podczas ciągłej pracy koparki w przedziale czasu odniesienia (8 h pory dnia) oraz w bardzo krótkim czasie (maksymalnie kilka dni), po czym front prac przeniesienie się liniowo w kolejne miejsce oddalając się od zabudowy.

Przy pozostałych fazach prac budowlanych, oddziaływanie akustyczne będzie znacznie mniejsze, z uwagi na wykorzystanie urządzeń o niższych poziomach mocy akustycznej (spawarki, dźwigi, pompy odwadniające). Ponadto praca urządzeń wykorzystywanych podczas pozostałych faz budowy nie będzie występować jednocześnie.

W miejscach przekroczeń większych rzek metodą bezwykopową pojawią się na placu budowy urządzenia wiertnicze pracujące w jednym miejscu przez okres około 2 tygodni do 1 miesiąca. Jak wskazano w raporcie oś okresowe, znaczące pogorszenie warunków akustycznych, związane z pracą urządzeń wiertniczych dotyczy dwóch lokalizacji:

- Rudniki nr 7 i 8 (gmina Ryjewo, woj. pomorskie) – wykonanie przejścia metodą Direct Pipe pod Wisłą (rejon km 172,8 IIRP) – zabudowa w odległości około 45 m od placu budowlano-montażowego;
- Gdańsk ul. Kutnowska 8 (woj. pomorskie) – wykonanie przejścia przez Martwą Wisłę metodą Direct Pipe (rejon km 241,1 II nitki RP) – zabudowa w odległości około 35 m od placu budowlano-montażowego

Pozostałe przejścia rzek o średniej wielkości zaprojektowano w miejscach, gdzie nie znajduje się w bliskiej odległości zabudowa mieszkaniowa.

Podstawową różnicą zwiększającą wpływ na klimat akustyczny metod bezwykopowych jest konieczność ciągłej pracy (przez całą dobę). Wypadkowy poziom mocy akustycznej przy komorze wejścia przewiertu sięga poziomu L_{WAeq} 110 dB, w rejonie wyjścia przewiertu poziom ten będzie wynosił ok. 105 dB. Jak wskazano w raporcie oś są to oddziaływania, których nie można zminimalizować. W przypadku Wisły zamiana miejsca wejścia i wyjścia nie jest niemożliwa, ponieważ cały park maszynowy musiałby znaleźć się w obszarze zalewowym Wisły (w międzywalu Wisły) co stwarza duże ryzyko.

Ponieważ emisji hałasu w fazie budowy nie można uniknąć, tut. organ treścią nn. decyzji zobowiązał Inwestora, aby ewentualne uciążliwości dla najbliższej zabudowy mieszkaniowej

ograniczyć poprzez prowadzenie prac budowlanych powodujących największe natężenie hałasu w godzinach dziennych (6.00 – 22.00), a pas budowlano – montażowy zaplanować w taki sposób, aby urządzenia generujące hałas były maksymalnie odsunięte od zabudowy mieszkaniowej.

Faza budowy związana z rozbudową baz i stacji pomp nie będzie powodowała ponadnormatywnego hałasu przy zabudowie mieszkaniowej, sąsiadującej z tymi obiektami.

Etap eksploatacji przedmiotowego przedsięwzięcia wiązać się może ze znaczącą emisją hałasu, związaną z funkcjonowaniem rozbudowywanych stacji pomp na terenie baz oraz stacji pomp. W związku z czym, na potrzeby sporządzenia raportu o ocenie poddano hałas generowany przez źródła zlokalizowane na terenie istniejących obiektów podlegających rozbudowie niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania II nitki RP, a w szczególności możliwość wystąpienia niekorzystnego wpływu na klimat akustyczny, rozumiany jako przekroczenia dopuszczalnych wartości równoważnego poziomu dźwięku na terenach podlegających ochronie przed hałasem.

Ocenę taką przeprowadzono dla 5 obiektów generujących hałas w fazie funkcjonowania I i II nitki Rurociągu Pomorskiego tj.:

- Bazy Miszewko Strzałkowskie (woj. mazowieckie),
- Stacji Pomp Rypin (woj. kujawsko-pomorskie),
- Stacji Pomp Łasin (woj. kujawsko-pomorskie),
- Stacji Pomp Pelplin (woj. pomorskie),
- Bazy Gdańsk (woj. pomorskie).

Zidentyfikowano tereny podlegające ochronie przed hałasem, dla których dokonano oceny akustycznej wprowadzając punkty referencyjne na granicy obszarów chronionych akustycznie na wysokości 4 m n.p.t. Z przeprowadzonych w raporcie o ocenie analiz wynika, że dla 3 spośród 5 ww. obiektów rozbudowa nie spowoduje pogorszenia warunków akustycznych w rejonie zabudowy mieszkaniowej, sąsiadującej z analizowanymi obiektami.

W przypadku Stacji Pomp Pelplin oraz Stacji Pomp Rypin otrzymane wartości wykazują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w porze nocy. W związku z czym koniecznym jest zastosowanie działań minimalizujących, które doprowadzą do redukcji hałasu do poziomu dopuszczalnego. Jak wskazano w raporcie o ocenie w chwili obecnej Inwestor nie podjął jeszcze decyzji dotyczących konkretnych rozwiązań przeciwhałasowych, które będą zastosowane. Dobór środków ochrony przed hałasem (obudowa dźwiękochłonna, izolacja akustyczna, ekran akustyczny, wał ziemny) wymaga dodatkowych analiz techniczno-inżynierskich na etapie projektu budowlanego.

W związku z powyższym, w celu porównania ustaleń i wniosków zawartych w przedłożonym o ocenie z rzeczywistym oddziaływaniem na środowisko, wszystkich ww. 5 obiektów, treścią nn. decyzji nałożono na Inwestora konieczność wykonania analizy porealizacyjnej. Badania rozprzestrzeniania się hałasu w środowisku w porze dnia i nocy, na terenach chronionych przed hałasem należy wykonać po upływie 1 roku od rozpoczęcia eksploatacji przedmiotowego przedsięwzięcia. Pomiar wartości poziomów hałasu należy wykonać w celu zbadania dotrzymania poziomów dopuszczalnych na całym terenie objętym ochroną. Punkty pomiarowe należy zlokalizować przed elewacją budynków mieszkalnych i budynków o innej funkcji chronionej oraz na granicy terenu chronionego. Pomiar należy przeprowadzić przede wszystkim na terenach chronionych zlokalizowanych co najmniej w obrębie poniższych punktów obliczeniowych, w których wykonano analizę akustyczną na potrzeby sporządzenia raportu o ocenie dla przedmiotowego przedsięwzięcia, tj.:

- Baza Miszewko Strzałkowskie - punkty referencyjne M01÷M09;
- Stacja Pomp Rypin - punkty referencyjne R01 – R03;
- Stacja Pomp Łasin - punkty referencyjne L01- L04;
- Stacja Pomp Pelplin - punkty referencyjne P01÷P02;

- Baza Gdańsk - punkty referencyjne G01+G02.

Przed wykonaniem badań, należy dokonać ponownej identyfikacji terenów chronionych przed hałasem, w celu ustalenia aktualnego stanu zagospodarowania terenu w sąsiedztwie przedmiotowej trasy oraz ewentualnej weryfikacji punktów pomiarowych. Badania należy dokonać według metodyk i wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 ze zm.). Uzyskane wyniki należy przedstawić w terminie 18 miesięcy od dnia oddania obiektu do użytkowania organom wskazanym w pkt. III.2 nn. decyzji, celem weryfikacji przyjętej w raporcie koncepcji technologicznej. Analizę należy wykonać w celu ostatecznego określenia poziomu hałasu w rejonie inwestycji.

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i gleby

Budowa rurociągu będzie wiązała się z czasowym zajęciem terenu pod pas budowlano – montażowy o szerokości ok. 22 m (18 m na terenach leśnych) oraz otwarciem i utrzymaniem wykopu pod rurociąg o głębokości około 2-3 m (minimalne przykrycie gruntem to 1,1 m oraz 1,8 m na terenach zmeliorowanych) i szerokości 4-6 m. Wzdłuż osi rurociągu zostanie wyznaczony pas budowlano – montażowy.

Główne oddziaływania fazy budowy na powierzchnię ziemi oraz rzeźbę terenu będą związane z wykonywaniem wykopów otwartych oraz z pracami niwelacyjnymi. Ponieważ maksymalna głębokość wykopów nie przekroczy kilku metrów, budowa planowanego przedsięwzięcia nie będzie wpływała na głębsze warstwy geologiczne. Oddziaływaniu będzie podlegać tylko warstwa utworów powierzchniowych. Realizacja planowanego przedsięwzięcia będzie wymagała przeprowadzenia niwelacji o niewielkim zakresie. Wyrównaniu zostaną poddane tereny pod nowe urządzenia stacji pomp i stacji zasuw. Możliwe jest również wykonanie nasypów na kilku odcinkach kilkusetmetrowych, w miejscu, gdzie trasa rurociągu prowadzi przez tereny o rzeźbie falistej.

Najwrażliwsze na oddziaływania wynikające z fazy budowy są obszary zagrożone ryzykiem występowania ruchów masowych oraz miejsca występowania złóż kopalin. Tereny zagrożone ruchami masowymi będą przekraczane bezwykopowo, lub jeśli warunki geotechniczne w rejonie przejścia będą korzystne – metodą otwartego wykopu, co zostanie rozstrzygnięte na etapie projektu budowlanego.

Trasa planowanego przedsięwzięcia przechodzi przez trzy złoża:

- Puszcza Miejska w gminie Rypin, woj. kujawsko-pomorskie (ok. km 63,05-63,15) - to nieeksploatowane obecnie złożo piasku; dla złoża nie została wydana koncesja wydobywcza;
- Podzamcze II w gminie Kwidzyn, woj. pomorskie (ok km 163,25-163,35);
- Gniew II w gminie Gniew, woj. pomorskie (ok. km 176,65-177,08).

Trasa planowanego przedsięwzięcia przechodzi przez teren górniczy złoża Podzamcze II, pomiędzy dwoma polami eksploatacyjnymi. Obecnie złożo jest w trakcie wydobywania. Jak wskazano w raporcie o oś, prawdopodobny przebieg pasa budowlano-montażowego, nie będzie wkraczał na pola eksploatacyjne. Ponieważ zmiana przebiegu II nitki RP w tym miejscu jest mało prawdopodobna, ze względu na ograniczenia polami eksploatacyjnymi, nie przewiduje się znaczącego oddziaływania w tym zakresie.

Przez złożo surowców ilastych Gniew II trasa planowanego przedsięwzięcia przechodzi w jego północno-wschodniej części. Dla złoża została wydana przez Marszałka Województwa Pomorskiego koncesja na wydobywanie kruszywa naturalnego. Zachodnia część złoża jest obecnie eksploatowana; granice obszaru i terenu górniczego znajdują się w odległości około 450 m od granicy planowanego przedsięwzięcia. Planowane przedsięwzięcie przechodzi skrajem złoża, a przez złożo przebiega I nitka RP, biegnąca od strony południowej.

W wyniku realizacji inwestycji, w granicach pasa budowlano – montażowego, gleby będą narażone na okresowe pogorszenie jakości w wyniku przede wszystkim zaburzenia profilu

glebowego w miejscu wykopu oraz kompaktacji w wyniku ruchu ciężkiego sprzętu. Stopień oddziaływania na gleby zależy od ich wrażliwości na: zagęszczenie, zmiany stosunków wodnych, erozję eoliczną, zanieczyszczenia. Główne oddziaływania na gleby w fazie budowy będą związane m.in. z wykonaniem wykopów otwartych (zaburzenie profilu glebowego), ruchem ciężkiego sprzętu budowlanego i montażowego (kompaktacja gleby), przygotowaniem komór wejścia i wyjścia na potrzeby przekroczeń bezwykopowych (zaburzenie profilu glebowego, zaburzenie stosunków wodnych), przerwaniem ciągów drenarskich (podtopienia). Ponadto oddziaływania będą dotyczyły erozji eolicznej i ewentualnego zanieczyszczenia gleb smarami, olejami itp.

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi to istotny aspekt związany z realizacją przedmiotowego przedsięwzięcia, niemniej z uwagi na krótkotrwałość oddziaływania oraz planowane do wprowadzenia działania minimalizujące, w tym m.in. związane z prawidłową gospodarką odpadami, jak i gospodarką ściekową, sprawią, iż oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i przemijające o niewielkim znaczeniu dla środowiska.

Głównym oddziaływaniem na etapie eksploatacji na całej długości rurociągu będzie trwałe zajęcie terenu pod rozbudowę stacji pomp i zasuw oraz budowa dwóch nowych stacji zasuw. Jedynymi czynnikami, które mogłyby wywołać oddziaływanie na powierzchnię ziemi i podłoże gruntowe będzie potrzeba wykonania prac konserwacyjnych oraz doraźnie, prac związanych z usuwaniem ewentualnych awarii. Ilość odpadów powstających na tym etapie będzie nieznacząca. Można przyjąć, że oddziaływanie to będzie nieistotne w skali lokalnych ekosystemów.

Oddziaływanie związane z wytwarzaniem odpadów

Realizacja planowanego przedsięwzięcia będzie źródłem powstawania odpadów pochodzących z rozbiórek oraz typowych prac budowlanych.

Podczas prac rozbiórkowych powstawać będą odpady z grupy 17 – odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej. Rozbiórki dotyczyć będą jedynie niewielkich fragmentów istniejących sieci wodociągowych, kanalizacyjnych i drenarskich przebiegających na odcinku liniowym, kolidujących lub znajdujących się w znacznym zbliżeniu do projektowanego rurociągu ropy naftowej oraz części obiektów na terenie baz i stacji pomp, związane będą głównie z rozbiórką podestów technologicznych i elementów żelbetowych. Podczas prac rozbiórkowych wytwarzane będą odpady takie jak m.in. beton i gruz betonowy, masy bitumiczne, kable, oraz drewno, żelazo i stal.

Podczas budowy powstaną odpady zaliczane do następujących grup:

- 08 – odpady z obróbki powierzchniowej w tym farb, lakierów, emalii,
- 12 – odpady z obróbki metali i tworzyw sztucznych,
- 15 – odpady opakowaniowe,
- 16 – odpady nieujęte w innych grupach
- 17 – odpady z budowy i remontu obiektów budowlanych,
- 20 – odpady komunalne.

Prace budowlane będą prowadzone w taki sposób, aby ograniczyć do minimum ilość powstających odpadów budowlanych, materiały wykorzystywane w toku robót budowlanych będą wykorzystywane racjonalnie. Prace budowlane będą wykonywane ze starannością, tak, aby wyeliminować możliwość uszkodzenia budowlanych obiektów.

Wykonawca robót wyznaczy miejsca magazynowania odpadów na terenie budowy, a także zapewni pojemniki/zbiorniki/kontenery do ich selektywnego gromadzenia. Sposób magazynowania odpadów będzie zależał od ich ilości i stanu skupienia. Wykonawca będzie posiadał tytuł prawny do terenu, na którym będą magazynowane odpady. Odpady niebezpieczne będą gromadzone w oznakowanych, zamkniętych i szczelnych pojemnikach/kontenerach/zbiornikach. Wykonawca zapewni odpowiednie zabezpieczenie strefy magazynowej, aby ograniczyć wpływ czynników atmosferycznych oraz ograniczyć dostęp osób trzecich. Odpady będą magazynowane w wydzielonym miejscu z zapewnieniem dostępu

(dojazdu) firmom odbierającym odpady oraz z zapewnieniem systematycznego wywozu odpadów z terenu budowy do firm zajmujących się unieszkodliwianiem lub odzyskiem odpadów. Wykonawca oraz odbiorcy odpadów będą posiadać właściwe zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami.

Eksploatacja rurociągu będzie związana z okresowym powstawaniem odpadów w bazach magazynowych i stacjach pomp. W trakcie oczyszczania ropy naftowej przez filtry powstawać będzie szlam o cząstkach stałych powyżej 5mm. Ilość szlamu oraz cząstek stałych zależy od czystości przesyłanej ropy naftowej. Odpady będą odbierane przez uprawnioną firmę i przekazywane do unieszkodliwienia poza terenem inwestycji. Eksploatacja wymagać będzie również okresowego czyszczenia wkładów filtrów. Zanieczyszczenia będą gromadzone w zamkniętej kanalizacji przemysłowej, a następnie odpompowywane.

Okresowo, odpady powstawać będą również podczas niezbędnych napraw eksploatacyjnych i przeglądów konserwacyjnych. Zakłada się, że potrzeba napraw serwisowych nie nastąpi wcześniej niż po kilkunastu latach eksploatacji. Odpady wywożone będą przez uprawnione firmy do unieszkodliwienia, w przygotowanych do tego instalacjach.

Odpady niebezpieczne będą gromadzone w oznakowanych, zamkniętych i szczelnych pojemnikach/kontenerach/zbiornikach, na terenie utwardzonym (sposób gromadzenia będzie zależał od ilości odpadów i stanu skupienia). Odpady będą zbierane selektywnie, bez możliwości mieszania się różnych kodów odpadów niebezpiecznych. Odpady odbierane będą przez uprawnione firmy i przekazywane do unieszkodliwienia poza terenem inwestycji. Okresowo, odpady niebezpieczne powstawać będą również podczas niezbędnych napraw eksploatacyjnych i przeglądów konserwacyjnych. Odpady wytwarzane będą przez pracowników PERN realizujących ww. prace lub uprawnione firmy. Odpady wywożone będą przez uprawnione firmy do unieszkodliwienia albo odzysku, w przygotowanych do tego instalacjach.

Oddziaływanie na klimat i stan czystości atmosfery

Realizacja planowanego przedsięwzięcia będzie wiązać się z:

- okresowym wzrostem emisji gazów cieplarnianych w fazie realizacji przedsięwzięcia (ruch pojazdów i maszyn na budowie, wytwarzanie odpadów, lokalne wylesienia);
- okresowym zwiększeniem zapotrzebowania na energię dla potrzeb budowy, prowadzącego do pośredniego wzrostu emisji gazów cieplarnianych;
- emisji gazów cieplarnianych związanych pośrednio z energochłonnością przedsięwzięcia np. w związku z wykorzystaniem energii do produkcji materiałów, transportem itp.

Na etapie realizacji przedsięwzięcia występować będzie niezorganizowana emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, związana z typowymi pracami ziemnymi, budowlano-montażowymi i transportem. Ruch pojazdów, realizacja wykopów oraz składowanie ziemi może spowodować okresową emisję pyłów do atmosfery o zasięgu ograniczonym głównie do terenu budowy. Jak skazano w raporcie o oś, przeprowadzone obliczenia emisji do atmosfery, pozwalają stwierdzić, że przy założonych parametrach pracy urządzeń, poziomy dopuszczalnych stężeń substancji w powietrzu zostaną dotrzymane. Najwyższe stężenia zanieczyszczeń względem stężeń dopuszczalnych dotyczyć będą dwutlenku azotu. Emisja pozostałych substancji będzie miała charakter śladowy.

Na etapie eksploatacji realizacja inwestycji polegająca na budowie II nitki Rurociągu Pomorskiego przyczyni się do dywersyfikacji źródeł dostaw ropy naftowej. Planowany rurociąg jest urządzeniem hermetycznym, nie powodującym emisji do atmosfery. Potencjalne emisje pojawią się sporadycznie i będą związane z czyszczeniem i konserwacją filtrów i czyszczaków. Procesy te wiążą się z koniecznością rozhermetyzowania układu i są standardowymi czynnościami związanymi z eksploatacją rurociągu. Mając zatem na uwadze powyższe, a także rodzaj i skalę przedsięwzięcia nie przewiduje się, aby przedsięwzięcie doprowadziło do

pogłębienia zmian klimatu. Dotyczy to również mitygacji (łagodzenia przez przedsięwzięcie zmian klimatu) jak i wpływu klimatu i jego zmian na planowaną inwestycję.

Oddziaływanie na środowisko przyrodnicze

Planowane przedsięwzięcie przebiegać będzie przez następujące formy ochrony przyrody:

- a) na obszarze województwa pomorskiego:
 - obszar Natura 2000 Dolna Wisła PLH220033,
 - obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003,
 - Morawski Obszar Chronionego Krajobrazu,
 - Ryjewski Obszar Chronionego Krajobrazu,
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kwidzyńskiej,
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich,
 - użytek ekologiczny „Parowa” (wariant podstawowy).
- b) na obszarze województwa kujawsko – pomorskiego:
 - Rezerwat przyrody „Rzeka Drwęca”,
 - Obszar Natura 2000 Dolina Drwęcy PLH280001,
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi,
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy,
 - użytek ekologiczny Lisnowo VI,
 - 5 pomników przyrody;
- c) na obszarze województwa mazowieckiego:
 - Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Przyczółek Skrzy Prowej,
 - 4 użytki ekologiczne (nr 709, 748, 749, 750),
 - pomnik przyrody.

Trasa planowanego przedsięwzięcia przebiega na przeważającej długości przez tereny nizinne, miejscami pagórkowate - z niewysokimi wzgórzami kemowymi i morenowymi, pozbawionymi większych deniwelacji terenu, jarów, rozpadlin czy wąwozów. Większe obniżenia dolinne występują w rejonie Wisły (krawędź pradolina Wisły) oraz nad rzekami: Skrwą, Osą i Drwęcą. Rzeźbę terenu wzbogacają liczne mniejsze cieki, kanały, rowy i oczka wodne. Trasa rurociągu od Bazy w Miszewku Strzałkowskim do Gdańska przecina nieliczne obszary chronione i omija większe kompleksy leśne lub też przebiega w niewielkiej odległości od ich granicy.

Na potrzeby sporządzenia raportu oś, analizującego wpływ przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko, opracowana została inwentaryzacja przyrodnicza na odcinku od Bazy w Miszewku Strzałkowskim do Bazy Gdańsk, w okresie od marca 2018 do lutego 2019 r., a następnie od marca 2019 do lutego 2020 (dla 3 odcinków – odcinek od trasy I nitki RP). Zasadniczą część prac stanowiły badania terenowe w pasie 50 m z każdej ze stron planowanego przebiegu rurociągu (badania zasadnicze) oraz w buforze do 250 metrów po jego obu stronach.

Badany teren podzielono na cztery funkcjonalne odcinki planowanego przedsięwzięcia:

- Odcinek 1: Baza Miszewko Strzałkowskie – Stacja Pomp SC-2 Rypin, długość odcinka 61,4 km, powierzchnia badań wynosiła 3081,66 ha;
- Odcinek 2: Stacja Pomp SC-2 Rypin – Stacja Pomp SP-2 Łasin, długość odcinka 61 km, powierzchnia terenu badań wynosiła 2797,52 ha;
- Odcinek 3: Stacja Pomp SP-2 Łasin – Stacja Pomp SP1 Pelplin, długość odcinka 57,7 km, powierzchnia terenu badań wynosiła 3060,03 ha;
- Odcinek 4: Stacja Pomp SP-1 Pelplin – Baza Gdańsk, długość odcinka 55,9 km, powierzchnia terenu badań wynosiła 2900,57 ha.

Rośliny i siedliska przyrodnicze, mchy i porosty

Na inwentaryzowanych odcinkach planowanego rurociągu stwierdzono występowanie następujących objętych ochroną prawną, gatunków roślin (gatunki roślin objęte ochroną prawną w Polsce zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 09 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409):

- gatunki roślin naczyniowych objęte ochroną ścisłą:
 - kruszczyk błotny (*Epipactis palustris*), gatunek storczyka (*Orchidaceae*) charakterystyczny dla torfowisk niskich, mokrych łąk trzęślicowych oraz lasów łąkowych; na badanym terenie notowany na odcinkach 1, 2 gdzie występował nielicznie w formie pojedynczych osobników;
- gatunki roślin naczyniowych objęte ochroną częściową:
 - arcydzięgiel litwor (*Angelica archangelica* subsp. *litoralis*), to podgatunek z rodziny selerowatych (*Apiaceae*) rosnący w wilgotnych zbiorowiskach ziołorośli nad ciekami i w dolinach rzek; na badanym terenie notowany jedynie na odcinku drugim w dolinie Drwęcy, gdzie występował nielicznie w formie pojedynczych osobników;
 - cis pospolity (*Taxus baccata*) to gatunek dwupiennego drzewa z rodziny *Taxaceae*; rośnie w różnych zbiorowiskach lasów liściastych; na badanym terenie występuje jedynie w odcinku 2 w jednym oddziale leśnym;
 - gnieźnik leśny (*Neottia nidus-avis*), to gatunek bezzieleniowego storczyka (*Orchidaceae*) charakterystyczny dla mezo i eutroficznych lasów liściastych; na badanym terenie występuje jedynie w odcinku 4, gdzie był reprezentowany przez kilka osobników;
 - kocanki piaskowe (*Helichrysum arenarium*), to gatunek światłolubny z rodziny Astrowatych (*Asteraceae*) występujący niemal powszechnie w różnych zbiorowiskach muraw piaskowych i kserotermicznych, na nadmorskich wydmach, w ciepłolubnych zaroślach, w świetlistej dąbrowie oraz w acydofilnych borach sosnowych; na badanym terenie jest gatunkiem pospolicie występującym na wszystkich odcinkach, licznie a nawet masowo na niektórych powierzchniach; planowana inwestycja nie spowoduje zmniejszenia lokalnych zasobów i liczebności populacji omawianego gatunku;
 - kruszczyk szerokolistny (*Epipactis helleborine*), to gatunek storczyka (*Orchidaceae*) występujący dość często na terytorium Polski; jest gatunkiem charakterystycznym dla lasów liściastych, zadrzewień i zakrzaczeń; na badanym terenie notowany na każdym odcinku, ale na pojedynczych stanowiskach, gdzie występował nielicznie w formie pojedynczych osobników;
 - kukułka krwista (*Dactylorhiza incarnata*), to gatunek storczyka (*Orchidaceae*) charakterystyczny dla wilgotnych łąk trzęślicowych i bagiennych, zbiorowisk szuwarowych, widnych lasów olsowych brzegów rzek; na badanym terenie notowany jedynie na odcinku drugim w dolinie Drwęcy, gdzie występował nielicznie w formie pojedynczych osobników;
 - kukułka plamista (*Dactylorhiza maculata*), to gatunek storczyka (*Orchidaceae*) charakterystyczny dla wilgotnych łąk trzęślicowych i bagiennych, zbiorowisk szuwarowych, widnych lasów łąkowych i olsowych brzegów rzek; na badanym terenie notowany jedynie na odcinku drugim w dolinie Drwęcy, gdzie występował nielicznie w formie pojedynczych osobników;
 - rokitnik zwyczajny (*Hippophaë rhamnoides*), to gatunek dwupiennego krzewu występującego naturalnie jedynie na w nadmorskich zaroślach, na pograniczu wydm i boru nadmorskiego; na badanym terenie występuje jedynie w odcinku 4, gdzie był reprezentowany przez kilka osobników, najprawdopodobniej antropogenicznego pochodzenia;
 - wawrzynek wilczczyko (*Daphne mezereum*). Krzew występujący dość powszechnie na zacienionych, wilgotnych siedliskach leśnych i zaroślowych; na badanym terenie jest gatunkiem często występującym na wszystkich odcinkach; planowana inwestycja nie

spowoduje zmniejszenia lokalnych zasobów i liczebności populacji omawianego gatunku;

- gatunki mszaków objętych ochroną częściową:

powodem objęcia wymienionych gatunków ochroną jest zanik siedlisk na których bytują: głównie torfowisk (gatunki *Sphagnum*) i siedlisk wilgotnych (*Calliergonella cuspidata*) oraz borów świeżych i wilgotnych:

- bielistka siwa (*Leucobryum glaucum*);
- brodawkowiec czysty (*Pseudoscleropodium purum*);
- gajnik lśniący (*Hylocomium splendens*);
- mokradłoszka zaostrzona (*Calliergonella cuspidata*);
- płonnik pospolity (*Polytrichum commune*);
- rokiennik pospolity (*Pleurozium schreberi*);
- torfowiec magellański (*Sphagnum magellanicum*);
- torfowiec miękki (*Sphagnum molle*);
- torfowiec nastroszony (*Sphagnum squarrosum*);
- widłoząb kędzierzawy (*Dicranum polysetum*);
- widłoząb miotłowy (*Dicranum scoparium*);
- żurawiec falisty (*Atrichum undulatum*).

Wszystkie ww. gatunki mchów należą do często występujących i pospolitych gatunków krajowej bryoflory. Objęcie ich ochroną ścisłą wynika z zanikania powierzchni siedlisk na których rosną. Planowana inwestycja nie spowoduje zmniejszenia ich bioróżnorodności, lokalnych zasobów czy liczebności populacji.

Na inwentaryzowanych odcinkach trasy planowanego rurociągu stwierdzono występowanie następujących, objętych ochroną prawną, gatunków porostów:

- odnożyca jesionowa (*Ramalina fraxinea*), znajduje się na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski; ma status EN – gatunek wymierający, głównie z uwagi na zanikanie odpowiednich siedlisk i zanieczyszczenie powietrza;
- odnożyca kępkowa (*Ramalina fastigiata*), znajduje się na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski; ma status EN – gatunek wymierający, głównie z uwagi na zanikanie odpowiednich siedlisk i zanieczyszczenie powietrza;
- pawężnica pergaminowa (*Peltigera membranacea*), znajduje się na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski; ma status DD – gatunek o nieznanym zagrożeniu, wymagający dalszych badań; powodem zanikania jest zmniejszanie się liczby odpowiednich siedlisk;
- szarzynka skórzasta (*Parmelina tiliacea*), jest to dość częsty gatunek, jednakże ustępuje z powodu ograniczenia odpowiednich siedlisk; znajduje się na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski; ma status VU – gatunek w sytuacji wysokiego ryzyka wymarcia w stanie dzikim;

oraz 8 gatunków objętych ochroną częściową:

- brązowniczkę zielonawą (*Tuckermanopsis chlorophylla*);
- odnożyca mączysta (*Ramalina farinacea*), znajduje się na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski; ma status VU – gatunek w sytuacji wysokiego ryzyka wymarcia w stanie dzikim;
- pawężnicę psia (*Peltigera canina*), znajduje się na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski; ma status VU – gatunek w sytuacji wysokiego ryzyka wymarcia w stanie dzikim; powodem zanikania jest zmniejszanie się liczby odpowiednich siedlisk;
- przylepnik złotawy (*Melanelixia subaurifera*);
- pustułka rurkowata (*Hypogymnia tubulosa*), znajduje się na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski; ma status NT – bliskie zagrożenie wyginięciem;

- złotlinka jaskrawa (*Vulpicida pinastri*) znajduje się na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski; ma status NT – gatunek o nieokreślonym zagrożeniu;
- żółtlica chropowata (*Flavoparmelia caperata*) znajduje się na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski; ma status EN – gatunek wymierający;
- wabnica kielichowata (*Pleurosticta acetabulum*) znajduje się na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski; ma status EN – gatunek wymierający.

W związku z obecnością chronionych gatunków porostów na drzewach, nie przewidzianych do wycinki, znajdujących się w pobliżu realizowanej inwestycji, treścią nn. decyzji zobowiązano Inwestora do zabezpieczenia tych drzew w sposób chroniący zarówno drzewa, jak i znajdujące się na nich plechy porostów. Ponadto, określono proponowane sposoby zabezpieczenia pozostałych drzew narażonych na uszkodzenie w trakcie prowadzonych prac, przy czym możliwe jest, w zależności od lokalnych uwarunkowań, stosowanie innych metod zabezpieczania drzew pod warunkiem ich skuteczności. Dodatkowo wyróżniono potrzebę zabezpieczenia drzew z gatunku cis pospolity w km 92,6, w przypadku stwierdzenia możliwości uszkodzenia drzew w obrębie stanowiska tego gatunku.

Główne oddziaływania na florę i jej siedliska w fazie budowy będą związane z:

- usunięciem roślinności z pasa budowlano – montażowego,
- odhumusowaniem terenu i ułożeniem tymczasowej drogi technologicznej,
- wykonaniem wykopów otwartych (zniszczenie roślinności i zaburzenie siedlisk),
- ruchem ciężkiego sprzętu budowlanego i montażowego (zniszczenie roślinności i zaburzenie siedlisk),
- odwadnianiem wykopów oraz przygotowaniem komór wejścia i wyjścia przy technologii bezwykopowego przejścia przez przeszkody terenowe (zaburzenie stosunków wodnych i w konsekwencji lokalna zmiana parametrów siedliskowych i wkroczenie odmiennych gatunków),
- przerwaniem ciągów drenarskich (podtopienia i w konsekwencji lokalna zmiana parametrów siedliskowych i wkroczenie odmiennych gatunków),
- zajęciem terenu pod rozbudowę obiektów punktowych i budowę dwóch nowych stacji zasuw (zniszczenie roślinności i zaburzenie siedlisk).

Powyższe oddziaływania są w większości przypadków krótkotrwałe, lokalne i odwracalne. Jedynie w przypadku wycinki drzew, dla potrzeb utworzenia pasa budowlano – montażowego oraz późniejszego zachowania strefy bezpieczeństwa nad rurociągiem, nie ma możliwości odtworzenia nasadzeń po zakończeniu budowy (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dn. 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie).

Wszystkie zinwentaryzowane w granicach przedsięwzięcia chronione gatunki roślin naczyniowych, mchów, porostów i siedlisk występują dość powszechnie w skali kraju. Nie stwierdzono gatunków rzadkich lub zagrożonych wyginięciem, dla których konieczne byłoby wprowadzenie korekty trasy rurociągu w celu ich zachowania. Realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia wymagać będzie uzyskania zgody (derogacji) na ich zniszczenie w granicach pasa budowlano-montażowego.

W przypadku dwóch gatunków roślin częściowo chronionych: krzewu - wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum* oraz storczyka - kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine* treścią nn. decyzji zobowiązano Inwestora do przeniesienia okazów ww. gatunków poza teren objęty pracami budowlano – montażowymi, do siedlisk zgodnych z wymogami biologicznymi tychże gatunków oraz pod nadzorem przyrodnika.

Oddziaływania na florę i jej siedliska, a także gatunki grzybów i porostów w fazie funkcjonowania dotyczą przede wszystkim braku możliwości ponownego zalesienia/zadrzewienia terenów po zakończeniu budowy. Trwałe odlesienie dotyczy strefy

bezpieczeństwa o szerokości 20 m (po 10 m od osi rurociągu). Dotyczy to również odcinków przekraczanych bezwykopowo. Nad nimi również konieczne jest usunięcie drzew i utrzymywanie tego stanu do czasu wyłączenia z eksploatacji rurociągu. Oddziaływanie na szatę roślinną i siedliska przyrodnicze w fazie eksploatacji będzie znacznie mniejsze niż w fazie budowy. Po zakończeniu etapu budowy teren rolny zostanie zrekultywowany, a jego stan poprzedni zostanie przywrócony do użytkowania zgodnie z dotychczasowym przeznaczeniem. Możliwe do wystąpienia oddziaływanie będzie małe, chwilowe i odwracalne o zasięgu lokalnym. Poza ww. oddziaływaniem faza eksploatacji rurociągu nie powoduje żadnych negatywnych oddziaływań na florę i jej siedliska.

Lasy i drzewa

Jak wskazano w przedłożonym raporcie o oś realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia wiązać się będzie z koniecznością wycinki drzew i krzewów pod pas budowlano - montażowy na czas budowy, o szerokości do 22 m, który na terenach leśnych zostanie zawężony do 18 m w celu minimalizacji skali wycinek. Zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne, służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1853 ze zm.), wzdłuż przedmiotowego rurociągu wyznaczono strefę bezpieczeństwa o szerokości 20 m, wewnątrz której niedopuszczalne jest wznoszenie budowli, urządzenie stałych składów i magazynów oraz zalesianie. Zarówno na terenach leśnych, jak i nieleśnych skala niezbędnych wycinek drzew oraz krzewów została ograniczona do minimum, także poprzez poprowadzenie projektowanej nitki ropociągu, w strefie bezpieczeństwa istniejącego ropociągu, która pozbawiona jest drzew i krzewów. Konieczna wycinka wynika zatem przede wszystkim z powiększenia istniejącej strefy bezpieczeństwa o strefę zaprojektowaną dla nowego rurociągu. Strefy bezpieczeństwa obu rurociągów będą częściowo nachodzić na siebie, przez co dla potrzeb inwestycji zostanie zajęty znacznie mniejszy teren niż w przypadku realizacji nowego rurociągu w oddaleniu od ropociągu istniejącego.

Większość ze 199 wydzieleń leśnych na trasie rurociągu to typowe lasy gospodarcze. W granicach przedsięwzięcia znajdzie łącznie około 101 ha cennych przyrodniczo lasów na trasie II nitki RP ok. 46 ha w woj. mazowieckim, ok. 25 ha w woj. kujawsko-pomorskim, ok. 30 ha w woj. pomorskim, jednak zakres faktycznej niezbędnej wycinki będzie znacznie mniejszy. Szacuje się na podstawie wstępnie wytyczonego pasa budowlano – montażowego że będzie to ok. 28 ha, w tym ok. 11 ha w woj. mazowieckim, ok. 7 ha w woj. kujawsko-pomorskim, ok. 10 ha w woj. pomorskim.

W większości przypadków przekraczania cennych siedlisk leśnych, pas budowlano-montażowy pokrywa się częściowo z istniejącym odlesieniem pod I nitkę RP, a rurociąg poprowadzono skrajem wydzielenia, co nie będzie powodowało jego fragmentacji.

Najcenniejsze siedliska leśne znajdują się w następującym kilometrażu planowanego rurociągu:

- ok. km 39 – 42 (rejon Skrwy);
- ok. km 44 – 51 (rejon wsi Sułocin-Towarzystwo);
- ok. km 63 – 64,5 (rejon Stacji Pomp Rypin);
- ok. km 92 – 93,5 (rejon wsi Bartniki);
- ok. km 101,8 – 102,2;
- ok. km 131 – 133;
- ok. km 141 – 145;
- ok. km 162 – 164 (rejon wsi Podzamcze).

Rozbudowa baz i stacji pomp będzie również wymagała usunięcia niektórych zinwentaryzowanych drzew i krzewów. W granicach przedsięwzięcia, w obrębie baz i stacji pomp zinwentaryzowano łącznie 1 108 drzew: Baza Miszewko Strzałkowskie – 213 drzew, Stacja Pomp Rypin – 44 drzewa, Stacja Pomp Łasin – 302 drzewa, Stacja Pomp Pelplin – 77 drzewa,

Baza Gdańsk – 472 drzewa. Na zinwentaryzowanych drzewach nie stwierdzono gatunków chronionych. Na obecnym etapie wstępnych prac wstępnych szacuje się następujący zakres wycinki drzew i krzewów w związku z rozbudową baz i stacji pomp:

- Baza Miszewko Strzałkowskie – 28 drzew i 40 m² krzewów;
- Stacja Pomp Rypin – 6 drzew;
- Stacja Pomp Łasin – 8 drzew i 9 m² krzewów;
- Stacja Pomp Pelplin – 4 drzewa;
- Baza Gdańsk – 15 drzew.

W związku z planowaną wycinką drzew i krzewów, które należy traktować jako potencjalne miejsca rozrodu gatunków chronionych, w tym ptaków i nietoperzy, zgodnie z uzupełnieniem przedłożonego raportu ooś, w projekcie przedmiotowego przedsięwzięcia zaplanowano rozmieszczenie w rejonie inwestycji znacznej ilości zastępczych siedlisk dla ptaków i nietoperzy, które zostaną rozmieszczone w terenie pod nadzorem ornitologa. Biorąc pod uwagę brak możliwości, ze względów bezpieczeństwa i uwarunkowań prawnych, odtworzenia usuwanych zadrzewień w obrębie pasa bezpieczeństwa, montaż ww. siedlisk zastępczych należy uznać za działanie właściwe, kompensujące redukcję potencjalnych zasobów siedliskowych (miejsc rozrodu i schronień ptaków, czy nietoperzy) oraz wpisujące się w korzystne dla środowiska dobre praktyki ekologiczne. W związku z powyższym, treścią nn. decyzji nałożono na Inwestora obowiązek wykonania kompensacji przyrodniczej poprzez montaż budek lęgowych dla ptaków i schronów dla nietoperzy. Jednocześnie tut. organ zaznaczył, iż należy dążyć do optymalizacji rozmieszczenia ww. skrzynek lęgowych i schronów dla nietoperzy unikając nadmiernego ich przegęszczenia w terenie a w przypadku zagrożenia nadmiernym zagęszczeniem, właściwym będzie zmniejszenie ilości rozmieszczanych skrzynek lęgowych i schronów w uzgodnieniu ze specjalistą przyrodnikiem.

Zgodnie z raportem ooś nie stwierdzono w obrębie usuwanych drzew i krzewów obecności siedlisk chronionych gatunków zwierząt. Kierując się jednak zasadą przeczności tut. organ treścią nn. decyzji zobowiązał Inwestora do wycinki drzew i krzewów poza okresem rozrodu zwierząt, w tym poza okresem lęgowym ptaków. Ponadto tut. organ stwierdził, że również usuwanie pozostałej szaty roślinnej powinno mieć miejsce poza okresem lęgowym, z uwagi na możliwość gniazdowania ptaków, także na gruncie. W przypadku konieczności realizacji usuwania szaty roślinnej w okresie rozrodu zwierząt, w tym w okresie lęgowym ptaków, prace te należy prowadzić po potwierdzeniu przez nadzór przyrodniczy braku rozrodu chronionych gatunków zwierząt, w tym lęgów ptaków na terenie, z którego usuwana będzie szata roślinna.

Bezkřęgowce

Badany obszar objęty inwentaryzacją charakteryzuje się zróżnicowanymi siedliskami, dogodnymi dla wielu grup bezkręgowców. Mimo to stwierdzone gatunki należą w większości do pospolitych w skali kraju. Pod względem ekologicznym są to w większości gatunki ubikwistyczne (gatunki o szerokich granicach tolerancji w stosunku do czynników środowiskowych, występujące w różnych środowiskach, spotykane w różnych siedliskach). W faunie zwierząt bezkręgowych lasów najliczniejsze są muchówki, chrząszcze, błonkówki i pluskwiaki równoskrzydłe. Miejscami wysokie liczebności osiągały także mszyce (*Aphidoidea*), piewiki (*Auchenorrhyncha*) oraz pospolite gatunki chrząszczy z rodziny stonkowanych (*Chrysomelidae*) i ryjkowcowatych (*Curculionidae*). W badaniach szczególną uwagę zwracano na aleje przydrożne, gdzie analizowano również występowanie chrząszczy saproksylofagicznych. Szczególnie poszukiwano śladów występowania chronionych gatunków związanych z dziuplastymi drzewami: pachnicy dębowej *Osmoderma eremita* i ciółka matowego *Dorcus parallelipedus*. Zasięgi obu wyżej wymienionych chronionych chrząszczy obejmują całą Polskę. Występują w starych drzewach z wypróchnieniami, znajdujących się w ekosystemach leśnych lub w ich otoczeniu. Pomimo wzmożonych badań nie stwierdzono występowania tych gatunków na badanym terenie.

Działania ograniczające i minimalizujące wpływ inwestycji na faunę zwierząt bezkręgowych będą tożsame z działaniami podjętymi w celu ochrony zbiorowisk roślinnych i parametrów elementów przyrody nieożywionej, przede wszystkim wód i gleby, tj. przede wszystkim ograniczeniu działań budowlanych do jak najmniejszego koniecznego obszaru i zachowania ścisłego reżimu budowlanego i dobrych praktyk. Należy także podkreślić, iż w przypadku zwierząt bezkręgowych, aktywnie przemieszczających się w siedliskach (w poszukiwaniu pokarmu, partnerów i miejsc do złożenia jaj), trudno mówić o miejscu ich występowania w postaci „punktu na mapie”. Areał występowania postaci dorosłych owadów objętych ochroną jest najczęściej szeroki, a ich występowanie w danym miejscu ma charakter czasowy.

W przypadku fazy eksploatacji oddziaływanie na faunę zwierząt bezkręgowych będzie się ograniczało jedynie do zmiany parametrów siedliskowych obszaru strefy bezpieczeństwa o szerokości 20 m (po 10 m od osi ropociągu). W strefie tej konieczne jest usunięcie drzew i odlesienie terenu oraz utrzymywanie tego stanu do czasu wyłączenia z eksploatacji rurociągu. Pas tej szerokości nie będzie stanowił przeszkody do przemieszczania się, żerowania czy schronienia zwierząt bezkręgowych. W ocenie tego organu oddziaływanie inwestycji na bezkręgowce w fazie eksploatacji należy uznać za nieznaczające. Niemniej tutaj organ zaleca zastosowanie zasady oszczędnego korzystania z terenu i ograniczenie do minimum negatywnego oddziaływania na elementy środowiska przyrodniczego w całym okresie przygotowywania terenu pod przedmiotowe przedsięwzięcie, montażu ropociągu oraz jego późniejszej eksploatacji.

Ichtiofauna

Charakterystykę warunków siedliskowych oraz składu zespołów ichtiofauny dla rzek określonych typów abiotycznych oparto m.in. na danych literaturowych oraz udostępnionych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wyników Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) dla JCWP na trasie planowanego rurociągu. W przypadku braku danych dla przekraczanych JCWP wykorzystano wyniki monitoringu sąsiadujących JCWP tych samych rzek. Dane PMŚ zgromadzono w latach 2011-2019 w ramach elektropołów wykonanych zgodnie z normą CEN EN 14011 (2003) oraz z przyjętą w Polsce standardową metodyką monitoringu rzek (Prus P., Wiśniewolski W., Adamczyk M [red.] 2016).

Dla przedsięwzięcia przeprowadzono inwentaryzację (elektropoły) zgodnie z normą PN-EN 14011 dotyczącą wód płynących, zgodnie z metodyką przyjętą w PMŚ w Polsce. Łącznie odłowy przeprowadzono na 12 stanowiskach badawczych. Inwentaryzację wykonano w trzech największych rzekach o bardzo wysokiej ocenie waloryzacyjnej, przekraczanych w technologii bezwykopowej, na których przewidziano pobór i zrzut wód z prób ciśnieniowych (Skrwa, Drwęca, Wisła). Z tego względu przewidywane jest bezpośrednie oddziaływanie na ichtiofaunę wymienionych rzek, wymagające zastosowania środków minimalizujących, dostosowanych do składu gatunkowego zespołów ichtiofauny. Ponadto inwentaryzacją objęto dwie rzeki należące do typu abiotycznego: nr 19 (Osa i Liwa) o bardzo wysokiej ocenie waloryzacyjnej, przekraczanych metodą bezwykopową oraz wybrane większe ciek przekraczane wykopem otwartym, które zwaloryzowano w klasie 2 i 3 jakości przyrodniczej (7 cieków należących do JCWP typu: nr 17, 20 i 0). Zinwentaryzowano zatem wszystkie najcenniejsze przyrodniczo rzeki oraz większe potoki i kanały przekraczane metodą wykopu otwartego (co wiąże się z bezpośrednim oddziaływaniem na ichtiofaunę). W każdej z rzek określono skład gatunkowy zespołu ichtiofauny oraz wykonano ocenę stanu lub potencjału ekologicznego. Ponadto w rzekach zlokalizowanych w obszarach Natura 2000 (Drwęca i Wisła) wykonano szczegółowe oceny stanu populacji i siedliska gatunków będących przedmiotem ochrony obszarów.

We wszystkich rzekach leżących na trasie całej planowanej inwestycji oraz w jej bezpośrednim sąsiedztwie odnotowano łącznie występowanie 36 gatunków ryb i 1 minoga, w tym 10 objętych różnymi formami ochrony. Najliczniej reprezentowane były śliz i różanka, znaczący udział w liczbie ryb miały także koza, głowacz białopłetwy oraz kielb białopłetwy. Spośród gatunków chronionych śliz, głowacz białopłetwy, piekielnica, minóg strumieniowy oraz

brzana są związane z rzekami o dnie żwirowym i wartkim nurcie. Boleń jest gatunkiem charakterystycznym dla większych rzek nizinnych, natomiast piskorz, różanka i koza preferują rzeki o wolniejszym nurcie, piaszczystym lub mulistym dnie oraz porośnięte roślinnością zastoiska i starorzecza. Oznacza to, że każda ze wskazanych wyżej grup gatunków będzie w odmienny sposób reagowała na zakłócenia środowiska związane z realizacją planowanej inwestycji.

Planowana inwestycja wiąże się z przekroczeniem 46 rzek, potoków oraz kanałów. W przypadku 4 największych rzek: Skrwa, Drwęca, Wisła i Martwa Wisła zastosowana zostanie technologia przewiertu pod korytem rzeki metodą Direct Pipe lub mikrotunelowania. Metoda ta zapewnia brak bezpośredniej ingerencji w koryto rzeki, jednak w dolinie rzeki niezbędne są roboty ziemne o różnej skali (m.in. komory odbioru i nadania), a w dalszej odległości od cieku budowa rurociągu w otwartym wykopie. W odniesieniu do 19 mniejszych potoków i kanałów stosowana będzie technologia bezwykopowych przecisków podziemnych pod korytem, co znacząco ogranicza potencjalne oddziaływanie na ekosystemy wód płynących. Zastosowanie tej technologii podyktowane było wielkością i lokalizacją przekraczanych wód oraz ich wrażliwością pod kątem ichtiofauny.

Najbardziej inwazyjną formą prowadzenia prac jest zastosowanie wykopu otwartego, co wymaga przegrodzenia koryta oraz przerzucania wód przez pompowanie poniżej miejsca prac. Ten typ przekroczenia przewidziano dla 27 cieków o niewielkiej szerokości i z reguły niskich walorach przyrodniczych. Niemniej w przypadku stosowania tej technologii prac należy spodziewać się znaczących zagrożeń dla występującej w nich ichtiofauny. Pomimo niewielkich walorów przyrodniczych nie można wykluczyć występowania w tych środowiskach gatunków chronionych, w szczególności piskorza, różanki i kozy. Z tego względu treścią nn. decyzji tuż. organ nałożył szereg warunków, mających na celu minimalizację oddziaływania związanego z realizacją przedmiotowego przedsięwzięcia, podczas prac związanych z przekraczaniem rzek, koryt czy też potoków.

W związku z planowanym poborem i zrzutem znacznych ilości wód wykorzystywanych do prób ciśnieniowych ropociągu w przypadku rzek: Skrwa, Drwęca, Wisła oraz Martwa Wisła można spodziewać się negatywnych oddziaływań na występujące w nich zespoły ichtiofauny, z tego też względu treścią nn. decyzji tuż. organ określił warunki niezbędne do spełnienia, które zminimalizują oddziaływanie związane z poborem i zrzutem wód, na potrzeby realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia.

Płazy

Na trasie przebiegu planowanego rurociągu oraz w strefie buforowej, stwierdzono występowanie 8 gatunków/taksonów płazów, były to: grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus*, kumak nizinny *Bombina bombina*, ropucha szara *Bufo bufo*, rzekotka drzewna *Hyla arborea*, traszka zwyczajna *Lissotriton vulgaris*, żaba moczarowa *Rana arvalis*, żaba trawna *Rana temporaria* oraz grupa żab zielonych *Pelophylax esculentus complex*. Z notowanych gatunków płazów, 4 objęte są ścisłą ochroną gatunkową: grzebiuszka ziemna, kumak nizinny, rzekotka drzewna, żaba moczarowa; ponadto kumak nizinny ujęty został w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej UE. Pozostałe gatunki/taksony objęte są ochroną częściową, należą do nich: ropucha szara, traszka zwyczajna, żaba trawna oraz żaby z grupy zielonych. Głównym typem siedlisk, w których miał miejsce rozród płazów były stawy i inne zbiorniki wodne.

Na odcinku Baza Miszewko – Strzałkowskie – Stacja Pomp S.C.-2 Rypin do najcenniejszych siedlisk rozrodczych należały: stawy oraz oczka wodne znajdujące się pomiędzy 1,2 a 38,3 km przebiegu rurociągu, rzeka Skrwa pomiędzy 39,2 a 40,9 km oraz stawy i oczka wodne pomiędzy 46,2 a 52,6 km przebiegu rurociągu. Na badanym terenie i w jego otoczeniu nie utworzono obszarów Natura 2000 ani innych obszarów chronionych, w których przedmiotem ochrony byłyby płazy.

Na odcinku Stacja Pomp SC-2 Rypin – Stacja Pomp SP-2 Łasin do najcenniejszych siedlisk rozrodczych należały: rzeka Rypienica wraz ze starorzeczami i terenami podmokłymi

znajdująca się pomiędzy 63,0 a 63,7 km, stawy oraz zbiorniki wodne pomiędzy 64,5 a 78,7 km, rzeka Drwęca wraz ze starorzeczami i obszarami podmokłymi i zalewanymi okresowo pomiędzy 88,2 km a 88,8, stawy i zbiorniki wodne pomiędzy 97,9 a 115,5 km, rzeka Osa wraz ze starorzeczami i obszarami podmokłymi pomiędzy 116,8 a 117,1 km, zbiornik wodny pomiędzy 118,8 a 119,0 km przebiegu rurociągu. Na badanym terenie w jednym miejscu inwestycja przekracza obszar Natura 2000 Dolina Drwęcy PLH280001, w którym przedmiotem ochrony jest m. in. kumak nizinny *Bombina bombina*. Na powierzchni badawczej w obrębie obszaru Natura 2000 gatunku tego jednak nie stwierdzono.

Na odcinku Stacja Pomp SP-2 Łasin – Stacja Pomp SP-1 Pelplin oraz Stacja Pomp SP-1 Pelplin – Baza Gdańsk do najcenniejszych siedlisk rozrodczych należały Jezioro Rybne pomiędzy 143,6 a 144,6 km, dolina rzeki Wisły wraz z rzeką, starorzeczami i terenami podmokłymi pomiędzy 173,0 a 174,3 km przebiegu rurociągu oraz stawy w pobliżu miejscowości Rokitki pomiędzy 203,8 km a 204,1 km przebiegu rurociągu. Na badanym terenie w jednym miejscu inwestycja przekracza obszar Natura 2000 Dolna Wisła PLH220033, w którym przedmiotem ochrony jest m. in. kumak nizinny *Bombina bombina*. W miejscu przeprowadzenia inwestycji gatunku tego jednak nie stwierdzono.

Planowana inwestycja ma charakter liniowy, a jej oddziaływanie na siedliska kluczowe dla płazów będzie szersze niż pas budowlano – montażowy, jednak powinno się mieścić w granicach przedsięwzięcia. Wpływ fazy budowy inwestycji na podstawowe siedliska kluczowe dla płazów może być wielopłaszczyznowy poprzez:

- ingerencje w miejsca rozrodu płazów z ewentualnym zniszczeniem siedlisk rozrodczych, zwiększeniem śmiertelności larw, płoszeniem, zmniejszenie bazy pokarmowej;
- odwodnienia wykopów, co może w niesprzyjających warunkach prowadzić do przesuszenia siedliska rozrodczego;
- zaburzenie tras migracji i dyspersji - dotyczy wszystkich tras przemieszczeń w okresie migracji oraz dyspersji;
- kolizję z pojazdami mogącymi powodować miejscami dużą śmiertelność zwierząt;
- wpływ na jakość siedlisk istotnych w okresie pozarozrodczym, w tym na jakość kryjówek oraz dostępność bazy pokarmowej - dotyczy terenów wykorzystywanych przez płazy jako miejsca żerowania i miejsca schronień w okresie pozarozrodczym;
- wpływ na miejsca zimowania - dotyczy terenów wykorzystywanych przez płazy jako miejsca zimowania, w tym (dla części gatunków) na zbiorniki wodne oraz siedliska lądowe.

Z punktu widzenia herpetologicznego najlepszym okresem na prace budowlane byłby okres od września do lutego. W przypadku fazy eksploatacji oddziaływanie na płazy i kluczowe dla płazów siedliska przyrodnicze będzie niezauważalne. Po zakończeniu etapu budowy teren rolny zostanie zrehabilitowany, a jego stan poprzedni zostanie przywrócony do użytkowania zgodnie z dotychczasowym przeznaczeniem. Oddziaływanie oceniono przede wszystkim jako małe, chwilowe i odwracalne o zasięgu lokalnym.

Realizacja inwestycji poza odcinkami najbardziej wrażliwymi nie stwarza istotnych zagrożeń dla płazów i kluczowych dla płazów siedlisk przyrodniczych. Zaleca się jednak zastosowanie zasady oszczędnego korzystania z terenu i ograniczenie do minimum negatywnego oddziaływania na elementy środowiska przyrodniczego w całym okresie przygotowywania terenu pod inwestycje, montażu oraz eksploatacji. Treścią nn. decyzji nałożono na Inwestora warunki konieczne do spełnienia, celem minimalizacji wpływu przedmiotowego przedsięwzięcia na płazy, w tym m.in. zobowiązano Inwestora do zastosowania tymczasowych płotków odgradzających teren budowy przed płazami, co będzie minimalizowało lub eliminowało zagrożenia związane z przypadkowym uśmiercaniem. W miejscu gdzie wykop będzie blisko sąsiedował z oczkiem wodnym rekomenduje się zastosowanie przegród (np. ściankę szczelną, które ograniczą zagrożenie zniszczenia (przesuszenia) siedliska.

Ponadto, treścią nn. decyzji, w celu minimalizacji oddziaływania na środowisko wodne określono szczegółowo warunki realizacji inwestycji podczas przekraczania cieków i rowów metodą wykopów otwartych. Działania te obejmują w szczególności, odłowienie zwierząt z odcinka poboru wody, zabezpieczenie odcinka poboru wody przed dostępem zwierząt, kontrolowanie wykonanych zabezpieczeń, przywracanie koryta do stanu wyjściowego po wykonaniu prac. Prace w obrębie cieków należy objąć nadzorem przyrodniczym.

W celu ochrony małych zwierząt, których potencjalne i rzeczywiste siedliska występują w obszarze inwestycji przed uwięzieniem w obrębie projektowanych wykopów, treścią nn. decyzji nałożono na Inwestora warunek wykonania wzdłuż trasy rurociągu systemu wyjść, umożliwiających małym zwierzętom w tym np. płazom, i gadom samodzielne opuszczenie terenu budowy. Ponadto wskazano konieczność kontrolowania terenu budowy, w tym wykopów, przed podjęciem prac w jego obrębie pod kątem obecności zwierząt. Uwięzione osobniki należy odławiać i przenosić poza obszar prac do siedliska zapewniającego możliwość dalszej wędrówki. Dodatkowo w celu zabezpieczenia terenu inwestycji, przed dostępem płazów, dla których prowadzone prace mogłyby stanowić realne zagrożenie, wskazano miejsca, w pobliżu stwierdzonych siedlisk tych zwierząt, które należy oddzielić od terenu inwestycji odpowiednim płotem herpetologicznym. Wskazano także na konieczność minimalizacji ryzyka obniżania poziomu zwierciadła wody zbiorników wodnych w sąsiedztwie wykopu poprzez odpowiednie prowadzenie prac np. w przypadku małych zbiorników wodnych zabezpieczone zostaną odpowiednią ścianką szczelną.

Gady

Na trasie II nitki RP w obu wariantach nie stwierdzono występowania rzadkich gatunków gadów, ani cennych siedlisk, które zostały by naruszone w fazie prowadzenia robót. Otwarty wykop będzie okresowo stanowił pułapkę dla gadów, jednak zaproponowane wygradzenia tymczasowe dla płazów, będą również ograniczały wkraczanie płazów na plac budowy. Pojedyncze osobniki mogą zostać uszkodzone lub uśmiercone przez pojazdy budowy, jednak będzie to oddziaływanie nieznaczące ze względu na niewielki zasięg przestrzenny oddziaływań, skoncentrowanych w miejscu gdzie znajdować się będzie czołówka budowy. W fazie funkcjonowania przedsięwzięcie nie będzie oddziaływać na gady.

Ssaki

W trakcie rocznych badań na trasie planowanego przedsięwzięcia stwierdzono szereg gatunków ssaków w tym gatunki objęte ochroną częściową. Do gatunków tych należały: kret *Talpa europaea*, ryjówka aksamitna *Sorex araneus*, bóbr europejski, wiewiórka pospolita *Sciurus vulgaris*, jeż wschodni *Erinaceus roumanicus*, badylarka *Micromys minutus*, karczownik ziemnowodny *Arvicola amphibius*, łasica *Mustela nivalis*, rzęsorek rzeczek *Neomys fodiens*, wydra europejska *Lutra lutra*, gronostaj *Mustela erminea* oraz ryjówka malutka *Sorex minutus*.

W obrębie woj. mazowieckiego najcenniejszym fragmentem dla ssaków był odcinek znajdujący się pomiędzy 39 a 41 km rurociągu. Przez odcinek ten przepływały dwie rzeki – Struga oraz Skrwa zwiększające różnorodność biologiczną odcinka. Stwierdzono tam także regularne migracje ssaków przebiegające wzdłuż dolin rzecznych. Na badanym terenie i w jego otoczeniu nie utworzono obszarów Natura 2000 ani innych obszarów chronionych, w których przedmiotem ochrony byłyby ssaki.

Na terenie woj. kujawsko-pomorskiego trasa planowanego przedsięwzięcia przebiega przez obszar chroniony Natura 2000 Dolina Drwęcy PLH280001 i przez rezerwat przyrody Rzeka Drwęca znajdujący się w tym samym miejscu. W obrębie powierzchni badawczej stwierdzono stanowiska wydry *Lutra lutra* oraz bobra europejskiego *Castor fiber*, stanowiących jeden z przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000.

Na terenie woj. pomorskiego trasa planowanego przedsięwzięcia przebiega przez obszar chroniony Natura 2000 Dolna Wisła PLH220033. W obrębie powierzchni badawczej w obu wariantach stwierdzono stanowiska wydry *Lutra lutra* oraz bobra europejskiego *Castor fiber*.

Spośród ssaków związanych z agrocenozami, na trasie przedmiotowego przedsięwzięcia stwierdzono 2 miejsca występowania bobra i wydry w bliskim sąsiedztwie planowanych robót. Jest to dolina Drwęcy i Rypienica. Nie stwierdzono jednak w odległości do 250 m od osi rurociągu, żeremi bobrowych. Niemniej treścią nn. decyzji nałożono na Inwestora warunki konieczne do uwzględnienia m.in. podczas prac budowlano-montażowych w obszarze Natura 2000 Dolina Drwęcy PLH280001, czy też związanych z poborem i zrzutem wód z rzeki Drwęca oraz przekroczeniem rzeki Drwęcy i Rypienicy, które w ocenie tut. organu zminimalizują wpływ przedmiotowego przedsięwzięcia na stwierdzone w rejonie rurociągu gatunki ssaków.

Ponadto w celu minimalizacji czasowego ograniczenia w swobodnej migracji małych ssaków nałożono na Inwestora obowiązek wykonania wzdłuż wykopów, co około 50 m wyjść z wykopów np. poprzez ułożenie deski w wykopie. Wyjścia powinny posiadać nachylenie maksymalnie 45°. Ponadto każdorazowo przed podjęciem prac na danym odcinku inwestycji, Inwestor musi kontrolować teren budowy, w tym wykopy pod kątem obecności w nich zwierząt. Uwięzione osobniki należy odłowić i przenieść poza obszar robót do siedliska zapewniającego możliwość dalszej wędrówki. Budowa rurociągu realizowana będzie stopniowo zatem zwierzęta będą mogły swobodnie migrować z wykorzystaniem obszarów, na których w danym momencie nie będzie realizowany wykop. Ponadto pas techniczny w obszarach leśnych zminimalizowany zostanie do szerokości 18 m, zaś sam wykop do szerokości 4 m. W ocenie tut. organu planowane przedsięwzięcie nie będzie oddziaływać na ssaki w fazie realizacji oraz funkcjonowania przy zastosowaniu warunków określonych nn. decyzją, zaś sposób realizacji przedsięwzięcia nie wpłynie na zachowanie możliwości migracji dużych ssaków.

Nietoperze

W trakcie badań na transektach badawczych oraz w punkcie nasłuchu stwierdzono 10 gatunków/taksonów nietoperzy. Najbardziej pospolitymi gatunkami były: karlik większy *Pipistrellus nathusi*, karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, karlik drobny *Pipistrellus pygmeus*, mroczek późny *Eptesicus serotinus*, borowiec wielki *Nyctalus noctula*, które stwierdzone były we wszystkich miejscach prowadzenia nasłuchu.

W całym obszarze badań nie stwierdzono miejsc zimowania nietoperzy. Nie zaobserwowano także aktywności nietoperzy, która wskazywałaby na obecność w okolicy powierzchni badawczej letnich kolonii nietoperzy. W całym pasie badań nie znaleziono kryjówek, w których w okresie zakładania, funkcjonowania i rozpraszania się kolonii letnich przebywałyby nietoperze.

Wpływ wykonywanych prac ziemnych i budowlanych na nietoperze (w tym również na gatunki odbywające migracje) jest mało znaczący lub żaden. Prace związane z budową (wykopy, położenie instalacji, budowa towarzyszącej infrastruktury, płużenie, itp.) zazwyczaj odbywają się w ciągu dnia, w porze, w której nietoperze nie są aktywne. Tego typu prace z zasady nie powodują również utraty kryjówek. Na trasie rurociągu nie stwierdzono miejsc wykorzystywanych przez nietoperze jako miejsca schronień (kryjówki). W miejscach przechodzących przez fragmenty terenu z zadrzewieniem także nie stwierdzono obecności kryjówek nietoperzy. Wzdłuż przebiegu rurociągu, ani w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie stwierdzono obecności obiektów takich jak: obiekty militarne, ziemianki, wolnostojące piwnice, które mogłyby być wykorzystywane przez nietoperze w różnych okresach fenologicznych. Także w sąsiedztwie inwestycji (w pasie terenu objętego obserwacjami) nie stwierdzono kryjówek nietoperzy, na które mogłyby negatywnie oddziaływać prace związane z budową. Place budów i parki maszyn nie powinny stanowić znaczącego utrudnienia w przemieszczaniu się nietoperzy. Faza budowy rurociągu nie powinna też mieć wpływu na żerowiska nietoperzy. Stwierdzone w trakcie badań gatunki polują wyłącznie w powietrzu, nie podejmując chwytania ofiar z ziemi. Potrafią również dokładnie identyfikować i omijać pojawiające się przeszkody.

Zagrożenie dla lokalnej populacji nietoperzy mogłoby stanowić wycinka drzew. Wycinanie drzew na dużą skalę (nie chodzi o wycinkę pojedynczych drzew lub niewielkich grup drzew rosnących w znacznym oddaleniu od siebie) mogłoby zaburzyć lokalnie wykorzystywane przez

nietoperze trasy przemieszczania się i uszczuplić powierzchnie zerowisk lub zniszczyć potencjalne kryjówki. Rurociąg częściowo przebiega wzdłuż terenów zadrzewionych lub zalesionych, ale inwestycja nie będzie wiązała się z koniecznością wylesiania dużych powierzchni (w większości przebiegu przez tereny leśne poszerzone zostaną istniejące przecinki), ani szpalerów drzew przydrożnych, co mogłyby mieć znaczenie dla nietoperzy występujących na monitorowanym terenie. Planowany rurociąg, przebiega głównie przez tereny otwarte, neutralne dla nietoperzy. Planowany rurociąg, po etapie zakończenia budowy, praktycznie nie będzie widoczny w terenie i w żaden sposób nie będzie negatywnie oddziaływał na nietoperze.

Ptaki i obszary chronione

Wpływ fazy budowy inwestycji na podstawowe siedliska kluczowe dla ptaków jest różny i zależy od charakteru siedlisk. Można wyróżnić 9 podstawowych typów siedlisk, kluczowych dla ptaków: agrocenozy, w tym pola uprawne i łąki; miedze śródpolne, w tym miedze porośnięte krzewami; tereny antropogeniczne, w tym wszelkie budowle; wody; piaszczyste wyspy i łachy na rzece Wisła; siedliska szuwarowe przylegające do obszarów zajętych przez wodę; siedliska leśne przylegające do obszarów zajętych przez wodę; obszary ekotonowe na pograniczu dwóch typów siedlisk, szczególnie kluczowe na pograniczu siedlisk wilgotnych oraz obszary leśne.

Jedyny, występujący na trasie przedmiotowego przedsięwzięcia obszar Natura 2000, którego przedmiot ochrony stanowią ptaki to obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003, usytuowany na terenie woj. pomorskiego. W trakcie rocznych badań terenowych na terenie województwa pomorskiego stwierdzono łącznie 184 gatunki/taksony ptaków. Ze stwierdzonych gatunków 34 wymienione zostały w Załączniku 1 Dyrektywy Ptasiej, 22 gatunki wymieniono w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt, 55 gatunków uzyskało kategorię 1, 2 lub 3 w *Species of European Conservation Concern*. Spośród stwierdzonych gatunków ptaków, ochroną ścisłą objętych było 165 stwierdzonych gatunków, ochroną częściową 7 gatunków. Do gatunków łownych należało 12 gatunków. 105 gatunków uznano za lęgowe lub prawdopodobnie lęgowe, 79 gatunków ptaków spotykane było wyłącznie w okresie wędrówkowym. Do gatunków skrajnie nielicznych, należał bączek *Ixobrychus minutus*.

Na powierzchni badawczej dominowały pospolite gatunki ptaków związane z terenami otwartymi, były to: skowronek *Alauda arvensis*, pliszka żółta *Motacilla flava*, trznadel *Emberiza schoeniclus*, myszołów *Buteo buteo*, potrzyszcz *Emberiza calandra*, pokląskwa *Saxicola rubetra*, kwiczoł *Turdus pilaris*, dzwonec *Chloris chloris*, gąsiorek *Lanius collurio*, makolągwa *Linaria cannabina*, przepiórka *Coturnix coturnix* i inne. Tego typu struktura gatunkowa wynikała z dominacji powierzchni zajętych pod uprawy rolnicze. Zgodnie z danymi uzyskanymi z CORINE Land Cover (CLC 2018), udział otwartych terenów rolniczych na powierzchni badawczej wynosił 81,86%. Drugą większą grupą gatunków ptaków notowanych na powierzchni stanowiły gatunki typowo leśne, przede wszystkim związane z siedliskami borowymi: zięba *Fringilla coelebs*, kos *Turdus merula*, paszkoł *Turdus viscivorus*, śpiewak *Turdus philomelos*, sosnowka *Periparus ater*, bogatka *Parus major* i inne. Powierzchnia zajęta przez lasy na powierzchni badawczej wynosiła 16,71%, z czego 8,39 % stanowiły lasy iglaste, 6,7% lasy liściaste, a 1,63% lasy mieszane

Na powierzchni badawczej stwierdzono stanowiska lęgowe/terytoria szeregu gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, gatunków lęgowych uznanych w Polsce za rzadkie lub nieliczne (Chodkiewicz i in. 2015) lub gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003. Łącznie stwierdzono 19 gatunków spełniających ww. kryteria, gatunkami tymi były: bączek *Ixobrychus minutus*, bąk *Botaurus stellaris*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, bocian biały *Ciconia ciconia*, derkacz *Crex crex*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dziwonka *Erythrura erythrura*, gąsiorek *Lanius collurio*, jarzębatka *Sylvia nisoria*, lelek *Caprimulgus europaeus*, lerka *Lullula arborea*, muchotłówka mała *Ficedula parva*, nurogęś *Mergus merganser*, orlik krzykliwy *Clanga pomarina*, remiz *Remiz*

pendulinus, rybitwa czarna *Chlidonias niger*, rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*, rybitwa białoczelna *Sternula albifrons*, żuraw *Grus grus*.

Trasa planowanego przedsięwzięcia przebiega przez obszar chroniony Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003. Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (aktualizacja: styczeń 2021 r.) przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003 są: trzciniak (*Acrocephalus arundinaceus*), brodziec piskliwy (*Actitis hypoleucos*), krzyżówka (*Anas platyrhynchos*), zimorodek (*Alcedo atthis*), gęś zbożowa (*Anser fabalis*), gągoł (*Bucephala clangula*), dziwonina (*Carpodacus erythrinus*), sieweczka rzeczna (*Charadrius dubius*), rybitwa białowąsa (*Chlidonias hybridus*), rybitwa czarna (*Chlidonias niger*), błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*), derkacz (*Crex crex*), łabędź niemy (*Cygnus olor*), żuraw (*Grus grus*), ostrygojad (*Haematopus ostralegus*), bielik (*Haliaeetus albicilla*), mewa srebrzysta (*Larus argentatus*), mewa siwa (*Larus canus*), nurogęś (*Mergus merganser*), kulik wielki (*Numenius arquata*), siewka złota (*Pluvialis apricaria*), remiz (*Remiz pendulinus*), brzegówka (*Riparia riparia*), rybitwa białoczelna (*Sternula albifrons*), rybitwa rzeczna (*Sterna hirundo*), jarzębatka (*Sylvia nisoria*), ohar (*Tadorna tadorna*) i czajka (*Vanellus vanellus*). Zidentyfikowanymi zagrożeniami dla obszaru są m.in.: intensyfikacja rolnictwa, usuwanie trawy pod grunty orne, intensywny wypas koni, wydobywanie piasku i żwiru, polowania, intensywne użytkowanie terenu na potrzeby sportu i rekreacji, wprowadzenie obcych gatunków inwazyjnych, zasypywanie terenu, wykonywanie melioracji i osuszanie terenu, a także modyfikowanie funkcjonowania wód.

W wariancie podstawowym w okresie lęgowym 2018 w rejonie przebiegu II nitki RP (na terenie woj. pomorskiego) w sąsiedztwie istniejącego rurociągu przez obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003 stwierdzono 6 gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony obszaru lub wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Gatunkami tymi były: gąsiorek *Lanius collurio*, jarzębatka *Sylvia nisoria*, żuraw *Grus grus*, derkacz *Crex crex*, dziwonina *Erythrina erythrinus* oraz nurogęś *Mergus merganser*. Ptaki stwierdzane były na lądowej części ostoi, w obrębie międzywala. Kluczowe miejsca gniazdowania pozostałych gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony obszaru, w tym: rybitwy rzecznej *Sterna hirundo*, rybitwy białoczelnej *Sternula albifrons*, sieweczki obrożnej *Charadrius hiaticula* znajdowały się poza obszarem przeznaczonym pod inwestycję, w odległości około 1,5 km na północ oraz południe od granic powierzchni badawczej. Liczebność zimujących ptaków wodno-błotnych w obrębie badanego odcinka doliny rzeki Wisły była relatywnie niska i osiągała maksymalną liczebność 320 os. w styczniu 2019 roku. W obrębie badanego odcinka nie stwierdzono koncentracji i większych zgrupowań ptaków.

W wariancie Inwestora w okresie lęgowym w miejscu przejścia planowanej trasy II nitki RP przez obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003 stwierdzono stanowiska lęgowe/terytoria szeregu gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej lub gatunków lęgowych uznanych w Polsce za nieliczne (Chodkiewicz i in. 2015). Łącznie stwierdzono 9 gatunków spełniających ww. kryteria i były nimi: derkacz *Crex crex* – 3 stanowiska, dziwonina *Erythrina erythrinus* – 3 stanowiska, gąsiorek *Lanius collurio* – 2 stanowiska, jarzębatka *Sylvia nisoria* – 3 stanowiska, nurogęś *Mergus merganser* – 1 stanowisko, podróżniczek *Luscinia svecica* – 1 stanowisko, remiz *Remiz pendulinus* – 2 stanowiska, rybitwa białoczelna *Sternula albifrons* – 1 stanowisko, rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* – 2 stanowiska. W obrębie międzywala stwierdzane były najcenniejsze gatunki ptaków: derkacz *Crex crex*, jarzębatka *Sylvia nisoria*, rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*, rybitwa białoczelna *Sternula albifrons*. Dwa ostatnie gatunki gniazdowały na piaszczystych wyspach utworzonych w nurcie rzeki: rybitwa rzeczna gniazdowała kolonijnie w dwóch miejscach – na wyspach na południe oraz na północ od miejsca przeprowadzenia inwestycji, w rejonie objętym badaniami. Tak w kolonii północnej jak i południowej znajdowało się po ok. 20 gniazd (łącznie ok. 40 gniazd). Rybitwa białoczelna gniazdowała na wyspie w północnej części powierzchni badawczej w liczbie 4-5 par. W okresie dyspersji na wyspach na powierzchni badań licznie koncentrowały się ptaki siewkowe *Charadriiformes*, głównie czajki *Vanellus vanellus*. W lipcu i sierpniu 2019 na obu wyspach przebywało łącznie do 1,5 tys. ptaków. W okresie zimowym na powierzchni badań w obrębie

Wisły stwierdzano niewielkie zgrupowania kaczkowatych *Anatidae* liczące do 250 osobników. Obok krzyżówki *Anas platyrhynchos* liczny był gągół *Bucephala clangula* (do 40 os.) i nurogęś *Mergus merganser* (do 35 os.). Opisane powyżej gatunki ptaków stwierdzone w obrębie rzeki Wisły i międzywala stanowią przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB 040003. W raporcie wskazano, że poza korytem rzeki na powierzchni badawczej nie stwierdzano koncentracji ptaków. Nie oznacza to jednak, że w momencie podjęcia realizacji przedsięwzięcia teren ten nie będzie zasiedlony przez awifaunę.

Biorąc pod uwagę powyższe dane z przeprowadzonych na potrzeby raportu ooś inwentaryzacji, tutejszy organ uznał za zasadne, aby te prace związane z budową rurociągu w międzywale Wisły (zachodni brzeg Wisły), które mają być wykonane w wykopie otwartym, prowadzić poza okresem lęgowym ptaków tj. poza okresem od 15 marca do 30 sierpnia. Należy tu zaznaczyć, że część gatunków lęgnie się na tzw. piaszczystych łachach Wisły. Inwestycja nie będzie bezpośrednio ingerować w łachy, jednakże hałas towarzyszący pracom budowlano-montażowym, jak również pracom związanych z próbami ciśnieniowymi, może przyczynić się do płoszenia tych gatunków w okresie dla nich wrażliwym tj. w okresie zakładania gniazd i wyprowadzania młodych. Zatem w ocenie tut. organu istotne jest, aby uwzględnić wymogi biologiczne gatunków stanowiących przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB030044 oraz objętych ochroną gatunkową.

Podkreślić należy, że Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 31 marca 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2015 r., poz. 1162 z późn. zm) ustanowiono plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003. Planowane przedsięwzięcie nie narusza ustaleń planu zadań ochronnych jak również nie będzie miało wpływu na realizację jego ustaleń.

Ponadto w związku z tworzeniem potencjalnych siedlisk gatunków chronionych, np. brzegówki w obrębie powstających skarp wykopów w raporcie przewidziano kontrole ww. skarp w okresie lęgowym brzegówki pod kątem ich zasiedlenia przez ten gatunek. W przypadku stwierdzenia zasiedlenia skarpy wykopu przez gatunki chronione, np. brzegówkę – zasiedlona skarpa zostanie zabezpieczona przed zniszczeniem do czasu zakończenia rozrodu przez zwierzęta.

Jak wskazano w raporcie ooś, oddziaływania, jakie wystąpią na ww. siedliskach związane z realizacją przedmiotowego przedsięwzięcia związane będą z usunięciem roślinności z pasa budowlano – montażowego i zmianą układu kluczowych dla ptaków siedlisk; odhumusowaniem terenu i ułożeniem tymczasowej drogi technologicznej (zniszczenie siedlisk, płoszenie); wykonaniem wykopów otwartych (zniszczenie siedlisk, płoszenie); ruchem ciężkiego sprzętu budowlanego i montażowego (płoszenie ptaków); odwadnianiem wykopów oraz przygotowaniem komór wejścia i wyjścia (zaburzenie stosunków wodnych i w konsekwencji lokalna zmiana parametrów siedliskowych); przerwaniem ciągów drenarskich (podtopienia i w konsekwencji lokalna zmiana parametrów siedliskowych); zajęciem terenu pod rozbudowę obiektów punktowych i budowę dwóch nowych stacji zasuw (zniszczenie roślinności i zmiana charakteru siedlisk).

Powyższe oddziaływania są w większości przypadków krótkotrwałe, lokalne i odwracalne. Jedynie w przypadku wycinki drzew, ze względów bezpieczeństwa, nie ma możliwości odtworzenia nasadzeń po zakończeniu budowy.

Oddziaływania na siedliska kluczowe dla ptaków w fazie funkcjonowania dotyczą przede wszystkim braku możliwości ponownego zalesienia/zadrzewienia terenów po zakończeniu budowy. Trwałe odlesienie dotyczy strefy bezpieczeństwa o szerokości 20 m (po 10 m od osi rurociągu). Dotyczy to również odcinków przekraczanych bezwykopowo. Nad nimi również konieczne jest usunięcie drzew i utrzymywanie tego stanu do czasu wyłączenia z eksploatacji rurociągu. Poza ww. oddziaływaniem faza eksploatacji rurociągu nie powoduje żadnych negatywnych oddziaływań na ptaki.

W województwie pomorskim większość trasy planowanego rurociągu przechodzi przez pola łąki i pastwiska. Do najcenniejszego obszaru, a jednocześnie najbardziej bioróżnorodnego odcinka na trasie planowanego przedsięwzięcia w województwie pomorskim należy dolina i międzywale Wisły. Planowane przedsięwzięcie w km 173,15 – 176,5 przebiega przez obszar Natura 2000 Dolna Wisła PLH220033. Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (aktualizacja: styczeń, 2021 r.) przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Dolna Wisła PLH220033 są siedliska przyrodnicze: 3150 - starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*, 6120 - ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*), 6510 - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 9160 - grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*), 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 9190 - kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*), 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe), 91F0 - łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) oraz gatunki zwierząt: boleń (*Aspius aspius*), kumak nizinny (*Bombina bombina*), koza (*Cobitis taenia*), głowacz białopłetwy (*Cottus gobio*), minóg rzeczny (*Lampetra fluviatilis*), łosoś (*Salmo salar*). Zidentyfikowanymi zagrożeniami dla obszaru są m.in.: wypas oraz zmiana sposobu uprawy. Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 31 marca 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2015 r., poz. 1163) ustanowiono plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Wisła PLH220033.

Przedsięwzięcie będzie realizowane w granicach obszaru na długości ok. 3 300 m (od ok. 173,15 do 176,5 kilometra trasy II nitki RP), z czego ok. 800 m metodą bezwykopową w obrębie międzywala Wisły (zachodni brzeg). W granicach planowanego przedsięwzięcia inwentaryzowano następujące siedliska przyrodnicze stanowiące przedmiot ochrony obszaru

- o 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne,
- o 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże,
- o 91E0 Łęg wierzbowy (podtyp (91E0-1).

W fazie budowy oddziaływanie na ww. siedliska będzie następujące:

- 3150 Starorzecza - rurociąg na tym odcinku przejdzie metodą bezwykopową, zatem siedlisko nie zostanie naruszone, planuje się w tym miejscu zajęcie terenu o szerokości około 10 m pod drogę dojazdową do Wisły, jednak prawdopodobnie siedlisko zostanie ominięte, żeby nie prowadzić drogi dojazdowej przez wodę;
- 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże - rurociąg poprowadzony zostanie częściowo bezwykopowo (siedlisko w dobrym stanie zachowania) a częściowo w otwartym wykopie (siedlisko mocno przekształcone) - co oznaczana okresowe zniszczenie roślinności w fazie budowy. W raporcie ooś wskazano, że na wschodni brzegu Wisły dobrze zachowane rozległe płyty siedliska pozostaną nienaruszone, ze względu na przejście metodą bezwykopową.

Na zachodnim brzegu, gdzie płyt siedliska jest bardzo mocno zdegradowany przez intensywny wypas, rurociąg poprowadzony zostanie w otwartym wykopie, co oznaczana okresowe zniszczenie roślinności w fazie budowy. W ocenie autorów raportu ooś, po zakończeniu budowy i zakopaniu rurociągu roślinność charakterystyczna i towarzysząca dla siedliska powinna powrócić po ok. dwu, trzech latach. Intensywne koszenie łąk wraz ze zwiększeniem ich nawożenia powodować będzie zubożenie florystyczne, dominacje jednego faworyzowanego gatunku trawy (np. kupkówki pospolitej *Dactylis glomerata*) oraz kilku gatunków roślin dwuliściennych (np. barszczu pospolitego *Heracleum sphondylium*, bodziszka łąkowego *Geranium pratense*, szczawiu zwyczajnego *Rumex acetosa*). Z kolei zarzucenie koszenia lub pasterstwa (wypasu bydła) prowadzić będzie do zarastania siedliska przez ekspansywne gatunki roślin zielnych i krzewy. Jak wskazano w ww. zarządzeniu RDOŚ w Gdańsku, zidentyfikowanym zagrożeniem dla siedliska 6510 jest

zmiana sposobu uprawy; zarzucenie pasterstwa, brak wypasu. Jako cel ochrony siedliska 6510 wskazano utrzymanie siedliska w obecnym nie pogorszonym stanie ochrony (U1). Zamierzenie prowadzić będzie do bezpośredniego zniszczenia siedliska 6510 na powierzchni 0,7 ha. Całość zasobów siedliska w obszarze wynosi 103,74 ha według danych SDF (aktualizacja styczeń 2021). Tym samym uszczerbek siedliska 6510 wynosić będzie 0.67% ogólnej powierzchni. W celu zminimalizowania oddziaływania na ww. siedlisko przyrodnicze tutejszy organ wskazał na warunek ograniczenia powierzchni pasa montażowego i zamiast wskazanych 22 metrów szerokości uznał za zasadne zwężenie pasa do 18 m szerokości. Tym samym zmniejszy się powierzchnia zniszczenia. Ponadto nakazano inwestorowi odtworzenie siedliska oraz jego monitorowanie przez okres 3 lat w celu wykluczenia rozprzestrzeniania się gatunków obcych siedliskowo oraz inwazyjnych

- 91E0-1 Łęg wierzbowy – rurociąg na tym odcinku będzie wykonany metodą bezwykopową, co istotnie ogranicza skalę ingerencji w siedlisko, jednak dla potrzeb utrzymania strefy bezpieczeństwa oraz poboru wód i zrzutu wód z Wisły konieczne będzie wykonanie tymczasowej drogi o szerokości 10 m – oznacza to konieczność wycinki łęgu na odcinku około 100 m i szerokości ok 10 m. tj. 0,1 ha. Biorąc pod uwagę łączną powierzchnię siedliska 91E0 – 790,51ha w obszarze Natura 2000 Dolna Wisła PLH22003, tutejszy organ stwierdza, iż uszczerbek 0,1 ha stanowi 0,012 % ogólnej powierzchni zasobów siedliska w obszarze, co należy uznać za nieznaczającą utratę.

Jak wynika z raportu ooś (załącznik II) na zachodnim brzegu rzeki wąski pas siedliska 91E0 jest silnie zdegradowany i ograniczony do jedynie kilkunastu krzewów *Salix alba*, obok niej występują ponadto gatunki synantropijne - pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria* i kielisznik zaroślowy *Calystegia sepium*. Zdecydowanie lepiej jest zachowane międzywale brzegu wschodniego, gdzie bezpośrednio do koryta rzeki przylegają płyty łęgu wierzbowego (siedlisko 91E0). Zbudowane są z wierzby białej *Salix alba*, pomiędzy którymi występują gatunki charakterystyczne dla związku *Salicion albae*, takie jak: jeżyna popielica *Rubus caesius* i pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, a także obcy gatunek inwazyjny klon jesionolistny *Acer negundo* i pnącza: chmiel zwyczajny *Humulus lupulus* i kielisznik zaroślowy *Calystegia sepium*. Obszar ten to także miejsce występowania gatunków synantropijnych. Duży udział ilościowy mają tu podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, i bluszcz kurdybanek *Glechoma hederacea*.

Planowany do realizacji rurociąg na tym odcinku będzie wykonany metodą bezwykopową, co istotnie ogranicza skalę ingerencji w siedlisko; jednak dla potrzeb utworzenia strefy bezpieczeństwa podczas funkcjonowania rurociągu oraz dla potrzeb poboru wód i zrzutu wód z Wisły, konieczne będzie wykonanie tymczasowej drogi o szerokości 10 m – oznacza to konieczność wycinki łęgu na odcinku około 100 m i szerokości ok 10 m (ok. 0,1 ha).

Jak wynika z Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 31 marca 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2015 r., poz. 1163) w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Wisła PLH220033 istniejącymi zagrożeniami dla siedliska 91E0 są: regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych; modyfikowanie funkcjonowania wód; wyschnięcie; obce gatunki inwazyjne; międzygatunkowe interakcje wśród roślin. Jako potencjalne zagrożenia wskazano: pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych; wydeptywanie, nadmierne użytkowanie; wandalizm; tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach. Planowane działania nie wpisują się w katalog zagrożeń wskazanych w PZO dla ww. siedliska przyrodniczego. Jako cel ochrony siedliska przyrodniczego 91E0 wskazano utrzymanie siedliska w obecnym nie pogorszonym stanie ochrony (U1). Jako działania niezbędne do realizacji, aby osiągnąć ww. cel wskazano na konieczność usunięcia mechanicznego (wyrwanie) w okresie wiosny lub lata (przed

zakwitnięciem) gatunków inwazyjnych takich jak: klon jesionolistny *Acer negundo*, kolczurka klapowana *Echinocystis lobata*, rdestowiec ostrokończysty *Reynoutria japonica* z usunięciem pozyskanej biomasy poza obręb płatu siedliska. Realizacja i funkcjonowanie planowanego przedsięwzięcia nie będzie sprzeczne z celami oraz działaniami ochronnymi określonymi dla ww. siedlisk przyrodniczych w planie zadań ochronnych. Tym samym należy przyjąć, iż zamierzenie nie będzie wpływać na możliwość realizację ustaleń planu zadań ochronnych. Z kolei uszczerbek 0,1 ha stanowi 0,012 % ogólnej powierzchni zasobów siedliska w obszarze, co należy uznać za nieistotne oddziaływanie na wskaźnik powierzchni tego siedliska w obszarze.

Na terenie województwa kujawsko – pomorskiego przedmiotowe przedsięwzięcie częściowo zlokalizowane jest w granicach specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Dolina Drwęcy PLH280001, względem, którego ustanowiono zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Drwęcy PLH280001 (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 1180, ze zm.). W przypadku obszarów Natura 2000 zastosowanie znajduje również w szczególności art. 33 cyt. ustawy o ochronie przyrody, w tym zakaz podejmowania działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na obszary sieci Natura 2000, w szczególności pogorszyć stan siedlisk, wpłynąć negatywnie na gatunki lub pogorszyć integralność obszaru, a także połączenia z innymi obszarami. Przedstawiona dokumentacja, w tym przyjęte rozwiązania minimalizujące i zabezpieczające, polegające na realizacji inwestycji na najcenniejszych przyrodniczo odcinkach w sposób ograniczający ingerencję w środowisko przyrodnicze, w tym:

- a) przejście przez ciek wodne (o bardzo wysokich, wysokich i umiarkowanych walorach przyrodniczych) metodami bezwykopowymi bez naruszania koryta cieku;
- b) zabezpieczenie przed zniszczeniem poprzez wygradzenie siedlisk 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne, 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże, 91E0 Łęgi olszowo – jesionowe;
- c) nie odprowadzanie wód z odwodnień i prób technicznych do starorzeczy;
- d) w miarę możliwości do odwodnienia komór nadania i odbioru oraz odwodnień wykopów w rejonie Drwęcy, stosowanie metody igłofiltrów (mniejsza zawartość zawiesiny);
- e) nie odprowadzanie wód z odwodnień bezpośrednio do rzeki, preferowanie rozsączania wód na okolicznym gruncie (za zgodą właścicieli), a jeśli nie ma takiej możliwości, wody będą odprowadzane do rzeki poprzez odstojnik redukujący ilość zawiesiny; kontrolowanie zabezpieczeń ichtiofauny podczas poboru wód (siatek zabezpieczających przed zasysaniem ryb);
- f) prowadzenie prac pod nadzorem przyrodniczym; pobór i zrzut wód z Drwęcy do prób ciśnieniowych z uwzględnieniem maksymalnego ograniczenia wpływu na ichtiofaunę;
- g) wykonanie prac związanych z usuwaniem roślinności w tym wycinek drzew i krzewów poza okresem lęgowym lub pod nadzorem przyrodniczym, co pozwoli na skuteczną eliminację lub minimalizację oddziaływania inwestycji na przedmioty ochrony obszaru.

Zgodnie z powyższym w ocenie tut. organu analizowane przedsięwzięcie nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na ww. obszary Natura 2000. Nie stwierdzono również, aby realizacja inwestycji powodowała zagrożenia określone w ww. planach zadań ochronnych, a także nie koliduje z celami ochrony i działaniami ochronnymi przewidzianymi w planie zadań ochronnych dla wskazanych obszarów Natura 2000.

Ponadto na terenie województwa kujawsko-pomorskiego inwestycja położona jest częściowo w granicach rezerwatu przyrody Rzeka Drwęca, względem którego obowiązują uwarunkowania wynikające z art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r., poz. 1098).

Rezerwat przyrody „Rzeka Drwęca” utworzony został w 1961 roku i obecnie funkcjonuje na podstawie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 17 października 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Rzeka Drwęca” (Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego, poz. 3571). Jest to obecnie najdłuższy ichtiologiczny rezerwat w Polsce. Celem utworzenia rezerwatu jest ochrona środowiska wodnego i ryb w nim bytujących, a w szczególności ochrona środowiska pstrąga, łososia, troci i certy. Ochronie czynnej podlega cały obszar rezerwatu. W rezerwacie obowiązują ustalenia planu ochrony, ustanowionego zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 23 maja 2018 roku w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Rzeka Drwęca” (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 2911). W planie określono zagrożenia istniejące dla rezerwatu (brak drożności ekologicznej, z uwagi na niesprawne przepławki na jazie młyńskim i jazie komunalnym w Lubiczu) oraz trzy zagrożenia potencjalne, m.in.: niekontrolowane usuwanie rumoszu, odmulanie, zasypywanie i zabudowa wyryw w brzegach, usuwanie roślinności z koryta rzeki, usuwanie drzew z brzegów rzeki, co prowadzić może do niszczenia siedlisk i miejsc rozrodu minogów i ryb. Rezerwat przyrody zlokalizowany jest w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Drwęcy PLH280001.

Na podstawie przedłożonego raportu oś przeanalizowano dwa warianty lokalizacyjne planowanego przebiegu II nitki rurociągu, które w niewielkim stopniu od siebie się różnią, jednak różnice te występują poza obszarem rezerwatu. Wybór planowanej trasy rurociągu podyktowany był koniecznością poprowadzenia go wzdłuż istniejącego rurociągu, tak aby mógł być obsługiwany przez istniejące już obiekty (stacje pomp pośrednich, stacje zasuw), w obrębie ustanowionej strefy bezpieczeństwa. Ominięcie rezerwatu wymagałoby wydłużenia trasy rurociągu o ponad 200 km. Zgodnie z przedłożoną dokumentacją, rurociąg przez rezerwat „Rzeka Drwęca” zostanie poprowadzony pod ziemią, więc podczas eksploatacji nie będzie oddziaływał na rezerwat. Przejście to zostanie wykonane metodą bezwykopową, a komory startowa i odbiorcza zostaną zlokalizowana poza obszarem rezerwatu.

Zagrożeniem dla środowiska rezerwatu, w tym chronionych w jego granicach ryb, może być planowany pobór i zrzut wód dla potrzeb wykonania prób ciśnieniowych i szczelności odcinków rurociągu. Przy niekorzystnych warunkach (np. susza) może to spowodować wystąpienie zagrożeń dla ichtiofauny. Dlatego należy podjąć szereg działań minimalizujących ten wpływ, które zostały określone treścią nn. decyzji. Wybór rzeki Drwęcy jako źródła wody do prób ciśnieniowych podyktowany był warunkami hydrograficznymi - jest to jedyny większy ciek na odcinku II RP o długości około 60 km.

Biorąc powyższe pod uwagę należy uznać, iż proponowane działania, realizowane z uwzględnieniem warunków nałożonych nn. decyzją, wynikających z postanowienia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 17.03.2021 r. znak DZP-WP.6205.2.2021.MO, uzgadniającego warunki realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia, nie powinny spowodować negatywnego oddziaływania na gatunki chronione w rezerwacie przyrody „Rzeka Drwęca”. Zamierzenie polegające na budowie rurociągu ropy naftowej Gdańsk – Płock wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi stanowi, zgodnie z art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1990 ze zm.), w związku z art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293, ze zm.), inwestycję liniową celu publicznego, w związku z czym w przedmiotowym przypadku ma zastosowanie art. 15 ust. 9 ustawy o ochronie przyrody. Ze względu na znaczną długość rezerwatu przyrody Rzeka Drwęca oraz zastosowanie metody bezwykopowej, stwierdzić należy, że nie istnieją racjonalne warianty alternatywne realizacji inwestycji, oddziałujące w mniejszym stopniu na środowisko rezerwatu. Ze względu na brak istotnego wpływu na rezerwat, odstąpiono od nałożenia działań kompensujących. Realizacja inwestycji w granicach rezerwatu przyrody rzeka Drwęca nie wymaga usuwania drzew.

Projektowana trasa rurociągu w województwie pomorskim przebiega przez 4 obszary chronionego krajobrazu, w których jednym z celów ochrony jest krajobraz.

Obszar chronionego krajobrazu	Województwo	Kilometraż rurociągu
Morawski	pomorskie	137,1-140,3 oraz 156-158,6
Ryjewski		161,2-164,7
Doliny Kwidzyńskiej		173,2-173,7
Żuław Gdańskich		213,7-235,8

Planowany do realizacji rurociąg będzie niewidoczny w terenie ze względu na lokalizację w gruncie. Elementami infrastruktury naziemnej widocznej dla człowieka będą stacje pomp. Jak wynika z raportu oos planowana stacja pomp Pelpin zlokalizowana będzie w miejscu istniejącej stacji. Istniejąca stacja pomp Pelplin położona jest krajobrazie mało atrakcyjnym. Są to przede wszystkim otwarte przestrzenie pól uprawnych, jak również widoczne elementy antropogeniczne (linie energetyczne, elektrownie wiatrowe i infrastruktura techniczna istniejącej stacji pomp). Powyższe elementy w sposób znaczący wpływają na odbiór krajobrazu w tym miejscu. Należy zatem przyjąć, iż budowa stacji pomp Pelplin w planowanym obszarze nie będzie miała wpływu na istniejący krajobraz.

W ramach przedsięwzięcia planuje się również rozbudowę drugiej istniejącej stacji pomp, tzw. Bazy Gdańsk. Obecnie w miejscu tym jest pełna infrastruktura techniczna służąca do magazynowania i przesyłu ropy naftowej, a istniejąca zabudowa umożliwi planowaną rozbudowę. Krajobraz okolicy Bazy Gdańsk jest silnie przekształcony w wyniku działalności człowieka- głównie przemysłowej. Głównym elementem determinującym krajobraz jest infrastruktura techniczna bazy magazynowej PERN. Waloryzacja terenowa przeprowadzona na potrzeby raportu oos wykazała, że badany teren jest nieatrakcyjny bądź mało atrakcyjny, co wynika przede wszystkim z działalności przemysłowej prowadzonej przez człowieka jak również elementów antropogenicznych. Tym samym należy przyjąć, iż rozbudowa istniejącej Bazy Gdańsk nie będzie miała wpływu na krajobraz.

Dodatkowo, na terenie woj. kujawsko-pomorskiego, przedsięwzięcie usytuowane jest częściowo w granicach obszaru chronionego krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi względem, którego obowiązują uwarunkowania i zakazy ustanowione Uchwałą nr XXIII/342/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 czerwca 2020 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi (Dz. Urz. Woj Kuj.-Pom., poz. 3283), Ponadto częściowo w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy względem, którego obowiązują uwarunkowania i zakazy ustanowione Uchwałą nr XXIII/342/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 czerwca 2020 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi (Dz. Urz. Woj Kuj.-Pom. poz. 3283). W granicach ww. obszarów obowiązuje m.in. zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy oos, przy czym zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 3 cyt. ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zakazy obowiązujące na terenie obszaru chronionego krajobrazu nie dotyczą realizacji inwestycji celu publicznego. Przedmiotowa inwestycja spełnia przesłanki celu publicznego. Jednocześnie, w związku z realizacją zadania wzdłuż funkcjonującej pierwszej nitki rurociągu, instalację poniżej poziomu gruntu oraz zastosowane rozwiązania minimalizujące w zakresie oddziaływania na organizmy żywe, w tym gatunki chronione oraz ich siedliska nie stwierdza się możliwości znaczącego negatywnego oddziaływania na przyrodę i krajobraz ww. obszarów chronionego krajobrazu.

Zadanie znajduje się również w okolicy użytku ekologicznego Lisnowo VI (woj. kujawsko-pomorskie). Inwestycja nie narusza granic wskazanego użytku ekologicznego. W wyniku analizy przedłożonej dokumentacji stwierdzono brak znaczącego negatywnego oddziaływania na ww. użytek ekologiczny.

Częściowo rurociąg przebiega przez lokalizację wieloobiektowego pomnika ochrony przyrody, parkowej alei drzew znajdującej się w km 129,2 inwestycji (woj. kujawsko-pomorskie). Zgodnie z przedłożoną dokumentacją wraz z informacjami uzupełniającymi realizacja zadania

nie wymaga usuwania drzew pomnikowych znajdujących się w ww. alei. Prace mogące oddziaływać na drzewa pomnikowe oraz przewidziane w projekcie inwestycji działania zabezpieczające pomniki przed uszkodzeniami i minimalizujące oddziaływanie na pomniki prowadzone będą pod nadzorem przyrodniczym. W związku z powyższym nie stwierdza się zagrożenia zniszczenia lub znacząco negatywnego oddziaływania na pomniki przyrody wskutek realizacji przedmiotowej inwestycji. W przedłożonej dokumentacji wskazano na możliwość naruszenia płatów siedlisk przyrodniczych 91E0, 6510, 9110, 9170-1. Analiza informacji zawartych w raporcie wskazuje, że ww. siedliska nie zostaną zniszczone, a oddziaływanie będzie ograniczone przede wszystkim do pasa technicznego. Jednocześnie inwestycja nie spowoduje zmian warunków siedliskowych w jej otoczeniu, co pozwoli na regenerację naruszonych siedlisk. W związku z powyższym nie stwierdza się znaczącego negatywnego oddziaływania inwestycji na ww. siedliska przyrodnicza oraz potrzeby kompensacji przyrodniczej związanej z naruszeniem płatów siedlisk.

Na terenie województwa mazowieckiego przedmiotowe przedsięwzięcie w większości znajduje się poza obszarami objętymi ochroną na mocy przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098). Od km 0 do km 1,5 inwestycja przebiega przez Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu, dla którego obowiązującym aktem prawnym jest uchwała nr 148/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 20 listopada 2020 r. w sprawie Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu położonego na terenie powiatów płońskiego, płockiego i sochaczewskiego i miasta Płock (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2020, poz. 11679) oraz od km 36,9 do km 52,9 przebiega przez Obszar Chronionego Krajobrazu Przysteczko-Skrwy Prawej, dla którego obowiązującym aktem prawnym jest Rozporządzenie Nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 26 lipca 2006 r. w sprawie Obszaru Krajobrazu Chronionego Dolina Skrwy Prawej (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 157, poz. 6154, ze zm.).

Zbiorowiska roślinne przez jakie będzie przebiegać planowany odcinek rurociągu to w przewadze ruderalne, synantropijne, łąkowe i leśne. W granicach inwestycji stwierdzono występowanie chronionych gatunków roślin, grzybów i porostów. Z raportu oś wynika, iż w granicach oddziaływania inwestycji stwierdzono również występowanie ssaków, ptaków, płazów, gadów oraz bezkręgowców objętych ochroną gatunkową. W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania planowanej inwestycji na zbiorowiska roślinne, a także gatunki roślin objęte ochroną gatunkową, występujące na terenie woj. mazowieckiego treścią nn. decyzji nałożono na Inwestora warunki, spełnienie których zapewni oszczędne wykorzystanie terenu pod plac budowy, dzięki czemu zminimalizowane zostaną szkody dotyczące zniszczenia zbiorowisk roślinnych. Ponadto tut. organ treścią nn. decyzji określił terminy prowadzenia prac dostosowane są do terminów rozrodu ptaków i płazów. Terminy te ograniczają m.in. wycinkę drzew w sezonie lęgowym ptaków.

Mając na celu ochronę zwierząt na etapie realizacji inwestycji wskazano, iż niezbędne jest przeprowadzenie prac pod nadzorem przyrodniczym, co pozwoli uniknąć przypadkowego zniszczenia gatunków zwierząt, roślin czy grzybów objętych ochroną, a także siedlisk ich występowania. Zapewnienie nadzoru przyrodniczego, zagwarantuje, że projektowane urządzenia i elementy zagospodarowania trasy rurociągu będą wykonane w sposób optymalny dla ochrony roślin oraz zwierząt i ich szlaków migracyjnych.

Na terenie woj. mazowieckiego w sąsiedztwie planowanej inwestycji występują zbiorniki i ciek wodne. W ramach realizacji inwestycji dojdzie do przekraczania cieków metodą otwartego wykopu, niemniej treścią nn. decyzji zobowiązano Inwestora, aby ciek te odpowiednio zabezpieczyć i prace prowadzić pod nadzorem ichtiologa. Ponadto w celu minimalizacji ryzyka dostawania się osobników drobnych gatunków ichtiofauny do kosza ssącego, treścią nn. decyzji nałożono na Inwestora warunek, aby konstrukcja kosza zapewniała umiejscowienie wlotu wody na wysokości ok. 0,8 -1,0 m nad dnem rzeki. Mając zaś na względzie ochronę gatunków małży i różanki, treścią nn. decyzji określono zasady usuwania roślin wodnych w rzece Skrwie Prawej.

W celu ograniczenia ingerencji inwestycji w, usytuowany na terenie woj. mazowieckiego, użytek ekologiczny o numerze 750, treścią nn. decyzji zobowiązano Inwestora do zawężenia

pasa budowlano-montażowego, na odcinku od km 39,3 do km 39,5, do 18 m. Ponadto na terenie woj. mazowieckiego inwestycja częściowo prowadzona będzie na terenie parku dworskiego w miejscowości Piotrowo-Miroslaw, który wpisany jest jako zabytek nieruchomy do wojewódzkiego rejestru zabytków. Przed przystąpieniem do prac budowlanych część drzew z zabytkowego parku zostanie wycięta. W tym celu treścią nn. decyzji zobowiązano Inwestora by pas budowlano-montażowy zlokalizowany w obrębie parku dworskiego ograniczyć do minimum, tak aby zmniejszyć ilość drzew przeznaczonych do wycinki.

Realizacja inwestycji objęta będzie w szerokim zakresie nadzorem przyrodniczym. Do zadań osób pełniących nadzór będą między innymi należeć: kontrole terenu inwestycji pod kątem obecności gatunków chronionych oraz ich siedlisk, identyfikowanie zagrożeń i wprowadzanie adekwatnych rozwiązań (np. wprowadzanie wygradzeń herpetologicznych, kontrole wykonania i stanu technicznego zastosowanych rozwiązań zabezpieczających, tj. wyjść z wykopów dla małych zwierząt, płotów zabezpieczających, zabezpieczeń pomników przyrody, drzew i stanowisk porostów nadrzewnych, miejsc poboru wód do prób hydraulicznych oraz związanych z przekraczaniem cieków, kontrolowanie jakości wód zrzucanych oraz wód w miejscu zrzutu, odławianie i przenoszenie zwierząt z placu budowy poza jego teren, nadzór nad przesadzeniem chronionych gatunków roślin.

Realizacja inwestycji nie spowoduje trwałego ograniczenia migracji zwierząt, w tym na poziomie krajowym i regionalnym. W odniesieniu do migracji lokalnej, przyjęte rozwiązania (w tym metody bezwykopowe, wygradzenia tymczasowe oraz nadzór przyrodniczy) pozwalają wykluczyć ryzyko znacząco negatywnego oddziaływania. W związku z powyższym, uwzględniając zaplanowane działania z zakresu minimalizacji oddziaływania inwestycji oraz nadzoru przyrodniczego nie stwierdza się znacząco negatywnego oddziaływania na korytarze migracji i obszary chronione, w tym rezerваты przyrody oraz obszary Natura 2000. W przypadku jeśli skutkiem robót budowlanych, bądź innych prac związanych z realizacją zamierzenia będzie podjęcie czynności objętych zakazami względem gatunków chronionych zwierząt, roślin oraz grzybów, wynikającymi z art. 51 i art. 52 ustawy o ochronie przyrody, np.: a) w odniesieniu do zwierząt objętych ochroną gatunkową – niszczenie ich siedlisk lub ostoi, będących obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania, jak również niszczenie, usuwanie lub uszkodzanie gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień, b) w odniesieniu do grzybów i roślin – umyślne niszczenie osobników oraz niszczenie siedlisk lub ostoi roślin i grzybów, Inwestor lub Wykonawca są zobowiązani do uzyskania zgody na wykonania czynności podlegających zakazom na zasadach określonych w art. 56 ustawy o ochronie przyrody.

Oddziaływanie na zdrowie i życie ludzi oraz dobra materialne

Oddziaływanie na dobra materialne, oraz na ludzi i warunki ich życia związane będzie głównie z fazą budowy planowanego przedsięwzięcia. Domy jednorodzinne zlokalizowane w bliskiej odległości pasa budowlano-montażowego narażone będą na uciążliwości etapu budowy, głównie związane z emisją hałasu i wibracji pochodzących z pracy maszyn budowlanych, generowanego przez pojazdy i ciężki sprzęt budowlany poruszające się po placu budowy oraz z emisją zanieczyszczeń pyłowych lub produktów spalania oleju w pojazdach i maszynach budowlanych.

Emisje te wystąpią jedynie podczas prowadzenia prac budowlanych na danym odcinku układania ropociągu i zmniejszać się będą wraz z postępem robót. Jak wskazano w przedłożonym raporcie oś, przez krótki okres czasu na ponadnormatywny hałas mogą być narażone zabudowania jednorodzinne chronione akustycznie, zlokalizowane w odległości mniejszej niż 45 m, a w przypadku zabudowy zagrodowej, w odległości 70 m. Sytuacja taka będzie miała miejsce wyłącznie podczas ciągłej pracy urządzeń (w tym przede wszystkim koparki) w przedziale czasu odniesienia (8 h pory dnia) oraz w bardzo krótkim czasie (maksymalnie kilka dni), po czym front prac przeniesienie się liniowo w kolejne miejsce oddalając się od zabudowy. W przypadku emisji zanieczyszczeń atmosferycznych generowanych przez

urządzenia i sprzęt budowlany nie przewiduje się przekroczeń. Ze względu na potencjalne uciążliwości etapu budowy treścią nn. decyzji tut. organ nałożył na Inwestora warunki konieczne do spełnienia, na etapie realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia, które zminimalizują ewentualne oddziaływanie na warunki zdrowia i życia ludzi.

Ponadto jak wskazano w raporcie oś, instalacja elementów obudowy wykopu i komór wykonywana będzie metodami bezwibracyjnymi. W sąsiedztwie istniejącej zabudowy ograniczona będzie prędkość przemieszczania się sprzętu budowlanego, wyznaczone zostaną ciągi komunikacyjne, transportowe w pasie budowlano-montażowym możliwie jak najdalej od istniejących budynków.

Pas budowlano-montażowy będzie przebiegał przez działki właścicieli prywatnych. W części z przydomowych ogrodów, na których planowane będzie poprowadzenie ropociągu, ze względu na konieczność wykonania otwartego wykopu budowlanego, niezbędne będzie wykonanie wycinki drzew i krzewów oraz roślin ozdobnych. W wyniku prowadzenia robót w granicach prywatnej działki wystąpi bezpośrednie oddziaływanie inwestycji, jednak po zakończeniu prac, możliwe będzie użytkownie tego terenu zgodnie z jego wcześniejszym przeznaczeniem.

Oddziaływanie przedsięwzięcia na dobra materialne związane będzie również z prowadzeniem prac na terenach, na których obecnie prowadzona jest działalność przemysłowa lub gospodarcza. Najwięcej kolizji z zabudową przemysłową i gospodarczą występuje na terenie województwa pomorskiego. Na terenie gmin Kwidzyn, Subkowy i Tczew, trasa projektowanego ropociągu przebiega przez tereny upraw sadowniczych oraz plantacje roślin na cele energetyczne. W celu wykonania robót budowlanych, niezbędne będzie wycięcie pasa drzew owocowych w sadach oraz pasa roślin energetycznych na plantacjach. Dla właściciela sadu czy plantacji będzie się to wiązało z pomniejszonymi dochodami z upraw.

Inwestycja przebiegać będzie również przez obecnie eksploatowane złoża kruszywa w miejscowości Podzamcze (złoża „Podzamcze II”). Planowana trasa ropociągu przebiegać będzie pomiędzy złożami kopalni, z których prowadzone jest obecnie wydobywanie. Inwestycja przebiegać będzie również przez teren zwirowni w Rokitkach. Tut. organ zaleca podjęcie na wczesnym etapie inwestycji, negocjacji z właścicielem złoża i rozważenie ewentualnego zawężenia pasa budowlano-montażowego.

W końcowym odcinku inwestycji planowane przedsięwzięcie przebiegać będzie również przez tereny charakteryzujące się intensywną zabudową przemysłową – Rafineria Grupy LOTOS. Jak wskazano w raporcie oś, w celu ograniczenia negatywnego oddziaływania, w rejonie intensywnej zabudowy z infrastrukturą należącą do Grupy LOTOS wyznaczono odcinki do wykonania metodą bezwykopową.

Przecięcie dróg o powierzchni utwardzonej oraz linii kolejowych prowadzone będzie metodami bezwykopowymi, a więc inwestycja nie będzie powodowała utrudnień.

Eksploatacja ropociągu nie będzie oddziaływać na dobra materialne. Po zakończeniu robót budowlanych, większość terenów (nieleśnych i niezadrzewionych) będzie mogło zostać przywróconych do stanu zbliżonego jak sprzed rozpoczęcia prac.

Oddziaływanie na krajobraz i zabytki

Oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia na krajobraz w fazie budowy będzie związane z koniecznością usunięcia drzew i krzewów pasie budowlano – montażowym o szerokości ok. 22 m, pracami budowlanymi, obecnością maszyn i sprzętu budowlanego, wykonywanymi wykopami i ustąpi po zakończeniu prac, zasypaniu rurociągu oraz przeprowadzeniu prac rekultywacyjnych. Biorąc pod uwagę fakt, że prace będą postępować w przestrzeni w miarę układania rurociągu, oddziaływanie to będzie lokalne i okresowe.

Podczas fazy eksploatacji oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia związane będzie z trwałymi zmianami w postaci wylesień (nastąpi ono podczas fazy budowy, jednak skutki będą widoczne na etapie funkcjonowania rurociągu). W strefie bezpieczeństwa rurociągu, tj. 10 m od osi każdego rurociągu, na terenach otwartych dopuszczalne są pojedyncze nasadzenia w

odległości co najmniej 5 m od rurociągu. Po zakończeniu prac budowlanych teren zostanie zrehabilitowany i przywrócony do stanu, który umożliwi użytkowanie zgodnie z dotychczasowym przeznaczeniem. Zasypanie wykopu będzie odbywać się warstwowo, a wierzchnia warstwa będzie stanowić wcześniej odłożony humus.

Ze względu na charakter planowanego przedsięwzięcia, w tym przede wszystkim przebieg pod ziemią, nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania na krajobraz będący przedmiotem ochrony obszarów chronionego krajobrazu. Planowana rozbudowa części obiektowej przedmiotowego rurociągu również nie będzie wpływała na krajobraz, który obecnie jest przekształcony przez obiekty I nitki RP

Inwestycja częściowo prowadzona będzie na terenie parku dworskiego w miejscowości Piotrowo-Mirosław, który wpisany jest jako zabytek nieruchomy do wojewódzkiego rejestru zabytków. Przed przystąpieniem do prac budowlanych część drzew z zabytkowego parku zostanie wycięta. W związku z czym, treścią nn. decyzji nałożono na Inwestora warunek, by pas budowlano-montażowy, zlokalizowany w obrębie parku dworskiego, został ograniczony do minimum, tak aby zmniejszyć ilość drzew przeznaczonych do wycinki.

Ze względu na liniowy charakter, inwestycja przebiega przez wiele stanowisk archeologicznych. Głównym zagrożeniem dla stanowisk archeologicznych są prace ziemne związane z posadowieniem rurociągu, które ingerują w strukturę gruntu poniżej warstwy ornej i użytkowej. Prowadzenie prac budowlanych będzie związane z bezpowrotnym i nieodwracalnym zniszczeniem struktury gleby i nawarstwień kulturowych. Jednak będzie to oddziaływanie lokalne, ograniczone do terenu pasa budowlano-montażowego.

Oddziaływanie skumulowane

Jak wskazano w przedłożonym raporcie oś największe prawdopodobieństwo oddziaływań skumulowanych może wystąpić w województwie pomorskim – przewiduje się możliwość kumulacji oddziaływań z 4 przedsięwzięciami:

- „Odbudowa prawego wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły”. Przekięcie z II nitką RP następuje od prawego brzegu Wisły między km: 173,1-173,2, obejmuje działkę nr. 58 z obrębu Jarzębina w gminie Ryjewo oraz na drodze dojazdowej w miejscowości Szałwinek, której wjazd rozpoczyna się w km 169,3 km. Możliwe jest wystąpienie kumulacji oddziaływań w fazie budowy w obu wariantach;
- „Rozbudowa systemu odprowadzania ścieków sanitarnych dla obszaru zlewni ul. Łokietka w miejscowości Trutnowy w gminie Cedry Wielkie”. Planowane przedsięwzięcie krzyżuje się z II nitką RP od około 225,3 do 226,1 km w miejscowości Trutnowy Pierwsze, działką 250/28. Możliwa jest kumulacja negatywnych oddziaływań w fazie budowy;
- „Budowa gazociągu Kolnik - Elbląg wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi na terenie województw pomorskiego i warmińsko-mazurskiego”. Planowany gazociąg przebiega na odcinku ok. 18 km w korytarzu infrastrukturalnym na terenie gmin Pszczółki, Suchy Dąb i Cedry Wielkie (od ok. km 212 do 230 II RP) w bliskiej odległości od Rurociągu Pomorskiego. Gazociąg będzie prawdopodobnie zrealizowany przed budową II RP. Kumulację negatywnych oddziaływań przewiduje się w fazie budowy II RP;
- „Budowa gazociągu podmorskiego na odcinku: Pomorski Układ Zaporowy- Gdańsk wraz z punktem przeładunkowym gazu”. Przekracza strefę potencjalnego oddziaływania II nitki RP w 241 km. Strefa potencjalnego oddziaływania przecina działkę nr 265 (oddaloną ok. 100 m od projektowanej II nitki). Możliwa jest kumulacja oddziaływań w fazie budowy.

Ponadto przewiduję się również możliwość wystąpienia kumulacji oddziaływań dla jednego przedsięwzięcia w województwie kujawsko-pomorskim tj. „Wykonanie urządzenia umożliwiającego pobór wód podziemnych - otworu studziennego nr 4 ujmującego wody podziemne z utworów czwartorzędowych w miejscowości Grzybno, na działce ewidencyjnej nr 125/7 w gminie Bobrowo”. Planowane przedsięwzięcie nachodzi na obszar oddziaływania II RP w około 96 km od zachodniej strony trasy w odległości ok 90 m od planowanej trasy II RP.

Działaniem minimalizującym możliwość pojawienia się skumulowanych oddziaływań fazy budowy jest porozumienie się Inwestora II nitki RP z urzędami i inwestorami wymienionych powyżej przedsięwzięć, aby zweryfikować harmonogramy robót i w miarę możliwości unikać jednoczesnego prowadzenia inwestycji. Pozwoli to na uniknięcie wystąpienia dużych uciążliwości dla pobliskich mieszkańców, jakim będzie emitowany od urzędów i maszyn budowlanych hałas, czy problemy komunikacyjne. Potencjalne negatywne oddziaływania dotyczą tylko fazy budowy, ponieważ funkcjonujący bezawaryjnie rurociąg nie powoduje negatywnych oddziaływań.

Likwidacja przedsięwzięcia

Faza likwidacji planowanego przedsięwzięcia będzie związana z usunięciem elementów konstrukcyjnych ropociągu i innych elementów infrastruktury oraz rekultywacją terenu, w wyniku czego nastąpi konieczność przeprowadzenia prac ziemnych. Prace prowadzone będą wyłącznie w pasie terenu objętego inwestycją. Generalnie ewentualna likwidacja przedsięwzięcia będzie wiązać się z czynnościami porównywalnymi do tych z fazy realizacji. W związku z tym oddziaływania w tej fazie będą analogiczne. Poza faktem prowadzenia robót budowlanych związanych z rozbiórką, których uciążliwość będzie ograniczona do hałasu oraz emisji do powietrza, które pochodzą będą z maszyn pracujących na placu budowy, dodatkowym oddziaływaniem będzie wytworzenie ewentualnych odpadów w postaci usuniętych materiałów składających się na konstrukcję ropociągu. Po demontażu rurociągu nastąpi spontaniczne odtwarzanie się szaty roślinnej zgodnej z siedliskiem.

W konsekwencji powyższych ustaleń w niniejszej decyzji nałożono szereg uwarunkowań o charakterze środków łagodzących potencjalne lub zidentyfikowane negatywne oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W celu minimalizacji wpływu na poszczególne komponenty środowiska przyjęto zalecenia wynikające z raportu. Pod kątem ochrony terenów cennych przyrodniczo zalecono przede wszystkim rozwiązania eliminujące zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego, konieczność zachowania istniejących stosunków wodnych oraz ograniczenia wpływu na gatunki roślin i zwierząt.

Uwarunkowania i obowiązki określone w pkt I.2 niniejszej decyzji nałożono w oparciu o wnioski i zalecenia przedstawionego raportu, jak też w oparciu o stanowiska organów współdziałających. Uwarunkowania określone dla fazy realizacji przedsięwzięcia sformułowano mając na względzie m.in. obowiązki:

- zapewnienia oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji (art. 74 ust.1 ustawy - Prawo ochrony środowiska),
- uwzględniania ochrony środowiska na obszarze prowadzenia prac a w szczególności ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych (art. 75 ust. 1 ustawy - Prawo ochrony środowiska),
- wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją konkretnej inwestycji art. 75 ust. 2 ustawy - Prawo ochrony środowiska),
- prowadzenia gospodarki odpadami w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz środowiska, w szczególności w taki sposób, aby gospodarka odpadami nie powodowała zagrożeń dla wody, powietrza, gleby, roślin lub zwierząt (art. 16 ustawy o odpadach).

Wymagania powyższe określono mając na względzie najbardziej istotne spośród zidentyfikowanych emisji, brak zarządzania którymi mógłby stanowić źródło negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym zdrowie ludzi bądź, skrajnie, prowadzić do stanu zagrożenia środowiska. Podawane uwarunkowania obejmują zarówno działania o charakterze prewencyjnym, nadzorczym, jak i techniczne środki zarządzania emisjami. Uwarunkowania określone dla projektu budowlanego stanowią bezpośrednią wytyczną dla projektanta i mają na

celu zapewnienie oszczędnego korzystania z zasobów środowiska, minimalizację emisji, odpowiednie zarządzanie emisjami. U podstaw ww. wytycznych leżą m.in.:

- zasady prewencji, przezorności i ponoszenia kosztów oddziaływań na środowisko, wynikające z art. 6 i 7 ustawy - Prawo ochrony środowiska;
- zakaz powodowania pogorszenia stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrożenia życia lub zdrowia ludzi (art. 141 ust. 2 Prawo ochrony środowiska);
- nakaz dotrzymywania standardów jakości środowiska i standardów emisyjnych (art. 141 ust. 1 i 144 ust. 1 Prawo ochrony środowiska);
- zakaz eksploatacji instalacji powodującej wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisję hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych w stopniu skutkującym przekroczeniem standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny (art. 144 ust. 2 Prawo ochrony środowiska);
- nakaz stosowania paliw, surowców i materiałów eksploatacyjnych zapewniających ograniczanie ich negatywnego oddziaływania na środowisko, jak też podejmowania odpowiednich działań w przypadku powstania zakłóceń w procesach technologicznych i operacjach technicznych w celu ograniczenia ich skutków dla środowiska (art.146 Poś);
- obowiązek zapewnienia ochrony wód przed zanieczyszczeniem, w szczególności przez budowę i eksploatację urządzeń służących tej ochronie, a tam, gdzie jest to celowe, powtórne wykorzystanie oczyszczonych ścieków. Wybór miejsca i sposobu wykorzystania albo usuwania ścieków powinien minimalizować negatywne oddziaływania na środowisko (art.42 ust.1 ustawy – Prawo wodne);
- zakaz podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 (art. 33 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody).

Ze względu na konieczność oceny skuteczności zastosowanych środków zapobiegawczych i łagodzących nałożono na wnioskodawcę obowiązek monitoringu zmian w środowisku spowodowanych realizacją przedmiotowego przedsięwzięcia i jego późniejszym funkcjonowaniem w zakresie wskazanym w pkt III.1 niniejszej decyzji.

Ponadto mając na uwadze art. 82 ust.1 pkt 5 ustawy oś nałożono na Wnioskodawcę obowiązek przedstawienia analizy porealizacyjnej w zakresie wskazanym w pkt. III.2 niniejszej decyzji. Analiza porealizacyjna pozwoli na skonfrontowanie, na podstawie wyników prowadzonego monitoringu, skutków w środowisku, w tym w chronionych siedliskach oraz dla chronionych gatunków na obszarze Natura 2000 w relacji do ustaleń i zaleceń zawartych w raporcie sporządzonym w niniejszym postępowaniu. Zaproponowane działania pozwolą na minimalizację negatywnego oddziaływania związanego z realizacją przedmiotowego przedsięwzięcia, na środowisko przyrodnicze jak również pozwolą na weryfikację wielkości oddziaływania związanego z emisją hałasu na terenach objętych ochroną akustyczną.

Zgodnie z art. 135 ust. 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska, utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania jest dopuszczalne o ile, łącznie:

- 1) inwestycja dotyczy lub dotyczyła oczyszczalni ścieków, składowiska odpadów komunalnych, kompostowni, trasy komunikacyjnej, lotniska, linii i stacji elektroenergetycznej, obiektów sieci gazowej oraz instalacji radiokomunikacyjnej, radionawigacyjnej i radiolokacyjnej; katalog ten ma charakter zamknięty;
- 2) z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko albo z analizy porealizacyjnej wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu lub innego obiektu.

Przedmiot niniejszej sprawy nie mieści się w katalogu instalacji/obiektów, dla których przepisy art. 135 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r Prawo ochrony środowiska (*t.j. Dz. U. z 2020r,*

poz. 1219 ze zm.) dopuszczają utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania. Przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała, iż eksploatacja przedmiotowego przedsięwzięcia, w oparciu o zaproponowane działania minimalizujące, nie będzie powodowała przekroczeń standardów jakości środowiska poza terenem, do którego zarządzający posiada tytuł prawny.

Planowane przedsięwzięcie spełnia kryteria, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. poz. 138) i należy do zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku występowania poważnej awarii przemysłowej.

Głównymi zagrożeniami dla środowiska są awarie rurociągów pomiędzy stacjami pomp, połączone z wyciekami ropy naftowej do otoczenia. Na zapobieganiu awariom rurociągów koncertują się działania wielu komórek odpowiedzialnych za funkcjonowanie infrastruktury przesyłowej i magazynowej PERN. Wszelkiego rodzaju zdarzenie o charakterystyce awarii poważniejszej niż usterka lub zakłócenie funkcjonowania rurociągu lub armatury są kwalifikowane jako awarie lub poważne awarie.

Niemniej uwzględniając liczbę sytuacji awaryjnych i katastrof na istniejącym Rurociągu Pomorskim, a także sprawność systemu powiadamiania o awariach i reagowania na nie oraz biorąc pod uwagę nowoczesną technologię budowy rurociągów, ryzyko wystąpienia poważnych sytuacji awaryjnych na planowanej II nitce Rurociągu Pomorskiego należy uznać za bardzo niskie.

Po przeanalizowaniu zakresu planowanego przedsięwzięcia oraz zidentyfikowaniu jego oddziaływań na środowisko i ich skali stwierdzono, że planowane przedsięwzięcie nie będzie powodować transgranicznych oddziaływań na środowisko. Do oddziaływań takich, przy uwzględnieniu zaleconych działań na wypadek wystąpienia sytuacji awaryjnych, nie będą również prowadzić zidentyfikowane możliwe sytuacje awaryjne. Emisje spowodowane eksploatacją instalacji nie będą również bezpośrednio lub pośrednio, w tym poprzez sieć hydrograficzną lub wskutek wędrówek zwierząt, przenoszone na duże odległości w stopniu, który mógłby powodować znaczące oddziaływania na terytorium innych państw. Z tych względów w niniejszej sprawie nie zachodziła konieczność przeprowadzania postępowania w sprawie oddziaływań transgranicznych, o jakim mowa w art. 104 i n. ustawy ooś, jak i określania uwarunkowań związanych z takimi oddziaływaniami w treści niniejszej decyzji.

Dokonując oceny całokształtu zebranych w niniejszej sprawie dowodów, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku uwzględnił ustalenia i ocenę przedstawioną w:

- postanowieniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, znak WOOŚ-II.420.138.2020.MC.3 z dnia 23.04.2021 r., określającym środowiskowe uwarunkowania realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia;
- postanowieniu Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, znak DZP-WP.6205.2.2021.MO.4 z dnia 17.03.2021 r. uzgadniającym warunki realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia w granicach rezerwatu przyrody „Rzeka Drwęca”; sprostowanym postanowieniem znak DZP-WP.6205.2.2021.MO.5 z dnia 12.07.2021 r.;
- postanowieniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, znak WOO.4221.209.2020.ADS.2 z dnia 17.03.2021 r., uzgadniającym warunki realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia;
- postanowieniu Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni, znak INZ.8103.117.2.2020.AD z dnia 05.03.2021 r., uzgadniającym warunki realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia;
- postanowieniu Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, znak GD.RZŚ.435.436.2020.MBC.4 z dnia 08.03.2021 r., uzgadniającym warunki realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia;

- opinii Komendanta Wojskowego Ośrodka Medycyny Prewencyjnej w Bydgoszczy, znak 348/21, uzgadniającej realizację przedmiotowego przedsięwzięcia;
- opinii Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku, znak ONS.9022.7.1.2021.WR z dnia 24.02.2021 r., uzgadniającej warunki realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia;

Zagadnienia wskazane w stanowiskach ww. organów zostały literalnie uwzględnione w treści niniejszej decyzji.

Przed wydaniem niniejszej decyzji, pismem znak RDOŚ-Gd-WOO.420.75.2020.KSZ.21 z dnia 10.06.2021 r. oraz zawiadomieniem znak RDOŚ-Gd-WOO.420.75.2020.KSZ.22 z dnia 10.06.2021 r., Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku powiadomił strony postępowania, zgodnie z art. 10 Kpa, o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowego przedsięwzięcia i zapewnił możliwość zapoznania się z aktami sprawy, w tym z ww. stanowiskami organów współdziałających oraz wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów, ze wskazaniem, iż decyzja kończąca przedmiotowe postępowanie zostanie wydana nie wcześniej niż po upływie 7 dni od dnia doręczenia.

Zawiadomienie zamieszczono na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku: <http://www.gdansk.rdos.gov.pl> oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie urzędu, a także przekazano do upublicznienia w następujących gminach, przez które poprowadzone zostanie przedmiotowe przedsięwzięcie: Słupno, Radzanowo, Bielsk, Gozdowo, Mochowo, Sierpc, Szczutowo, Rogowo, Rypin, Osiek, Brodnica (wiejska), Bobrowo, Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie, Świecie nad Osą, Miasto i Gmina Łasin, Gardeja, Kwidzyn, Ryjewo, Miasto i Gmina Gniew, Miasto i Gmina Pelplin, Subkowy, Tczew, Pszczółki, Suchy Dąb, Cedry Wielkie, Pruszcz Gdański, Miasta Gdańsk. W wyznaczonym terminie strony postępowania nie złożyły dodatkowych uwag bądź wniosków.

Dnia 09.07.2021 r. Inwestor przedłożył tut. organowi pismo, w którym doprecyzował zawarte w raporcie ooś, informacje dotyczące realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia. Doprecyzowania wynikają przede wszystkim z obecnego zaawansowania prac projektowych i uzyskanych uzgodnień i powodują zawężenie parametrów przedsięwzięcia w stosunku do pierwotnie założonych. Wszystkie zaproponowane w ww. piśmie uściślenia są albo neutralne w stosunku do zidentyfikowanych w raporcie ooś oddziaływań, bądź są rozwiązaniem korzystniejszym środowiskowo (jak w przypadku przejścia bezwypokopowego linii kolejowej LK207). Kwestie zawarte w ww. piśmie, w ocenie tut. organu nie wymagały ponownego zawiadomienia stron postępowania w trybie art. 10 kpa, ponieważ treść przedłożonego pisma nie wniosła nowych dowodów w sprawie.

Realizacja inwestycji zgodnie z kryteriami określonymi niniejszą decyzją, a także późniejsza eksploatacja obiektów powstałych w wyniku przedsięwzięcia nie zwalnia Wnioskodawcy z obowiązku, niezależnie od postanowień niniejszej decyzji:

- stosowania przepisów w sprawie warunków technicznych ustanowionych na podstawie art.7 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1333 ze zm.);
- uzyskania wymaganych prawem zezwoleń, opinii i uzgodnień;
- realizacji obowiązków wynikających wprost z przepisów prawa, w tym w szczególności obowiązków dotyczących prawidłowej eksploatacji instalacji, określonych przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska oraz gospodarki odpadami, określonej przepisami ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012r. (t.j. Dz. U. z 2021, poz. 779 ze zm.); obowiązki takie, jako istniejące i wiążące z mocy prawa, nie podlegają powtórnemu nałożeniu i ujawnieniu w decyzji.

Decyzja podlega ujawnieniu w publicznie dostępnym wykazie danych.

Od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku, w terminie 14 dnia od daty jej otrzymania, zgodnie z art.127 i 129 Kpa. Doręczenie uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Tytułem wydania niniejszej decyzji uiszczono opłatę skarbową w wysokości 205 zł (załącznik nr 1, cz. I, poz. 45 ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku o opłacie skarbowej - Dz. U. 2020 r., poz.1546 ze zm.).

Pouczenie

Na ewentualne działania w odniesieniu do gatunków objętych ochroną prawną, przed przystąpieniem do prac, należy uzyskać odrębne zezwolenie w trybie art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1098).

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Gdańsku

Radosław Iwiński

Otrzymują:

1. Zarząd PERN S.A z siedzibą w Płocku poprzez pełnomocnika – Pani Magdalena Kiejzik – Głowińska, EKO-KONSULT Sp. z o.o., ul. Narwicka 6, 80-557 Gdańsk
2. Strony postępowania poprzez zawiadomienie
3. aa

Do wiadomości:

1. Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gdańsku, ul. Dębinki 4, 80-211 Gdańsk
2. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, ul. ks. Franciszka Rogaczewskiego 9/19, 80-804 Gdańsk
3. Dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni, ul. Chrzanowskiego 10, 81-338 Gdynia
4. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 81, 85-009 Bydgoszcz
5. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, ul. Henryka Sienkiewicza 3, 00-015 Warszawa
6. Komendant Wojskowego Ośrodka Medycyny Prewencyjnej w Bydgoszczy, ul. Gdańska 147, 85-915 Bydgoszcz
7. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
8. Minister Infrastruktury, ul. Chałubińskiego 4/6, 00-928 Warszawa

